KONSERNIYHTEISÖT

Blue Industry Park Oy

Toimitusjohtaja: Tero Lahti

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Blue Industry Park Oy:llä on kehitysvastuu johtavan meriteollisuuden ja valmistavan teollisuuden tuotanto- ja innovaatiokeskittymän muodostamisesta Turun telakan läheisyyteen. Meriteollisuuden laaja-alaisen kiinteistökonseptin luomisen lisäksi yhtiön tehtävänä on muodostaa synergiaetuja yrityksille mahdollistamalla niille verkostomuotoisia tukipalveluita ja optimoimalla alueen fyysisiä rakenteita.

Konseptina Blue Industry Park on monimuotoinen kasvuyhteisö, jonka skaalautuvat tilat ja jaetut resurssit vastaavat teollisuuden kasvutarpeisiin ja vähentävät yritysten toissijaisia investointitarpeita siten, että alueella on mahdollista harjoittaa liiketoimintaa kilpailukykyisesti pitkällä aikajänteellä.

Operatiivinen Blue Industry Park Oy aloitti strategisena yhtiönä keväällä 2022. Yhtiö hallitsee BIP-konseptia kokonaisuutena kehittämällä, vuokraamalla ja myymällä alueen tontteja konseptiin soveltuville yrityksille. Tonttien kehittämisen rinnalla yhtiö voi toteuttaa omakehitteisiä toimitilahankkeita ja toimia niissä rakennuttajana, omistajana ja vuokranantajana. Omakehitteisillä hankkeilla voidaan vastata tunnistettuun tilakysyntään, nopeuttaa alueen rakentumista ja muodostaa yhtiölle jatkuvaa kassavirtaa.

Yhtiö voi toteuttaa myös muita konseptia palvelevia investointi- ja kehityshankkeita. Tarkoitusta varten Blue Industry Park Oy:lle voidaan muodostaa kumppanuuksia sekä tytär-, osakkuus- ja vähemmistöosakkuusyhtiöitä talouden ja riskienhallinnan kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Kaupunki ei edellytä yhtiöltä vuosittaista osinkotuloutusta, mutta varmistaa pitkällä aikajänteellä tuoton sijoittamalleen pääomalle.

Yhtiö vastaa alueensa edistyksellisten energia- ja jätehuoltoratkaisujen toteutumisesta kaupungin kiertotalous- ja hiilineutraalisuustavoitteiden mukaisesti. Yhtiö toimii kilpailluilla kiinteistömarkkinoilla, eikä ole julkinen hankintayksikkö.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuosien 2027–2030 toimintaympäristössä yritysten investointihalukkuutta tukevat meriteollisuuden vahva tilauskanta, alan kasvunäkymät ja rahoitusympäristön asteittainen vakautuminen. Alueen keskeisen veturiyrityksen pitkälle ulottuva tilauskanta ja hyvä taloudellinen kehitys vahvistavat koko meriteollisuusklusterin näkymiä ja luovat pohjaa toimitusketjun investoinneille.

Meriteollisuuden kasvu ei perustu ainoastaan risteilyaluksiin. Jäänmurtajiin, viranomaisaluksiin, puolustukseen sekä muihin vaativiin erikoisaluksiin liittyvät hankkeet kasvattavat suomalaisen meriteollisuuden kysyntää ja avaavat uusia mahdollisuuksia suunnittelu-, valmistus- ja teknologiayrityksille.

Investointipäätöksiin liittyy kuitenkin edelleen epävarmuutta. Korkotason kehitys, rahoituksen hinta, kansainvälinen kauppapolitiikka ja geopoliittinen tilanne voivat viivästyttää erityisesti suuria hankkeita. Myös veturiyritysten tuotannolliset ja operatiiviset muutokset voivat vaikuttaa alihankintaketjun investointien ajoitukseen.

Investointimahdollisuudet painottuvat erityisesti joustaviin tuotanto-, logistiikka- ja toimitiloihin. Rakentamisen hiljaisempi suhdanne voi samalla parantaa hankkeiden toteutettavuutta, kun rakennusalan kapasiteettia on aiempaa paremmin saatavilla. Turun kaupungin kasvutavoitteet, vihreä siirtymä ja kansainvälisten sijoittajien kiinnostus teollisuuskiinteistöihin tukevat yritysten sijoittumista Blue Industry Parkin kaltaisiin keskittymiin.

Kokonaisuutena vuosien 2027–2030 näkymä on myönteinen, vaikka investointipäätösten ajoitukseen liittyy edelleen epävarmuutta. Meriteollisuuden vahva ja monipuolistuva kysyntä, veturiyrityksen pitkän aikavälin näkymät sekä toimitusketjujen vahvistamisen tarve luovat hyvän perustan uusille investoinneille ja alueen kasvulle.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Tonttimyynnin ja vuokrauksen rinnalle kehitetään uusia jatkuvia kassavirtamahdollisuuksia, kuten osakkuusmalleja sekä alueen yhteisiin palveluihin perustuvia liiketoimintamalleja. Ensimmäinen omakehitteinen toimitilahanke on jo toteutusvaiheessa, ja samalla arvioidaan mallin monistamista tuleviin hankkeisiin.

Yhtiön roolia vahvistetaan myös alueen hallinnoinnissa ja operatiivisessa kehittämisessä. Tavoitteena on kehittää yhdessä alueen yritysten kanssa muun muassa ylläpitoa, turvallisuutta, yhteisiä palveluja, liikkumista ja alueen näkyvyyttä. Yritysten välisen vuoropuhelun ja yhteistyön vahvistamiseksi suunnitellaan yritysfoorumimallia. Näin yhtiö siirtyy entistä vahvemmin alueen fyysisestä kehittämisestä palvelurakenteiden rakentamiseen sekä koko yritysalueen arvon ja toimivuuden pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Rahoitusympäristö on viime vuosina vakautunut, vaikka korkotason ja rahoituksen hinnan kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Meriteollisuuden vahvistuneet näkymät ja alueella jo käynnistyneet hankkeet ovat kuitenkin parantaneet edellytyksiä uusille investoinneille. Logistiikka- ja tuotantotilahankkeisiin on saatu mukaan myös pääomasijoittaja, ja kokonaisuuteen sisältyy mahdollisuus noin 50 000 neliömetrin rakentamiseen.

Yard Parkin ensimmäinen toimitilakohde on käytännössä kokonaan myyty tai vuokrattu. Tilat ovat kohdentuneet pääosin telakan toimintaa tukevalle pienemmälle yrityskentälle, mikä on vahvistanut alueen vetovoimaa ja osoittanut kysynnän erikokoisille toimitiloille. Alueen toinen toimitilahanke on rakenteilla, ja myös pelastus- ja ensihoitoaseman rakentamisen odotetaan käynnistyvän. Näiden hankkeiden myötä Yard Parkin rakentuminen etenee merkittävästi.

Merilinjalla on samanaikaisesti käynnissä useita merkittäviä rakennushankkeita. Alueelle rakentuu toimisto-, tuotanto- ja logistiikkatiloja sekä yhtiön ensimmäinen omakehitteinen toimitilahanke. Omakehitteisen mallin toimivuutta arvioidaan hankkeen valmistumisen jälkeen, ja tavoitteena on selvittää mallin monistamista tuleviin kohteisiin.

Myös laajempien logistiikka- ja tuotantotilahankkeiden valmistelu on edennyt. Neuvottelut noin 20 000 neliömetrin hankekokonaisuudesta ovat pitkällä, ja sopimuksen allekirjoittamista tavoitellaan lähiaikoina. Mahdollinen tontinluovutus ajoittuisi tämänhetkisen arvion mukaan vuosille 2026–2027.

Merilinjan louhinnan arvioidaan valmistuvan kaikkien tonttien osalta vuoden 2026 loppuun mennessä. Alueella jatkuu tämän jälkeen vielä kiviaineksen käsittelyä ja myyntiä arviolta kesään 2027 saakka. Infrastruktuurin ja tonttien valmistuminen parantaa alueen valmiutta vastaanottaa uusia investointeja.

Vuosien 2027–2030 tavoitteena on, että Yard Park rakentuu lähes kokonaan ja Merilinjan käyttöaste kasvaa vaiheittain. Rakentamisen odotetaan painottuvan erityisesti valmiille kalliopohjaisille tonteille sekä logistiikan, tuotannon ja meriteollisuuden tarpeisiin soveltuviin tiloihin.

Yhteydenottojen ja alueeseen kohdistuvan kiinnostuksen kasvu kertoo meriteollisuuden vahvoista näkymistä. Risteilyalusten lisäksi jäänmurtajiin, viranomaisaluksiin ja muihin alustyyppeihin liittyvä kasvu vahvistaa koko meriteollisuusklusteria ja lisää tarvetta uusille tuotanto-, logistiikka- ja toimitilaratkaisuille.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Rakennettavissa olevien tonttien saatavuus Merilinja sekä Yard Park kaava-alueilla

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Valmiit tontit Merilinja (max. 11)	9	10	11	11	11	11
Valmiit tontit Yard Park (max. 6)	6	6	6	6	6	6
Luovutetut tontit	4	7	11	13	14	14

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Päästötön työmaa	1	2	4	3	2	2

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Pansion alueelle lähi-istutuksia.

Business Turku Oy

Toimitusjohtaja: Minna Arve

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Business Turku -konserni tuottaa ja välittää koko seutukunnalle laadukkaita palveluita sekä startupyrityksen perustamiseksi että toimivan yrityksen kasvattamiseksi, kehittämiseksi ja kansainvälistämiseksi, edistää yritysten ja korkeakoulujen yhteistyötä, houkuttelee alueelle uusia yrityksiä ja vahvistaa seutukunnan houkuttelevuutta ja valmiuksia, jotta seutumme on paras paikka vastuulliselle yritystoiminnalle, osaajille ja investoinneille.

Visionamme on, että Turun seutu on Suomen dynaamisin yritys- ja innovaatiotoimintojen keskittymä, joka tarjoaa parhaat palvelut yrittäjille ja yrityksille. Toimintaamme ohjaa visioon soveltuvin osin myös Turun kaupungin strategia ja pormestariohjelma, korkeakoulujen strategiat, maakuntastrategian painotukset sekä seutukuntayhteistyön tavoitteet.

Toimintaympäristön muutostekijät

Suomen ja Turun seudun yritysten toimintaympäristössä on vuoden 2026 aikana nähtävissä varovaista vahvistumista pitkään jatkuneen heikon suhdanteen jälkeen. Epävarmuus on kuitenkin edelleen suurta: geopoliittiset jännitteet, kansainvälisen kaupan muutokset sekä yritysten investointipäätösten lykkääntyminen heijastuvat suoraan yritysten toimintaan. Samalla puhdas siirtymä, turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyvät investoinnit sekä teknologinen murros avaavat Turun seudulle uusia kasvumahdollisuuksia. On kuitenkin todettava, että esim. vetyhankkeiden liikkeellelähtö on tällä hetkellä epävarmaa markkinan kypsymättömyyden vuoksi.

Toimintaympäristöä globaalisti määrittää yhä vahvemmin valtioiden välinen kilpailu teknologiasta ja raaka-aineista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että se, missä maassa ja millä alueella ja millä resursseilla teollisuutta ja teknologiaa kehitetään, ei enää määräydy pelkästään markkinoiden ja kustannusten perusteella, vaan yhä enemmän valtioiden ja EU:n päätöksillä. Tässä on pienelle valtiolle riskejä. Muutamia seurattavia sitoumuksia ja EU-linjauksia:

Pax Silica. Suomi liittyi huhtikuussa 2026 Yhdysvaltain johtamaan maiden väliseen yhteistyöhön, jonka tavoitteena on turvata puolijohteiden, kriittisten mineraalien, energian ja tekoälyinfrastruktuurin toimitusketjut luotettavien kumppanimaiden kesken. Suomi pääsi mukaan siksi, että meillä on osaamista, jota muut tarvitsevat: tietoliikenne- ja verkkoteknologiaa, kvanttilaskentaa, kriittisiä mineraaleja ja niiden jalostusta sekä puhdasta ja toimitusvarmaa sähköä. Yrityksille järjestely voi avata pääsyn kansainvälisiin arvoketjuihin ja rahoitukseen.

EU:n Industrial Accelerator Act. Komissio antoi maaliskuussa 2026 asetusehdotuksen, jonka tavoitteena on vahvistaa Euroopan teollista perustaa. Ehdotus sisältää muun muassa eurooppalaista alkuperää suosivia ehtoja julkisissa hankinnoissa ja tukiohjelmissa, tiukempaa ulkomaisten investointien seulontaa sekä nopeutettua lupamenettelyä. Jäsenmaiden tulisi myös osoittaa alueeltaan vähintään yksi teollisuuden kiihdytysalue. Ehdotus on parhaillaan jäsenmaiden ja Euroopan parlamentin neuvotteluissa, joten lopullinen sisältö voi vielä muuttua.

Molemmat kokonaisuudet vaikuttavat suoraan siihen, miten seudun yritykset pärjäävät kansainvälisessä kilpailussa ja millaisia investointeja alueelle on realistista tavoitella. Business Turun tehtävä on huolehtia siitä, että Turun seudun osaaminen tunnistetaan osaksi näitä ketjuja ja että alueen yritykset saavat ajoissa tiedon niistä avautuvista mahdollisuuksista.

Puolustuksen ja huoltovarmuuden rahoituspohja on EU:ssa kasvamassa mittaluokaltaan aivan toiseksi. Readiness 2030 -kokonaisuus tavoittelee jopa 800 miljardin euron liikkeellepanoa vuoteen 2030 mennessä. Turun seudun kannalta ratkaisevaa on, että seudun meriturvallisuus-, kaksoiskäyttö- ja logistiikkaosaaminen tunnistetaan jo valmisteluvaiheessa. Business Turku osallistuu valmisteluun yhdessä kaupungin, korkeakoulujen ja alueen yritysten kanssa.

Turun seudulla kasvunäkymiä vahvistavat erityisesti meri- ja valmistavan teollisuuden vahva tilaus- ja investointikanta sekä terveys- ja life science -alan, puolustus- ja kaksoiskäyttöteknologioiden ja muiden teknologia-alojen kehitys. Lounaisen Suomen vahvuudet — risteilijä- ja arktinen laivanrakennus, älykäs teollinen valmistus, naisten terveyden keskittymä sekä valmistavan

teollisuuden syvä osaamispohja — ovat juuri niitä aloja, joita edellä kuvatut kansalliset ja eurooppalaiset linjaukset koskevat. Myös kilpailukykyinen ja lähes päästötön sähkö on Suomelle kiinnostava etu mm. Datakeskusinvestoinneissa. Toki on tunnistettava, että nämäkään investoinnit eivät ole täysin ongelmattomia ja erityisesti Turun seudun näkökulmasta investointeja rajoittaa sähkön saatavuus eli kansallisen sähköverkon kapasiteetti.

Turun seudun näkökulmasta toimintaympäristön keskeinen kysymys loppuvuonna ja tulevina vuosina on, miten seudun vahva teollinen perusta, korkeakoulujen osaaminen ja käynnissä oleva teknologinen murros pystytään muuttamaan uudistuvaksi teollisuudeksi, uusiksi investoinneiksi, kasvuyrityksiksi ja työpaikoiksi. Tämä edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä yritysten, kuntien, korkeakoulujen ja muiden kehittäjäorganisaatioiden välillä sekä kykyä vastata nopeasti yritysten muuttuviin tarpeisiin.

Alkuvuoden 2026 nostot

Startup Hubin toiminnalle on ollut selkeä kysyntä. Vaikka toiminta pääsi käyntiin vasta helmikuussa, merkittäviä tuloksia on nähtävissä jo nyt. Uutena asiana toiminta laajenee Axeliaan, jonne perustettiin oma Startup Hub -piste. Tilat ovat erityislaatuisia ja niihin kuuluu muun muassa laboratoriotiloja. Tilat ovat vuokrattavissa syyskuusta alkaen.

Toinen nosto on Women’s Health Hubin yhteyteen sijoittuva naisten terveyden kasvukiihdyttämö Eir. Kiihdyttämö aloittaa marraskuussa ja kestää reilut kuusi kuukautta. Ensimmäiseen ryhmään valitaan 10–12 naisten terveyden parissa toimivaa yritystä. Hakijoita oli yli 300, joten nyt jo voi todeta, että ryhmästä on tulossa erittäin laadukas ja ohjelman houkuttelevuus aivan valtaisa. Ohjelma ei ole ainoastaan aivan alkuvaiheen yrityksille, vaan myös uusia markkinoita tai uutta toimintaympäristöä etsiville alan yrityksille. Sekä Startup Hub että Eir Accelerator ovat saaneet huomattavaa kansainvälistä näkyvyyttä ja nostaneet Turun asemaa eurooppalaisena innovaatiokeskuksena.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Business Turun ydintehtävänä on tukea yritysten kasvua ja kehitystä tuottamalla ja välittämällä laadukkaita ja vaikuttavia asiantuntijapalveluita. Tavoitteenamme on, että toimenpiteemme generoivat työpaikkoja ja verotuloja seudulle keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, ja että asiakasyritystemme liikevaihto, vientitulot ja TKI-panostukset kasvavat. Business Turku toimii myös moottorina seudun innovaatiokeskittymän kehittämisessä. Triple helix -malli on toimintamme kehyksenä, ja työkaluina korkeakouluyhteydet ja kampusrakenteiden hyödyntäminen ja vaikuttava verkostotyö. Turun Seudun Kehitys Oy on toiminut alustana yhteydenpidolle seudun kuntiin mutta tämä yhteistyön juridinen rakenne päätyy vuoden 2026 loppuun, eikä uutta ole vielä vahvistettu. Seudullinen elinkeinoyhteistyön on erittäin tärkeää ja rakennamme kuntien kanssa siihen uutta mallia.

Vuoden 2026 aikana uutta startegiaa on lähdetty toimeenpanemaan. Alueen TKI-intensiteetin nostaminen on sen keskeinen tavoite: Varsinais-Suomi on jäljessä kansallisesta keskiarvosta erityisesti yksityisissä TKI-investoinneissa, ja kasvukeskusalueena seutumme tavoitetason tulisi olla vähintään kansallisen tavoitteen tasolla. Mahdollisuudet löytyvät alueen suurten yritysten ohella pk-yritysten aktivoinnista ja ennen kaikkea uusien yritysten sijoittumisesta alueelle.

Turun seudun erityispiirteet ja erottavat kilpailukykytekijät kuten korkeakoulujen osaamispohja sekä vahvat teollisuudenalat ovat edelleen vahvana perustana työllemme. Kasvun elementtejä haetaan niin näistä kuin myös täysin uusista avauksista ja teollisuuden uudistumisesta. Toimintamme on jaettu vastuualueisiin: toimintaympäristöjen kehittäminen, kasvupalvelut, invest in houkuttelu, ennakointi- ja tiedolla johtaminen, startup hub, markkinointi- ja viestintä sekä hallinto.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2027 talousarvio pohjautuu vuonna 2026 tehtyihin rakennemuutoksiin, sopeuttamistyöhön ja kevennettyyn organisaatioon. Talous on tarkoitus vakauttaa, mutta kuntien palvelurakenteiden muutokset ja seudun elinkeinoyhteistyön muoto ja rahoituksen määrä tulevaisuudessa vaikuttavat vahvasti toimintaympäristöömme ja talouteemme. Siksi vuosi 2027 näyttää vielä syyskuussa epävarmalle. Neuvottelut elinkeinoyhteistyön seudullisesta mallista, sekä sen rahoituksesta ovat edelleen kesken. Myös päätöksentekoaikataulu on epävarma.

Rohkeus kasvaa -strategia ohjaa toimintaa suunnittelukaudella. Tavoitteena on kohdistaa resurssit yhä vaikuttavampaan ja skaalautuvaan työhön elinvoiman, investointien, TKI-aktiivisuuden ja alueen tietopohjan vahvistamiseksi. Suunnittelukaudella keskeistä on myös se, että seudun osaaminen kytkeytyy EU:n muuttuvaan rahoituspohjaan ja seuraavan rahoituskauden

rahoituksen mahdollisimman tehokkaaseen ja vaikuttavaan hyödyntämiseen.

Henkilöstöresurssit kohdentuvat aiempaa suuremmassa määrin suoraan asiakas- ja sidosryhmätyöhön ja projektirahoituksen osuutta on suuniteltu hallitusti kasvatettavan. Projektikumppanuuksissa painotamme strategisia tavoitteita, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta erityisesti yhteistyön kautta mm. muiden elinkeinoyhtiöiden kanssa.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Toimintaympäristön kehittyminen *(mittaristoa tarkennettu 2027 alkaen)*

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Alueelle sijoittuneet yritykset kpl		15	15	15	15	15
Uusia startupyrityksiä kpl		25	30	35	40	50
Yritysasiakasaktiviteetit kpl, Asiakastyön kokonaisvolyymi – pl. tapahtumat		vertailukelpoista dataa ei ole käytettävissä	3500	3500	3500	3500
Yrityksille BTKU:n tuella, saatava TKI- ja kasvurahoituksen määrä M€	9,3	250	80	60	60	60

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoitteeseen päästään Rohkeus kasvaa -strategian toimeenpanolla ja toimintamallin uudistamisen loppuunsaattamisella. Käytännössä tämä tarkoittaa resurssien kohdentamista, vastuualuekohtaista tulosvastuuta mittareista sekä ulkoisen hankerahoituksen osuuden kasvattamista.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiön mahdollisuudet vaikuttaa tähän mittariin rajoittuvat lähinnä työmatkaliikenteeseen.	-	-	-	-	-	-

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiöllä ei ole suunnitelmissa mitään merkittäviä investointeja	-	-	-	-	-	-

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana

Forum Marinum -säätiö

Toimitusjohtaja: Ulla Teräs

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Forum Marinum vaalii ja tekee näkyväksi Turun merellistä kulttuuriperintöä sekä kehittää merellistä kaupunkitilaa ja palvelukokonaisuutta. Se tuottaa kaupunkilaisille ja matkailijoille kulttuuri-, näyttely- ja tapahtumapalveluja sekä kehittää alueen palvelu- ja elämystarjontaa. Toiminta vahvistaa merellisen Turun elinvoimaa, vetovoimaa ja kansallista profiilia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Julkisen talouden epävarmuus korostaa toiminnan vaikuttavuuden, kumppanuuksien ja monipuolisen rahoituspohjan merkitystä. Jatkuvuuden turvaaminen pitkällä tähtäimellä edellyttää sopeutumista ja uusia ratkaisuja, joilla vahvistetaan reursseja ja varmistetaan yleishyödyllisen työn vaikuttavuus. Säätiö toteuttaa merellisen Turun strategisia tavoitteita, mutta kasvun edellytyksenä on toteuttajana palveluportfolion ja tilojen uudistaminen.

Linnanniemen kaupunkikehittäminen ja Merikorttelin uudistaminen muuttavat merkittävästi Forum Marinumin ympäristöä ja ovat mahdollisuus vahvistaa tehtävää merellisen, kaikille avoimen kaupunkitilan, kulttuurin ja elinvoiman kehittäjänä. Sigynin tulevaisuuden ratkaisu on keskeinen osa kokonaisuutta.

Alueen kansainvälisen matkailun kasvu, Tall Ships Races -ankkurisatamana toimiminen ja tulevat juhlavuodet tarjoavat merkittävää kasvupotentiaalia ympärivuotisena kansainvälisenä merellisen kulttuurin ja matkailun kohteena. Samalla matkailun ja vetovoiman suhdanteet luovat toiminnalle myös riskejä.

Itämeren tla, ilmastonmuutos ja kasvava tarve merilukutaidolle vahvistavat yhteiskunnallisen tehtävän merkitystä. Verkostojen ja kumppanuuksien avulla voidaan kasvattaa toiminnan vaikuttavuutta sekä vahvistaa asemaa merellisen tiedon, kulttuurin ja kokemusten kokoajana myös valtakunnallisesti mm. vastuumuseotehtävän kautta.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Forum Marinumin kehittäminen ja visio ”Yhdessä meren puolella” kiteytyy neljään tavoitekokonaisuuteen:

- **Merikorttelin ja Linnanniemen kehittäminen** – uudistuvat tilat, Sigyn, kaupunkitila ja uudet kumppanuudet
- **Kansainvälinen matkailu ja vetovoima** – palvelut, tapahtumat, kävijäkokemus ja kansainväliset yleisöt
- **Liiketoiminta ja taloudellinen kestävyys** – kumppanuudet, tapahtumat ja alueen joustava hyödyntäminen
- **Vaikuttavuus ja merilukutaito** – osallisuus, merensuojelu, kestävyys ja yhteiskunnallinen kädenjälki

Merikorttelin uudistamisessa tavoitteena on yhdistää museotoiminta, kaupunkitila, tapahtumat, palvelut ja kumppanuudet kokonaisuudeksi, joka vahvistaa alueen vetovoimaa ja mahdollistaa uudenlaista liiketoimintaa ympäri vuoden ja kiinnostaa myös kansainvälisesti. Forum Marinum toimii porttina mereen ja syvällisempään merisuhteeseen yhdistämällä merellistä historiaa, nykyhetkeä ja tulevaisuutta

Museolaivat, erityisesti Sigyn ja Suomen Joutsen, ovat keskeisiä vahvuuksia. Sigynin pitkän aikavälin ratkaisu, Suomen Joutsenen peruskunnostus ja sen saavutettavuuden ja kävijäkokemuksen kehittäminen vahvistavat vetovoimaa. Kruununmakasiinista kunnostetaan elämysten ja näyttelyjen paikka, kun Linnanpuomin uusi tilaohjelma mahdollistaa entistä joustavammin tapahtumat ja kumppanitoiminnan. Kokoelmien säilytysratkaisujen etsiminen on käynnissä.

Kansainvälistä matkailua ja uusia yleisöjä tavoitellaan kehittämällä palvelu- ja sisältötarjontaa tiiviissä yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa. Tavoitteena on vahvistaa myös toiminnan taloudellista kestävyyttä.

Monialaisen itämeritiedon ja -kokemusten foorumina tehtävä on vahvistaa yhteiskunnallista merilukutaitoa ja innostaa ihmisiä toimimaan meren puolesta. Erityisenä kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret. Merilukutaito, kestävyys ja yhteistyö ovat läpileikkaavia tavoitteita.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Kaupungin kanssa neuvoteltu ja 2026 allekirjoitettu uusi yhteistyösopimus mahdollistaa toiminnan suunnittelun pitkäjänteisesti. Uuden kokonaiskonseptin sisällöistä ensimmäisenä toteutuu Suomen Joutsenen kävijäkokemuksen uudistus. Toteutumisen edellytyksenä on lisärahoitus vuonna telakoinnista aiheutuneisiin lisäkuluihin sekä esteettömyys- ja saavutettavuusratkaisuihin vuonna 2027. Peruskunnostusjakso jatkuu vuoteen 2028.

Vuoden 2027 aikana käynnistyy myös Kruununmakasiinin kunnostushanke, mikäli opetus- ja kulttuuriministeriön investointituki toteutuu. Tilaohjelman ja sisältöjen uudistaminen on askel kohti vetovoimaisempaa ja taloudellisesti kestävämpää toimintamallia. Viime vuosien säästötoimien ja leikkausten aiheuttama toiminnan ja resurssien epäsuhta vaatii aktiivista huomiota toiminnan laajuuden, resurssoinnin ja rakenteiden tasolla. Museotoiminta ja kokoelmien hoito ovat yleishyödyllistä toimintaa, jonka toteuttaminen edellyttää pitkäjänteistä julkista rahoitusta. Forum Marinumin palvelusopimuksen kiinteisiin kuluihin kohdistuvaa rahoitusta on tarpeen tarkastella uudelleen lähivuosina. Keskeisiä tavoitteita ovat edelleen oman varainhankinnan ja kumppanuuksien vahvistaminen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Säätiön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Alueen kävijämäärä/vuosi, henkilöä	223 175	250 000	260 000	325 000	325 000	270 000
Oman tuoton osuus kaikista tuotoista, %	35	40	40	42	42	42
Pääsylipputulot, 1 000 euroa	448	450	465	500	500	470
Yhteistoimintasopimus Turun kaupungin kanssa 1 000 euroa (Kh 22.11.2021 § 524)	589	720	720	720	720	720

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Vuoden 2027 yleisölle näkyvin sisältö on Suomen Joutsenen uudistunut kokemus, jolle perustuu arvioitu kasvu kävijämäärissä. Toteutumisen edellytyksenä on myös laivan esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kehitetään toimintaa systemaattisesti kohti hiilineutraalia yhdessä muiden museoiden ja matkailutoimialan kanssa	Toteutui suunnitellusti	Ekokompassin mukaiset toimenpiteet	Matkailualan kriteerit (VTA + Visit Finland)			

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Ekokompassin käyttöönoton jälkeen lähdetään mukaan Sustainable Travel Finland (STF) -kehittämisohjelmaan.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen ja säästöt käyttötaloudessa	Toteutui suunnitellusti	Energiatehokkuus osana tilakorjausinvestointeja	Energiatehokkuus osana hankesuunnittelua	Säästöt energiakustannuksissa		

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Kruununmakasiinin hankesuunnittelussa ja korjauksessa otetaan huomioon energiatehokkuus ja ilmastotavoitteet.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
• Sustainable Travel Finland kehittämisohjelma ja STF-merkki • Toimenpidesuunnitelma tuotteiden ja palvelujen kehittämiseksi. • Yhteistyö Itämerihaasteen toimenpidesuunnitelman toteutuksessa jatkuu. • Merilukutaidon edistäminen ja museoiden valtakunnallisen tulevaisuusperintöverkoston kehittämiseen osallistuminen

Kaarea Oy

Toimitusjohtaja: Miika Markkanen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on ruoka-, siivous- ja kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalveluiden tuottaminen, sekä näiden palveluiden toteuttamiseen liittyvä suunnittelu ja konsultointi; ruokatuotteiden valmistus, varastoiminen, välittäminen ja kuljettaminen; kiinteistöjen siivous, hoito, huolto, valvonta, vartiointi ja turvallisuuspalvelut sekä kiinteistöihin liittyvien laitteiden ja järjestelmien asentaminen, huolto ja korjaus. Yhtiö voi myös ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä sekä osakkeita ja muita arvopapereita. Yhtiön tarkoituksena on toimia omistajiensa sidosyksikkönä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016) tarkoitetuin tavoin. Yhtiö toimii liiketaloudellisin periaattein.

Toimintaympäristön muutostekijät

Asiakasomistajien kustannuspaineet vaikuttavat yhtiön liiketoimintaympäristöön.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö jatkaa kehittämistyötä yhtenäistääkseen ja parantaakseen organisaation toimintoja mm. strategian jalkauttamisen avulla. Toimintaa kehitetään muun muassa tuottavuus- ja hiilijalanjälkimittaristojen tulosten pohjalta sekä huomioiden lainsäädännön edellytykset. Yhtiön toiminta perustuu osakkaiden väliseen sopimukseen ja omistajapolitiikkaan.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Yhtiön liiketoiminnan on arvioitu jatkuvan melko vakaana ja yleisen kustannuskehityksen säilyvän maltillisena. Aiemmin toteutunut kustannustason nousu on kuitenkin ollut voimakkaampaa kuin mitä vuodelle 2027 esitettävissä hinnankorotuksissa voidaan huomioida. Talousarvioon vaikuttaa myös vuoden 2026 syyskuun lopulla päättyvä TYKS Kantasairaalan alueen henkilöstöravintoloiden ja kahviloiden liiketoiminta. Nyt laadittu talousarvio vuodelle 2027 sekä vuosien 2028–2030 taloussuunnitelma sisältää yhtiössä toistaiseksi jatkuvan liiketoiminnan.

Suunnitellut investoinnit ovat pääasiassa korvausinvestointeja palvelutason toteuttamisen turvaamiseksi. Yhtiön eri toimialojen suunnitellut investoinnit tukevat yhteisiä ilmastotavoitteita.

Hankintalain uudistus ei aiheuta toimenpiteitä yhtiön omistajarakenteeseen. Paraisten kaupungin omistus tulisi nostaa hankintalain edellyttämään 10 %:n tasoon.

Osakkuusyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiö saa uutta liikevaihtoa uusista asiakkaista. Liikevaihto, 1 000 euroa	71 400	67 698	61 198	62 388	63 574	64 750
Liikevoitto on maltillinen. Liikevoitto, 1 000 euroa	1 930	1 670	728	829	941	1 012

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiön tavoitteena on palvella omistaja-asiakkaitaan kustannustehokkaasti ja tuottaa lisäarvoa. Yhtiön palveluita markkinoidaan aktiivisesti nykyisille omistajille.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiön liikkumisratkaisuja kehitetään hiilineutraalimmiksi	Liikkumisratkaisut kehitetty hiilineutraaleiksi	Liikkumisratkaisut kehitetty hiilineutraaleiksi	Liikkumisratkaisut kehitetty hiilineutraaleiksi	Liikkumisratkaisut kehitetty hiilineutraaleiksi	Liikkumisratkaisut kehitetty hiilineutraaleiksi	Liikkumisratkaisut kehitetty hiilineutraaleiksi
Yhtiö käyttää uusiutuvaa, vähähiilistä ja biopohjaista polttoaineitta	Käyttöä on jatkettu	Jatketaan käyttöä	Jatketaan käyttöä	Jatketaan käyttöä	Jatketaan käyttöä	Jatketaan käyttöä
Sähköisten ajoneuvojen osuus kaikista ajoneuvoista, %	19	26	36	43	50	50

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö uusii autokantaa tulevina vuosina hiilineutraaleilla vaihtoehdoilla, mikäli niitä on saatavissa. Yhtiö käyttää tuotantoajoneuvoissa uusiutuvaa biodieseliä, jolloin kierrätetään maapallolla olemassa olevaa hiilidioksidia, ja jonka myötä ei tuoteta lisää hiilidioksidia. Henkilöstöä opastetaan ekologiseen liikkumiseen huomioiden mm. ajotavat ja tyhjäkäynnin välttäminen.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Veden kulutuksen vähentäminen	Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän vettä kuluttaviin ratkaisuihin
Ilmastonmuutoksen hillintä	Korvausinvestoinneilla on päästy vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin	Korvausinvestoinneilla päästään vähemmän energiaa kuluttaviin ratkaisuihin
Hiilijalanjäljen pienentäminen. Toteutetaan konsernin tavoitteita tukevaa päästövähennyssuunnitelmaa.	Toimintaa on kehitetty toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittaristojen pohjalta	Kehitetään toimintaa toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Kehitetään toimintaa toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Kehitetään toimintaa toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Kehitetään toimintaa toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta	Kehitetään toimintaa toimialakohtaisten hiilijalanjälki mittariston pohjalta

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Korvausinvestointien kilpailuttamiskriteereissä huomioidaan ympäristönäkökohdat. Toimialakohtaisen hiilijalanjälkiseurannan pohjalta tehdään toimenpiteitä hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa.

Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana

- Ekokompassi-ympäristösertifikaatti on voimassa.
- Yhtiö on liittynyt Portaat luomuun-ohjelmaan ja käytetään luomuna rasvatonta maitoa ja hiutaleita sekä pienissä määrissä muita luomutuotteita. Luomun käyttö säilyy portaalla 3 (=> luomua käytetään 5–10 %). Portaat luomuun -ohjelma on käytössä Turun koulujen ja päiväkotien ruokapalveluissa.
- Turun kouluissa ja päiväkodeissa sekaruokalistan aterian hiilidioksidipäästöjen keskiarvo pysyy samalla tai alemmalla tasolla kuin vuosina 2024–2025 on toteutunut. Tavoitteena naudanlihan vähentäminen sekaruokalistalta myös muiden asiakkuuksien osalta ja siten sekaruoan hiilidioksidipäästöjen vähentäminen. Kasvisruokien kehittämistä jatketaan.
- Ruokahävikkiä kirjataan kaikissa ruokapalvelun toimipaikoissa ja kirjaamisen käytäntöjä käydään läpi säännöllisesti. Keittiöissä myydään ylijäämäruokaa ruokailun jälkeen ja hävikkiruokaa lahjoitetaan yhteistyötahoille. Ruokahävikin määrä (tuotanto- ja linjastohävikki) valmistetun ruoan määrästä on enintään 8 %:a.
- Yhtiö käyttää tuotantoajoneuvoissa uusiutuvaa biodieseliä, jolloin kierrätetään maapallolla olemassa olevaa hiilidioksidia, ja jonka myötä ei tuoteta lisää hiilidioksidia. Täyssähköautojen osuuden lisääminen: Yhtiössä on laadittu tuotantoajoneuvojen investointiohjelma, joka toteutuessaan kasvattaa vuosittain sähköautojen määrää.
- Kaurakadun sekä Fiskarsinkadun lajittelualueen käyttöä jatketaan. Yhtiö jatkaa yhteistyötä jätealan toimiajan kanssa eri jätelajikkeiden oikeanlaiseen hyödyntämiseen tai jatkokäsittelyyn. Pidempiaikaisten työkohteiden jätehuolto toteutetaan suoraan kohteeseen toimitetuilla kannellisilla vaihtolavoilla työssä syntyvien lajikkeiden mukaisesti. Pienet erät kuljetetaan Kaurakadun tai Fiskarsinkadun lajittelualueille. Kiertotalouskeskittymää Kaurakadulla Tilapalvelukeskuksen hallinnoimalla kiinteistöllä jatketaan. Yli vuoden varastoidut tuotteet pyritään myymään Kiertonetissä tai lahjoitetaan kierrätyskeskuksille. Jatkokäyttöön kelpaamattomat tuotteet lajitellaan laadun mukaisille kierrätyslavoille. Yhtiön omaa sekä ulkopuolisten palveluntuottajien henkilöstöä ohjeistetaan noudattamaan lajitteluohjeita rakennusjätteen määrän minimoimiseksi sekä kierrätyksen edistämiseksi.
- Kiillon pesuainepakkausten kierrättämistä Kantasairaalan potilaskeittiössä jatketaan. Puhtauspalveluissa käytössä olevaa paikallista pesuainepullojen kierrätystä jatketaan. Puhtauspalveluissa jatketaan ympäristömerkittyjen puhdistusaineiden käyttöä. Puhtauspalveluissa puhdistusaineiden kohdekohtainen varastokirjanpito pesuaineiden oikean annostelun varmistamiseksi ja seuraamiseksi on käytössä. Lisäksi seurataan puhdistusaineiden kulutusta liikakäytön estämiseksi.
- Puhtauspalveluissa jatketaan laikkojen käyttöä, jotka vähentävät veden käyttöä ja työ voidaan suorittaa ilman kemikaaleja.
- Korvausinvestointien kilpailuttamiskriteereissä huomioidaan ympäristönäkökohdat.
- Kiertonetissä myydään tarpeettomia ajoneuvoja, koneita ja laitteita. Hankintoja tehdään käytettyinä mahdollisuuksien mukaan.

KOy Turun Monitoimitilat

Toimitusjohtaja: Seppo Saaristo

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on kiinteistöhallinto ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus on toimia Turun kaupungin uusien tilahankkeiden toteuttajana. Turun kaupungin toimitilojen rakennuttaminen toimii pääosin yhtiön rakennuttamispalveluiden tuottajana ja tarvittavin osin yhtiö ostaa rakennuttamiseen liittyviä palveluita myös markkinoilta. Yhtiön toteuttamisvastuulle on tällä hetkellä osoitettu merkittävä määrä samanaikaisesti käynnissä olevia koulujen ja monitoimitalojen rakennushankkeita.

Toimintaympäristön muutostekijät

Markkinaympäristöä leimaa elokuussa 2026 edelleen varovainen talouskasvu ja geopoliittinen epävarmuus. EKP:n ohjauskorko on tällä hetkellä 2,40 %, ja korkomarkkinoiden odotukset viittaavat siihen, että korot pysyvät lähivuosina maltillisella tasolla. Inflaation euroalueella ennustetaan hidastuvan noin 2 prosentin tavoitetason tuntumaan vuoteen 2028 mennessä, mikä tukee korkotason vakautta. Euroalueen talouskasvun arvioidaan vahvistuvan asteittain vuonna 2027, mutta näkymiin liittyy edelleen epävarmuutta erityisesti energiamarkkinoiden ja kansainvälisen geopoliittisen tilanteen vuoksi.

Suomen rakentamisen suhdannetilanne on vuoden 2026 aikana kääntynyt hitaasti kasvuun usean heikon vuoden jälkeen. Kasvun vetureina toimivat erityisesti julkiset investoinnit, puolustushallinnon hankkeet, datakeskusrakentaminen sekä infrastruktuuri- ja energiainvestoinnit. Asuntorakentaminen on edelleen historiallisesti matalalla tasolla, mutta sen ennakoidaan elpyvän asteittain vuoden 2027 aikana. Rakennusalan kokonaiskasvun odotetaan kiihtyvän vuonna 2027, vaikka markkinoiden kehitys on edelleen toimialoittain eriytynyttä.

Rakennuskustannusten nousu on pysynyt kohtuullisena verrattuna vuosien 2022–2024 voimakkaisiin kustannusmuutoksiin. Tilastokeskuksen mukaan rakennuskustannusindeksi oli kesäkuussa 2026 noin 2,5 % korkeammalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Kustannuspaineita aiheuttavat erityisesti energiaan, infrahankkeisiin ja eräisiin materiaaleihin liittyvät hinnanmuutokset, mutta yleinen kustannuskehitys on edelleen hallittavaa. Maltillinen inflaatio tukee kustannusten ennakoitavuutta myös vuonna 2027.

Yhtiön toimintaympäristön kannalta markkinatilanne on edelleen pääosin suotuisa hankkeiden kilpailuttamiselle. Rakennusalan kapasiteettia on hyvin saatavilla, tarjoushalukkuus on säilynyt hyvänä ja urakkahinnoissa ei ole nähtävissä merkittäviä nousupaineita. Julkiset toimitilahankkeet kiinnostavat urakoitsijoita, mikä parantaa kilpailun toimivuutta. Epävarmuutta tulevaisuuden näkymiin tuovat kuitenkin kansainväliset kriisit, energian hintakehitys, mahdolliset muutokset korkotasossa sekä maailmantalouden kasvun hidastuminen. Toisaalta rakentamisen asteittainen elpyminen vuoden 2027 aikana voi vähitellen vähentää markkinoiden kilpailupainetta ja nostaa urakkahintoja erityisesti kasvukeskuksissa.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Tulevaisuudessa yhtiöllä tulee olemaan nykyistä laajempi vastuu kohteidensa ylläpidon johtamisesta ja ylläpitopalveluiden hankinnasta. Yhtiön tulee pysyä tietoisena rakennusten kunnosta ja toteuttaa elinkaaren aikana oikea-aikaisia korjauksia, jotta yhtiön kohteisiin ei pääse muodostumaan ongelmallista korjausvelkatilannetta. Yhtiön toiminnassa keskitytään lyhyellä aikavälillä merkittävään rakennuttamisen määrään, rakennushankkeiden elinkaaritaloudellisuuteen ja yhtiön hallinnon kehittämiseen. Pidemmän aikavälin suunnittelussa yhtiö valmistautuu ottamaan vastuuta kohteidensa ylläpidon johtamisesta ja ylläpitopalveluiden hankinnasta sekä luomaan tähän tarvittavat strategiat, prosessit, toimintatavat ja organisaation.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Yhtiö investoi lähivuosina koulu- ja monitoimitalohankkeisiin yli 250 miljoonaa euroa kasvavalla trendillä. Yhtiön kuluista merkittävä osuus koostuu investointien lisäksi rahoituskuluista ja yhtiö panostaakin investointien ja rahoituskulujen ennustamisen tarkkuuteen. Yhtiö on vahvasti sitoutunut sille asetettuihin ilmastotavoitteisiin ja niiden toteutumista seurataan hankkeissa ja yhtiön toiminnassa jatkuvasti. Yhtiön taloudellisissa tunnusluvuissa heijastuu vahvasti suuret investoinnit luottolimiitillä ja pääomalainoilla.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Investointikohteiden eteneminen ja hankkeiden vuosittainen menoennuste, milj. euroa.

Arviointikriteerit tai mittarit	Hankesuunnitelman hyväksytty kokonaiskustannus	Päivitetty arvio hankkeen kokonaiskustannuksesta	Rakentamiskustannukset per br-m2, euroa	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Karhunaukion monitoimitalo	48,0	38,0	3 030	0	1,3	13,7	20,4	2,7	0
Jäkärlän koulu ja päiväkoti	20,1	18,8	3 252	10	8,8	0	0	0	0
St.Olofsskolan	35,9	33,0	3 407	0,4	6,2	16,2	10,2	0	0
Linnakaupungin monitoimitalo	63,1	59,5	3 909	1,7	17,2	29,2	11,5	0	0
Lyseo	49,0	39,0	3 230	0	2,0	20,8	16,2	0	0
Luolavuori	35,9	35,9	3 725	0	1,3	17,4	17,2	0	0
Museon kokoelmakeskus	44,5	44,5	3 001	0	1,1	14,6	21,6	7,2	0
Ypsilonin muutostyöt ja p-alue		1,1			1,1				
Yhteensä:	296,5	269,8		12,1	39,0	111,8	97,1	9,9	0
Kaikkien hankkeiden valmiusaste, %				4 %	19 %	60 %	96 %	100 %	

Huomioita:

Luvut eivät sisällä rahoituskuluja eikä yhtiön muita kuluja, ainoastaan uudisinvestoinnit.

Tavoite: Käyttöönotettujen kohteiden tilinpäätösseuranta, eur

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Syvälahden monitoimitalo	537 916	645 000	655 000	665 000	675 000	685 000
Yli-Maarian monitoimitalo	316 104	410 000	420 000	430 000	440 000	450 000
Jäkärlän koulu	0	456 950	465 000	475 000	485 000	495 000

Selitys poikkeamista:

- Luvut sisältävät vain yhtiön vastuulla olevat pääomalainojen korkokulut sekä kiinteistöveron, vakuutukset, maanvuokrat ja poikkeuksina jotain pieniä asioita ja korjauksia.
- Eli kaikki ylläpito- ja käyttökulut menevät tällä hetkellä Tilapalveluiden kunnossapidolle ja/tai käyttäjälle eivätkä näy ollenkaan näissä luvuissa. Kun yhtiö ottaa kohteiden ylläpidon vastuulleen niin luvut tulevat muuttumaan ylläpitokulujen osalta ylöspäin.
- Talousarviossa 2026 varauduttiin liikuntasalin akustiikan korjauksiin, joita ei toteutettu.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisön uudishankkeissa noudatetaan Green Deal-sopimusta työmaiden osalta sekä uudishankkeet suunnitellaan EU-taksonomian ja YL-ympäristöluokituksen neljän tähden vaatimukset täyttäviksi. Hankkeissa laaditaan toiminnanvarmistussuunnitelma, jolla varmistetaan talotekniikan energiatehokas ja suunnitellun mukainen toiminta rakennuksen käytön alkaessa.

Arviointikriteerit tai mittarit	YL-luokitus neljä tähteä	EU-taksonomian mukaisuus	Green Deal käytössä	Toiminnanvarmistus-suunnitelma
Syvälahden koulu (valm. 2018)	Ei	Ei	Ei	Ei
Yli-Maarian Ypsilon (valm. 2018)	Ei	Ei	Ei	Ei
Karhunaukion monitoimitalo	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027
Jäkärlän koulu ja päiväkoti	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2025**	**Kyllä / 2025**	**Kyllä / 2025**
St. Olofsskolan	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2026**
Linnakaupungin monitoimitalo	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2026**	**Kyllä / 2026**
Lyseo	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027
Luolavuori	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027
Museon kokoelmakeskus ja päätearkisto	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027	Tulossa / 2027

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Taksonomian mukainen arviointi on tehty Kyllä/Ei	Taksonomian vaatimukset täyttyvät Kyllä/Ei
Karhunaukion monitoimitalo	Tulossa / 2027	
Jäkärlän koulu ja päiväkoti	**Kyllä / 2025**	**Kyllä**
St. Olofsskolan	**Kyllä / 2026**	**Kyllä**
Linnakaupungin monitoimitalo	**Kyllä / 2026**	**Kyllä**
Lyseo	Tulossa / 2027	
Luolavuori	Tulossa / 2027	
Museon kokoelmakeskus ja päätearkisto	Tulossa / 2027	

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Luontotavoitteet: - Teetetään valittuun hankkeeseen luontoselvitys, jonka pohjalta pyritään valikoimaan konkreettisia toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi tai luontokadon ehkäisemiseksi. Kiertotaloustavoitteet: - Suunnittelussa olevissa hankkeissa selvitetään mahdollisuus parantaa jätteiden kierrätystä kiinteistön käytön aikana esimerkiksi varaamalla tilat toimivaan ja riittävän laajaan jätteiden kierrätykseen. - Pyritään rakentamisen aikana käyttämään myös kierrätetystä materiaalista valmistettuja tai kierrätettyjä rakennusosia.

Kulttuuriranta Oy

Toimitusjohtaja: Arto Valkama

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteri- ja musiikkitoimintaa Turun kaupungissa. Yhtiö voi harjoittaa kahvila-, ravintola-, catering-, tapahtuma-, konsertti-, kokous- ja kongressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa. Yhtiö voi myydä edellä mainittuihin toimintoihin liittyviä tukipalveluita.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuosi 2027 on ensimmäinen kokonainen vuosi, kun yhtiö operoi myös musiikkitalo Fuugaa. Yleisen taloustilanteen mahdollinen paraneminen voi vaikuttaa yhtiön toimintaan positiivisesti sekä kuluttaja- että yritysmyynnissä.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Fuugan käyttöönotto leimaa vuoden 2027 toimintaa. Seuraamme tarkasti taloudellisten ja toiminnallisten mittareiden toteumista vuoden aikana ja hyödynnämme tietoa vuosien 2028–2030 taloussuunnittelussa. Uuden toiminnan käynnistymisen myötä tulee varmasti yllätyksiä, joita ei ole valmistelussa osattu huomioida. Vuoden 2027 toiminnassa keskeistä on myös ravintolatoiminnan laajentuminen. Fuugan uusien ravintoloiden myötä teatteritalon Viides näyttämö -ravintolan konsepti tullaan päivittämään. Teatteritoiminnan osalta keskeistä on korkean taiteellisen tason ylläpitäminen sekä toimintavarmuuden kehittäminen. Koko yhtiön osalta toimintaa kehitetään vuonna 2026 päivitetyn strategian mukaan.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Musiikkitalo avautuu lokakuussa 2026, ja siihen liittyvät talousluvut perustuvat huolelliseen laskentaan. Uuden toiminnan arviointi etukäteen on kuitenkin haastavaa, mikä koskee myös musiikkitalon suunnitelmavuosia. Luotettavampaa tietoa talouden rakenteesta ja tavoitteenasetannasta saadaan vasta toiminnan käynnistyttyä. Teatteritoiminnan osalta taloudellinen yhtälö on haastava: kustannusten nousu (etenkin palkkojen yleiskorotukset) yhdistettynä julkisen tuen viimevuotisiin leikkauksiin. Talousarviovuodelle ja taloussuunnitelmavuosille on varauduttava lipunhintojen nostoon. Silti paine onnistua myynnissä on voimakas, ja on vaara, että myyntipaine osaltaan vaikuttaa taiteelliseen sisältöön. Kokonaisuuden osalta vuoden 2027 aikana ja jälkeen nähdään myös toimintojen synergiahyödyt ja tarvittaessa organisoidaan toimintoja uudelleen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja, 1 000 euroa	-489	0	0	0	0	0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kaupunginteatterin omien tuottojen kehittyminen, 1 000 euroa	6 104	5 000	5 700	5 800	5 900	6 000
Musiikkitalon omien tuottojen kehittyminen, 1000 euroa		800	4 900	5 000	5 100	5 200

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tapahtuma- ja tilamyynnin kehittäminen, tehokas kuluttajamyynti ja markkinointi, hyvin konseptoitu ravintolatoiminta, kiinnostavat sisällöt sekä teatteri- että musiikkitoiminnassa. Hintojen korotus vähintään kustannustason nousun suhteessa.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Fölilipun käytön tehostaminen, mittarina käyttöaste tehdyt fölimatkat/katsoja-määrä, %	13	15	18	19	20	21

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Fölilipun käytön nousu edellyttää linja-autoliikenteen paluuta Itäiselle rantakadulle.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Jatketaan voimassa olevan ympäristöohjelman toteuttamista ohjelman tavoitteiden mukaan.

Kuntec Oy

Toimitusjohtaja: Janne Alkki

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on maa- ja vesirakennustöiden, kadunrakentamistöiden, viherrakentamistöiden, metsänhoitotöiden, liikunta- ja leikkipaikkarakentamistöiden ja projektinjohtourakoinnin sekä näihin liittyvien kuljetus-, rakennus-, ylläpito- ja muiden töiden suorittaminen, suunnittelu ja konsultointi sekä toimialaan liittyvien tuotteiden valmistus ja myynti. Yhtiö voi lisäksi ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä ja osakkeita sekä vuokrata kiinteistöjä ja huonetiloja.

Yhtiön toiminnan pääasiallisena tarkoituksena on sille osoitetulla toimialueella rakentaa, ylläpitää ja kehittää kaupunkiympäristöä siten, että se on turvallinen, toimiva ja viihtyisä kaupunkilaisille ja kaupungissa vieraileville. Yhtiö huolehtii vastuulleen osoitetusta kaupunki-infrasta ja viheralueista sekä tuottaa kustannustehokkaita ja laadukkaita kunnossapito- ja rakentamispalveluja omistaja-asiakkaidensa tarpeisiin. Tavoitteena on pitää kaupunkiympäristö korkealaatuisena käyntikorttina kaikille sen käyttäjille.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiön toimintaympäristöä muokkaavat erityisesti julkisen talouden realiteetit, omistajaohjauksen linjaukset, yhtiön toimintaan liittyvän sääntelyn muutokset, ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellytykset, vihreä siirtymä, digitalisaatio, osaavan työvoiman saatavuus sekä kasvavat vaatimukset kaupunkiympäristön laadulle, turvallisuudelle ja toimintavarmuudelle.

Tehtävässä menestyminen edellyttää yhtiöltä ennakoivaa suunnittelua ja toimintaa, tehokkuuden jatkuvaa parantamista, osaavan henkilöstön saatavuuden turvaamista sekä kykyä hyödyntää digitalisaation, vihreän siirtymän ja kaupunkikehityksen tarjoamat mahdollisuudet omistajien tavoitteita tukevalla tavalla.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Kehitämme edelleen yhtiön sidosyksikkötoimintaa avoimesti yhdessä omistaja- ja tilaajaorganisaatioiden kanssa. Säännöllisellä vuorovaikutuksella ja tiiviillä yhteistyöllä varmistetaan sopimuskokonaisuuksien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta ja toteutuminen.

Toiminnan tehostamiseksi jatkamme edelleen sisäisten ydinprosessiemme terävöittämistä ja siten toiminnan tehokkuuden parantamista omistajien palvelutarpeiden, kustannustietoisuuden ja laatuodotusten täyttämiseksi.

Tilikaudella 2025 käynnistetty yhtiön strategian terävöittäminen kaudelle 2026–2030 saatetaan valmiiksi tilikauden 2026 aikana omistajien strategiset tavoitteet ja painopisteet sekä omistajapoliittiset linjaukset huomioiden.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelma perustuvat kannattavuuden ja tuottavuuden parantamisen sekä toimintaympäristön muutoksiin varautumisen tavoitteisiin. Suunnittelukaudella painopisteitä ovat vanhenevan kaluston hallittu uudistaminen ja vähäpäästöistäminen, osaavan henkilöstön saatavuuden ja sitoutumisen vahvistaminen sekä palvelutuotannon laadun ja vaikuttavuuden jatkuva kehittäminen.

Omistajien kanssa sovitun tulostavoitteen mukaisesti yhtiöllä ei ole varsinaista kasvuhakuisuutta. Suunnittelukauden talouden suunnittelussa on kuitenkin huomioitava kaluston uudistamisesta johtuva merkittävä investointitarve. Vanhentuvan kaluston nykyaikaistaminen edellyttää yhtiöltä merkittävää investointikyvykkyyttä sekä kykyä suoriutua investointien edellyttämästä rahoitusvastuusta.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Omistajien puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto pysyy alle 5 % ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevaihto, 1 000 euroa	9 311	9 200	9 700	10 200	10 700	11 200
Liikevaihto kasvaa verrattuna edelliseen tilinpäätökseen, %	0,6	-1,2	5,4	5,2	4,9	4,7
Liikevoitto, 1 000 euroa	305	184	254	315	368	467
Ulkopuolinen liikevaihto, 1 000 euroa	380	400	400	400	400	400
Ulkopuolinen liikevaihto, %	4,08	4,35	4,12	3,92	3,74	3,57

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Omistaja-asiakkaiden ilmasto- ja palvelutavoitteiden edellyttämä kaluston uudistamistarve vaatii yhtiön talouden vahvistamista riittävän käyttökatteen ja kassavirran varmistamiseksi sekä vakavaraisuuden säilyttämiseksi. Investointien aiheuttamat kasvavat rahoitusvastuut ja poistot katetaan toiminnan kannattavuutta ja tehokkuutta parantamalla.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Käytettävien polttoaineiden muuttaminen uusiutuviksi polttoaineiksi, %	95	95	98	99	100	100
Sähkökäyttöisen kaluston ja ilmastoystävällisen materiaalin osuuden kasvattaminen, %	7	10	40	75	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Yhtiön käyttämät polttoaineet ovat jo pääosin uusiutuvia ja kaluston uudistamisella mahdollistetaan sen käyttöasteen kasvattaminen sekä päästöluokitusten parantaminen tavoitteen mukaisesti. Sähkökäyttöistä kalustoa hankitaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa markkinoiden tarjonta ja kustannushyötysuhde huomioiden. Ilmastoystävällisen materiaalin osuutta kasvatetaan niin ikään omistaja-asiakkaiden odotukset sekä tarkoituksenmukaisuus ja kustannushyötysuhde huomioiden.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Vähäpäästöisemmän (päästöluokitus) kaluston hankinnat, 1 000 euroa	1 968	600	2 500	2 500	2 500	2 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Vanhentuvan kaluston uudistaminen tähtää suunnitelmalliseen ja hallittuun vähäpäästöisemmän kaluston hankintaan, mikä edellyttää suunnittelukaudella yhtiön investointikyvyn vahvistamista.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Kuntec on liittynyt Turun kaupungin ilmastojoukkueeseen keväällä 2024. Jatkamme edelleen ilmastojoukkueen toimintaa lisäämällä ilmastotietoisuutta yhtiössä sekä syventämällä yhteistyötä muiden ilmastojoukkueen jäsenten kanssa. Vähäpäästöisempää kalustoa hankitaan suunnitelman mukaisesti käytöstä poistettavien ajoneuvojen tilalle. Diesel-käyttöisten ajoneuvojen osalta on yhtiössä siirrytty uusiutuvan dieselin käyttöön. Viherylläpidon käyttöön on hankittu testikäyttöön kuuman veden käyttöön perustuva rikkakasvien torjuntakalusto, jolla pyritään luonnonmukaisempiin torjuntamenetelmiin ja välttämään kemikaalien käyttöä yleisten alueiden hoidossa. Kokemusten perusteella menetelmän laajempaa käyttöä harkitaan.

Lounais-Suomen jätehuolto Oy -konserni

Kaupungin omistus 22,46 %
Toimitusjohtaja: Jukka Heikkilä

LSJH-konserni

LSJH-konserniin kuuluvat emoyhtiö Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH) sekä yhteisyritys Lounavoima Oy, tytäryhtiö Kiertomaa Oy ja osakkuusyhtiö Ekopartnerit Turku Oy.

Lounavoima Oy:n Salon Korvenmäessä omistama ekovoimalaitos käsittelee lounaissuomalaisten kotitalouksien kierrätyskelvottomat jätteet tuottamalla niistä sähköä ja lämpöä. Yhtiö on perustettu vuonna 2017 ja sen omistavat tasaosuuksin LSJH ja Salon Kaukolämpö Oy. Se tuottaa palveluita omistajilleen omakustannusperiaatteella.
www.lounavoima.fi

Kiertomaa Oy edistää yhdyskuntarakentamisen kiertotaloutta ja maa-ainesten kierrättämistä. Sen tärkein tavoite on maanrakentamisen resurssitehokkuuden vahvistaminen. Sidosyksikköyhtiönä se tuottaa palveluita ensisijaisesti omistajilleen. Kiertomaa on perustettu vuonna 2016. LSJH omistaa yhtiöstä 51 % ja Turun kaupunki 49 %.
www.kiertomaa.fi

Ekopartnerit Turku Oy tarjoaa markkinaehtoisia jätehuoltopalveluita, esimerkiksi jätteiden kuljetusta, vastaanottoa, hyödyntämistä, jätehuoltokartoituksia ja koulutusta elinkeinoelämälle. Vuonna 2012 perustetusta yhtiöstä LSJH:n omistusosuus on 49 % ja NG Nordic Finland Oy:n 51 %.
www.ekopartnerit.fi

Emoyhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH) on kahdeksantoista kunnan omistama jätehuoltoyhtiö.

LSJH hoitaa omistajakuntiensa lakisääteiset jätehuollon palvelutehtävät osakassopimuksen, jätelainsäädännön sekä muiden määräysten ja sopimusten mukaisesti. LSJH:n toiminnan perustana on omistajien hyväksymä jätehuolto-ohjelma vuosille 2023–2028 Kohti kiertotaloutta, joka on laadittu koko yhtiön toiminta-alueelle.

LSJH järjestää seudun asukkaille, julkisille toimijoille ja muille kunnan jätehuoltovastuulla oleville toimijoille jätteiden keräys- ja vastaanottopalvelut sekä jätteiden hyötykäytön ja muun käsittelyn. LSJH tarjoaa jäteneuvontaa kunnan jätehuoltovastuulla oleville tahoille. Asukkaita ja muita toimijoita opastetaan jätteiden vähentämisessä, kestävässä kuluttamisessa ja lajittelussa sekä kustannustehokkaan jätehuollon järjestämisessä. LSJH tarjoaa myös lakisääteiset kunnan toissijaisella vastuulla järjestettävät jätehuoltopalvelut elinkeinoelämälle (TSV).

Toimintaympäristön muutostekijät

Jatkuvasti muutoksessa oleva jätelainsäädäntö aiheuttaa huolta ja epävarmuutta koko kunnallisen jätehuollon toimintakenttään. Arjen toiminnan ohella LSJH:ssa on siten aktiivisesti seurattu ja pyritty vaikuttamaan jätelaki 2:n sisältöön. LSJH jätti lausuntonsa kesäkuussa. Lausunnossa otettiin kantaa erityisesti lainsäätäjän suunnitelmiin määrätä jätteenkuljetusten kilpailutukset pakolliseksi sekä ulosmyynnin rajoittamiseen nykyisestä. Kuljetusten pakollinen kilpailutus, jonka myötä mahdollisuus jäteyhtiön oman kuljetuskaluston hankintaan poistuisi, nähdään toteutuessaan rajaavan kuntaomisteisten jäteyhtiöiden toimintamahdollisuuksia kohtuuttomasti. Muutos voisi aiheuttaa merkittävääkin kustannusten nousua, kun jäteyhtiöt olisivat pakotettuja ostamaan kuljetuspalvelut yksityisiltä markkinoilta. Ulosmyynnin rajaaminen nykyisestä 10 %:sta aiheuttaisi toteutuessaan merkittäviä ongelmia vaarantaen yhdyskuntajätehuollon toimivuutta ja resurssitehokkuutta. Ulosmyynnin piiriin kuuluvat jätehuollon palvelut ovat suureksi osaksi sellaisia, joita yksityisen sektorin toimijoilla ei ole tarjolla – jatkossa LSJH ei voisi enää tarjota kyseisiä palveluita niitä tarvitseville toimijoille. Ulosmyynnistä saaduilla tuloilla on lisäksi katettu merkittävä osa jätehuollon järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia, jotka jatkossa jäisivät asukkaiden maksettavaksi korkeampien jätemaksujen muodossa.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n strategiset päämäärät ja keskeiset tavoitteet pohjautuvat yhtiön

toimintapolitiikkaan ja strategiaan ja ne ohjaavat toiminnan suunnittelua ja toteutusta. LSJH:n hallitus hyväksyi päivitetyn strategian ja toimintapolitiikan 10.02.2026.

Strategia sisältää Toiminta-ajatuksen, Unelman ja Arvot.

- Toiminta-ajatuksemme: Järjestämme asukkaille ja omistajakunnille laadukkaat jätehuoltopalvelut resurssitehokkaasti ja ympäristövaikutukset minimoiden. Vastaamme osaltamme yhdyskuntajätehuollon kokonaisuudesta ja huoltovarmuudesta.
- Unelmamme: Kaikki tuntevat Lounais-Suomen Jätehuollon kiertotalouden edelläkävijänä.
- Arvomme: Toimintamme lähtökohtina ovat yhdenvertaisuus, luottamus ja ympäristön puhtaus. Näitä arvoja ylläpidämme ja vahvistamme kaikkien kanssa, kaikessa tekemisessämme.

LSJH:n strategiset tavoitteet:

- Järjestämme asukkaille lähellä olevat monipuoliset jätehuoltopalvelut.
- Edistämme resurssitehokuutta ja alueellista kiertotaloutta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.
- Säilytämme talouden tasapainon muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimintapolitiikka on uudistettu:

- Toimintamme tukee ympäristön, yhteiskunnan ja yhtiön vastuullista kehitystä. Toimimme vastuullisesti ja rehellisesti kaikessa yhtiön toiminnassa.
- Noudatamme kansainvälisiä ja kansallisia säädöksiä, sopimuksia ja ohjelmia.
- Arvioimme ja parannamme jatkuvasti toimintaamme.
- Kehitämme toimintaamme ennakoivasti vastaamaan muuttuviin vaatimuksiin. Teemme tätä asiakaslähtöisesti, omistajien ohjauksessa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- Varmistamme riittävät resurssit ja osaamisen.
- Tarkkailemme jatkuvasti toiminnastamme aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Pyrimme minimoimaan ympäristöhaitat sekä varmistamaan ympäristöhyödyt, kiertotalouden mahdollisuudet ja luonnonvarojen kestävän käytön.
- Turvaamme ihmiset, omaisuuden, tiedon, maineen ja ympäristön onnettomuuksilta, vahingoilta ja rikoksilta, jotta yrityksemme strategiset tavoitteet voivat toteutua.
- Varmistamme toimintamme jatkuvuuden järjestelmällisellä riskienhallinnalla ja varautumalla mahdollisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin.
- Huolehdimme, että sähköisten palveluiden ja tiedonhallinnan toteutus on lainmukaista, turvallista, tehokasta ja läpinäkyvää.
- Toteutamme hankinnat vastuullisesti, tehokkaasti ja suunnitelmallisesti.
- Varmistamme avoimen, ajantasaisen ja luotettavan tiedonkulun sekä yrityksen sisällä, että ulkoisille sidosryhmille.

Toimintapolitiikkaa syventämään ja toimintatapoja kuvaavien asiakirjojen kokonaisuutta selkiyttämään on laadittu kuusi eri kokonaisuutta kuvaavaa periaatetta: kestävä toiminta, digi ja data, viestintä, hankinnat, yritysturvallisuus ja eettisesti kestävä toiminta. Strategia, toimintapolitiikka ja niitä syventävät periaatteet ovat yhtiön julkisia asiakirjoja. Toimintapolitiikan uudistaminen ja erityisesti niitä täydentävien periaatteiden laatiminen liittyvät yhtiön toimintaa ohjaavien asiakirjakokonaisuuksien rakenteen selkiyttämiseen. Työ jatkuu toimintaa tarkentavien asiakirjojen läpikäynnillä, joissa kuvataan esimerkiksi eri tehtäväkokonaisuuksiin sisältyvät roolit, vastuut ja työtavat.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuosien 2027–2030 talouden suunnittelu pohjautuu LSJH:n strategiaan, jonka yhtiön hallitus vuosittain hyväksyy. Strategia toimii pohjana toimintavuoden aikana tehtävälle toimintasuunnittelulle ja talousarvion laadinnalle. Strategian saavuttamiseen tähtäävät toimenpiteet ja niitä tukevat mittarit sisältyvät myös LSJH:n Kestävyysohjelmaan (ympäristövastuu, sosiaalinen vastuun ja hyvä hallintotapa).

Toiminnan suunnittelun lähtökohtana on tuottaa mahdollisimman laadukkaita jätehuoltopalveluita alueen asukkaille kustannustehokkaasti ja ympäristövaikutukset huomioiden. LSJH:ssa toiminnan suunnittelua tehdään pitkällä aikavälillä pitkän aikavälin Toiminta- ja investointiohjelman (PTS) muodossa. Tämänhetkinen versio suunnitelmasta vuosille 2025–2032 hyväksyttiin LSJH:n hallituksen toimesta keväällä 2025. Ohjelman avulla pyritään hallitusti toteuttamaan mm. tuleville vuosille kaavailtuja mittavia investointeja jätehuoltopalveluiden kehittämiseksi entisestään. Yhtiön hallitus tarkastelee investointiohjelmaa säännöllisesti ja hyväksyy tarkennetun suunnitelman vuosittain keväällä. Ohjelma on parhaillaan uudistettavana osana juuri käynnistynyttä strategian päivitystyötä, ja hyväksytään hallituksen toimesta valmistuttuaan keväällä 2027.

Toimintasuunnitelmien valmistuttua syksyn aikana laaditaan yhtiön alustava talousarvio ja valmistellaan jätetaksaehdotus jätehuoltolautakunnan käsittelyyn. LSJH:n hallitus hyväksyy lopullisen talousarvion vuosikellon mukaisesti joulukuussa 2026. Talousarviossa huomioidaan toimintaympäristössä, kuten lainsäädännössä, tapahtuvat muutokset. Investointisuunnitelmassa huomioidaan tarvittavat rakentamiseen ja muihin toimintoihin liittyvät kehittämistarpeet. Investoinnit

tullaan rahoittamaan mahdollisuuksien mukaan kassavaroin ja tarvittaessa ulkopuolisella rahalaitoslainalla.

Taloudellista ja toiminnallista panostusta lähivuosina vaatii erityisesti sekajätteiden siirtyminen kunnan järjestämän kuljetuksen piiriin vuodesta 2026 alkaen. Samaan aikaan jätehuoltopalveluja kehitetään kokonaisuutena siten, että toimialueen asukkailla olisi jatkossa entistäkin paremmat ja eri tilanteisiin muunneltavat jätehuoltopalvelut käytössään. Lisäksi huomioitavana on kohdassa ”Toimintaympäristön muutostekijät ” kuvatut asiat.

Vuosille 2025–2032 laadittu PTS sisältää useita investointeja jätehuoltoinfran ja -palveluiden parantamiseksi. Taloudellisesti merkittävin näistä on parhaillaan käynnissä oleva Topinpuiston alueelle rakennettava uusi lajitteluasema. Sen toteutus sai hieman takapakkia keväällä, kun hankkeen maanrakennusurakan kilpailutus päätettiin keskeyttää liian kalliiden tarjousten vuoksi. Investointi palautettiin suunnittelupöydälle tavoitteena kustannustehokkaampi toteutus. Hankkeen uudelleensuunnittelu on edennyt ja kilpailutukset jatkuvat suunnitelmien tarkennuttua. Samalla toteutetaan useita taloudelliselta arvoltaan pienempiä hankkeita eri toimipisteissä. Lisäksi vanhojen kaatopaikkojen sulkeminen on tehtävä hallitusti.

Toiminnan rahoituksen rakennetta pyritään jatkuvasti kehittämään niin, että jätehuollon peruspalvelutoiminnan kustannukset voidaan kattaa palveluiden tuottamisesta saaduilla tuloilla. Aikaisempina vuosina taksanalaiset tulot eivät ole kattaneet taksanalaisten palveluiden tuottamisesta syntyneitä kuluja, ja vajetta on katettu liitetoiminnan muilla tuloilla. Viime vuosien aikana erilliskeräyksen tehostuminen on vaikuttanut liikevaihdon rakenteeseen erityisesti sekajätteen keräyksestä ja käsittelystä saadun tulon laskiessa. Erilliskeräyksen vaikutukset talouteen nähdään luotettavasti vasta pidemmällä aikavälillä toiminnan vakiinnuttua ja asiakkaiden totuttua uusiin toimintamalleihin. Tällöin myös taloutta on helpompi sopeuttaa vallitsevaan tilanteeseen.

Alla olevissa taulukoissa on kirjattuna toteumien lisäksi alustavat ennusteet vuosille 2027–2030. Ne voivat toteutuessaan muuttua alla olevasta.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

LSJH edellyttää kilpailuttamissaan jätteenkuljetusurakoissa vaihtoehtoista käyttövoimaa mahdollisuuksien (saatavuus logistiset alueet huomioiden) mukaan.

Työmatkaliikenne on otettu uutena kokonaisuutena mukaan LSJH:n päästövähennysohjelmaan tavoitteiden tarkentamiseksi.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Tehostamme uudelleenkäyttöä ja laadukasta kierrätystä/ Kiinteistöiltä kerätyn, LSJH:n vastaanottaman sekajätteen määrä/asukas on 140 kiloa vuonna 2030.	143	152	140	140	140	140
Tähtäämme mahdollisimman alhaiseen hiilijalanjälkeen/ LSJH:n toiminnan päästöt (ekv/v) pienentyvät selvästi vuoden 2024 tasosta vuoteen 2030 mennessä. *Topinojan lajitteluaseman rakentaminen vaikuttaa päästöihin	87 837	90 510	82 000	79 600	80 500	74 800

Vaalimme ympäristön puhtautta ja luonnon monimuotoisuutta/ Luonnon monimuotoisuus LSJH:n toimipaikoilla kehittyy myönteisesti toteuttamalla vähintään 10 monimuotoisuustavoitetta tukevaa toimenpidettä vuosittain.	15	10	10	10	10	10

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Edistämme resurssitehokkuutta ja alueellista kiertotaloutta yhdessä yhteistyökumppaniemme kanssa. Autamme asiakkaitamme lajittelemaan ja tekemään vastuullisia valintoja. Kierrätämme ja hyödynnämme hallussamme olevat jätteet.
- Huolehdimme lähiympäristöstä toimimalla meitä koskevien lupien, määräysten ja velvoitteiden mukaisesti. Kartoitamme toimipaikkojen luontoarvot, hoidamme alueita luonnon monimuotoisuutta edistäen ja torjumme vieraslajeja.
- Vähennämme päästöjä koko toimitusketjun osalta.
- Otamme käyttöön teknisiä ratkaisuja kaatopaikkojen metaanipäästöjen vähentämiseksi. Vähennämme jätteenkuljetuksen ja jätteenkäsittelyn päästöjä optimoimalla omaa toimintaa sekä kehittämällä hankintoja.
- LSJH:n käyttämä sähkö tuotetaan pääosin Lounavoiman ekovoimalaitoksessa muuttamalla kierrätyskelvoton jäte energiaksi.
- Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan huomioimalla energiaratkaisut investoinneissa, kiinteistöjen ylläpidossa ja päivittäisessä toiminnassa. Uudet rakennukset toteutetaan lain vähimmäisvaatimuksia energiatehokkaampina.
- LSJH:n järjestämästä jätteen erilliskeräyksestä yli 90 prosenttia toteutetaan uusiutuvalla käyttövoimalla.
- Lietekuljetuksia tehostetaan ekotyhjennysten käyttöönotolla.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
- Toteutetaan uuden alueidenhoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä jätekeskuksissa luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi ja suojelemiseksi. - Sisällytetään ympäristökriteerit hankintaohjeisiin. - Päivitetään ja seurataan päästövähennystavoitteita ja -toimenpiteitä. - Tehostetaan kaatopaikkakaasun keräystä ja toteutetaan hankeyhteistyötä kaasun jatkojalostamiseksi. - Muuntojoustava jätehuolto 2030 –projektin kautta kehitetään seudun kiinteistöjen jätehuoltopalveluja ja vastaanottoverkostoa tukemaan kierrätyksen tehostumista. - LSJH:n käynnissä olevissa rakennus- ja investointihankkeissa kiertotaloustavoitteet on otettu keskeisiksi kriteereiksi ja niiden toteuttamisen tueksi on kehitetty työkalu.

Turku 2029 -säätiö sr.

Säätiön asiamies: Tuomas Heikkinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Säätiön tarkoituksena on edistää Turun kaupunginvaltuuston hyväksymän Turku-strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tukevat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakouluyhteistyötä ja elinkeinoelämää. Säätiön tarkoitus on vetovoimatekijöiden kehittämisen kautta vahvistaa Turun kaupungin kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta matkailukaupunkina sekä luoda uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia matkailu- ja elämysteollisuuden yritystoiminnalle. Säätiön tarkoitus on edistää uusien palveluinnovaatioiden kehittymistä.

Sijoitustoiminta

Säätiön sijoituspääoman markkina-arvo oli noin 39,3 milj. euroa elokuussa 2026, mille on talousarviossa asetettu noin 4,3 %:n nimellistuotto. Tämä tarkoittaisi noin 1,9 milj. euron vuosittaista nimellistuottoa. Muilta osin säätiön toiminta jatkuu entiseen tapaan ja säädekirjan mukaisten tavoitteiden toteuttamista.

Muu toiminta

Säätiön muu toiminta koostuu hankkeista sekä muusta avustustoiminnasta. Säätiössä toimii kaksi hanketta: Turun juhlavuotta koordinoiva Turku 800 -hanke sekä Elävä kaksikielisyys Turussa -hanke. Lisäksi säätiö avustaa vuosittain keskimäärin 450 000 eurolla muita sellaisia hankkeita ja toimintoja, jotka edistävät säätiön tehtävää.

Turku 800 -juhlavuosihanketta toteutetaan Turun kaupungin toimeksiannosta, kaupunginvaltuuston hyväksymän juhlavuosikonseptin ja hankesuunnitelman mukaisesti. Sen tavoitteena on toteuttaa vuonna 2029 mahdollisimman laajat kohderyhmät tavoittava, ikimuistoinen kokonaisuus, jolla juhlistetaan Suomen ensimmäisen kaupungin 800-vuotisjuhlaa. Vuosi koostuu monipuolisesta ohjelmasta sekä viestinnästä. Lisäksi juhlaan liittyy etkotvuosi 2028. Ohjelmaa kootaan avoimella haulla, ja myös yksittäisille kaupunkilaisille luodaan mahdollisuuksia olla osa juhlavuoden rakentamista monenlaisten osallistumismahdollisuuksien lisäksi. Säätiö myöntää joillekin ohjelmahankkeille avustuksia silloin, kun ao. hankkeiden toteutus on erityisen tärkeää tasapainoisen ohjelmakokonaisuuden näkökulmasta.

Elävä kaksikielisyys Turussa -hanke siirtyi säätiöön joulukuussa 2025 toisesta organisaatiosta. Hankkeen rahoitus koostuu kokonaan ulkopuolisista avustuksista, joita ovat myöntäneet Svenska Kulturfonden, Stiftelsen för Åbo Akademi sekä Turun kaupunki.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Turku-Strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tukevat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakouluyhteistyötä ja elinkeinoelämää.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Turku 800 -hanke*	165	540	820	1600	3432	343
Muut avustukset	180	450	450	450	450	450
Säätiön sijoitusvarallisuuden markkina-arvo per. 31.12, 1 000 euroa	37 844	37 000	39 700	40 200	39 300	40 400

*sisältää vuodesta 2027 lähtien myös ulkopuolista rahoitusta.

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Sijoitustoiminnan tuotto on laskettu 5 %:n absoluuttisen tuottotason mukaan. Sijoituspääomasta on sen jälkeen vähennetty vuosittainen rahankäyttö, jolloin päästään karkeasti sijoitusvarallisuuden markkina-arvoon kunkin tilikauden lopussa. Muutokset korko- ja osakemarkkinoilla voivat vaikuttaa merkittävästi salkun markkina-arvoon suunnitelmakaudella eli se on lähinnä suuntaa antava.

Turku 800 -hanketta toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän laajemman konsepti- ja hankesuunnitelman sekä säätiön hallituksen vuosittain hyväksymien toimintasuunnitelmien mukaisesti. Säätiön hallitus myöntää muita avustuksia tarkoitustaan edistäville hankkeille ja toimijoille vuosittain harkinnanvaraisesti.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Säätiö toteuttaa omalta osaltaan Turun kaupungin vuonna 2026 päivitettyä ilmastosuunnitelmaa ja tukee Turun tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2029 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Säätiön varainhoitajat noudattavat tiukkoja ESG-kriteerejä (environment, social, governance) valitessaan säätiön sijoituskohteet	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Turku 800 -juhlavuoden puitteissa valmistellaan ja otetaan käyttöön kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma, johon sitoutetaan myös ohjelmahankkeet sekä yrityskumppanit soveltuvin osin Turku 800 -toimintaan liittyen.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Turku Energia -konserni

Toimitusjohtaja: Timo Honkanen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toimii energiatoimialalla sisältäen sähkön ja lämmön tuotannon, siirron ja myynnin kotitalouksille ja yrityksille. Turku Energia tuo energiaa asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Sähkömarkkinoiden volatiilisuuden, hintojen heilunnan, odotetaan jatkuvan voimakkaana uusiutuvan säänriippuvaisen tuotannon sekä sähkön kulutuksen lisääntyessä. Matka hiilidioksidineutraaliin energiantuotantoon edistyy, mutta sähköverkkojen pullonkaulat ja sähköverkon tuottotason äärimmäisen kireä regulaatiomalli asettavat valtakunnallisesti tähän rajoitteita, kunnes sähköverkkoja on saatu vahvistettua. Sähkö-, lämpö- ja vetymarkkinoiden integraatio vahvistuu voimakkaasti.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Jatkamme energiantuotantomme kehittämistä hiilidioksidineutraaliksi, vahvistamme ja uudistamme sähköverkkoamme vastaamaan sähköistyvän yhteiskunnan vaatimuksiin vain siltä osin kuin pystymme ylikireän regulaatiomallin takia, jatkamme lisäpanostuksia ei-polttavalla tekniikalla tuotettuun kaukolämpöön ja pidämme edelleen erityistä huolta huoltovarmuudesta ja varautumisesta kriiseihin. Kehitämme tuotantoportfoliomme optimointia ja jatkamme tekoälyn jalkautusta ja käyttöönottoa kaikissa liiketoiminnoissa.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2026 odotetaan olevan vielä toiminnallisesti ja taloudellisesti kohtuullinen, mutta sähkön futuurimarkkinoiden ennustama sähkön hinnan matala taso tulee asettamaan erityisesti Naantalin voimalaitoksen sähköntuotannon kannattavuuden tappiolliseksi. Sähkön hintatason nousua on ennustettu sähköä kuluttavien puhtaan siirtymän investointien valmistuessa, mutta sähkön futuurimarkkinoilla nousua ei toistaiseksi näy. Samaan aikaan sähköverkosta saatava sallittu tuotto tulee olemaan merkittävästi aikaisempia vuosia matalampi, koska vihreän siirtymän myötä voimakkaasti kasvava investointitarve ja Energiaviraston uusi regulaatiomalli eivät tue toisiaan, vaan aiheuttaa verkkoyhtiön velkaantumisen, jotta välttämättömimmät tarvittavat investoinnit saadaan toteutettua.

Kaukolämmön kannattavuuden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla ja siinä piilee potentiaalia hieman parempaankin samaan aikaan kun hankintahintojen lasku jyvittyy myös asiakashintoihin, kun sähkömarkkinoiden hintaheiluntaa päästään käyttämään halpojen sähkön hintojen aikana tuottamalla kaukolämpöä myös sähköllä ja lämpöpumpuilla: uutta sähköistä kaukolämmön tuotantokapasiteettia valmistuu 60MW lisää vuonna 2026.

Sähkön myynnin katteet ovat energiakriisin ja alan konsolidoitumisen jälkeen tervehtyneet ja tilanteen odotetaan jatkuvan tällaisena.

Operatiivinen johto etsii keinoja kannattavuuden ja toiminnan edelleen kehittämiselle. Pääpaino on sähkön ja lämmön sektori-integraatiossa ja tuotantolaitosten nopeassa dynaamisessa optimoinnissa sähkön hintojen heiluessa.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Maksettu osinko, milj. euroa	20	20	20,5	21	21,5	22,0
Antolainojen korko, milj. euroa	5,5	6,9	7,9	8,5	8,7	8,8

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Sähkönsiirron toimitusvarmuus, keskim. keskeytysaika/asiakas, h:min:s (alan keskiarvo 2:05:00)	0:09:09	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00
Lämmön toimitusvarmuus, keskim. keskeytysaika/asiakas, h:min:s (alan keskiarvo 2:01:12)	1:07:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00	< 1:30:00

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Lisäämme täyssähköautojen ja ladattavien hybridien osuutta yhtiön henkilö- ja pakettiautoissa, %	33	35	37	40	40	40

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Vuosille 2027–2029 laaditaan ilmasto- ja ympäristöohjelma 12/2026 mennessä.
- Huomioitava huoltovarmuusnäkökulma, esimerkiksi kaikki ajoneuvot eivät voi olla sähköllä toimivia.

Tavoite: Hiilineutraalien energialähteiden osuus tuotannosta

Turun alueella käytettävä lämpö, kylmä, höyry ja sähkö tuotetaan hiilineutraalisti viimeistään 2029 (kompensaatiot huomioiden).

- **Hiilineutraalin energian osuus Turku Energian myydystä sähköstä ja lämmöstä on vähintään 95 prosenttia vuonna 2024.**

(Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142)

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Hiilineutraalien energianlähteiden osuus kaukolämmön tuotannosta, %	95,2	95	95	95	95	95
Hiilineutraalien energianlähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	85,4	95	95	95	95	95
Hiilineutraalit energianlähteet: lämpö + sähkö + mekanismit, %	89,7	100	100	100	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Nykyinen ilmasto- ja ympäristöohjelmamme ulottuu vuoteen 2026 asti, ja seuraava ohjelma vuosille 2027–2029 valmistuu 12/2026 mennessä. Nykyisessä ohjelmassa painotetaan seuraavia asioita: • Käytämme energiantuotannossa ainoastaan kestävästi tuotettuja biomassapolttoaineita, joiden kestävyys on osoitettu Energiaviraston hyväksymän kestävyysjärjestelmän mukaisesti. • Jatkamme hankkeita, jotka edistävä luonnon monimuotoisuutta eri toimijoiden kanssa (esim. metsityshankkeet Turun kaupungin kanssa) • Jatkamme lintusuojauksen asennuksia soveltuvissa kohdissa • Jatkamme yhteisrakentamisen kulttuuria Turun kaupungin kanssa ympäristöllisesti arvokkailla alueilla luonnon monimuotoisuus huomioiden. Kiertotaloustavoitteita: • Kehitämme energiajärjestelmämme kiertotaloutta edistämällä teollisuuden ja asiakkaiden hukkalämpöjen hyödyntämistä kaukolämpö- ja jäähdytysverkossa.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Toimitusjohtaja: Tommi Forss

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Aikuiskoulutussäätiö on merkittävä osa seudullista koulutus-, työvoima- ja elinkeinopoliittista palvelurakennetta. Säätiön oppilaitosten tavoitteena on omalta osaltaan edistää seutukunnan elinvoimaa, hyvinvointia, kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä sekä työmarkkinoiden toimivuutta osaamista kehittämällä. Turun Aikuiskoulutussäätiö on osa yrityspalvelurakennetta, joka tukee elinkeinoelämän toimivuutta talousalueellaan huolehtimalla osaltaan osaavan työvoiman saatavuudesta.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Turun kaupungissa Turun Aikuiskoulutuskeskusta ja Turun kesäyliopistoa itsenäisinä oppilaitoksina. Niiden tehtävänä on tarjota ja järjestää ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta, avointa korkeakouluopetusta sekä koulutukseen läheisesti liittyvää palvelu-, tutkimus- ja työtoimintaa sekä toimia muutenkin säätiön tarkoitusta edistävällä tavalla.

Säätiö on yleishyödyllinen yhteisö eikä tavoittele voittoa, mutta pitää jatkuvana tavoitteenaan, että säätiön ylläpitämät oppilaitokset ovat taloudellisesti itsensä kannattavia.

Aikuiskoulutuksella on alueellisesti vahva elinkeinopoliittinen rooli. Säätiön tavoitteena on pystyä vastaamaan elinkeinoelämän koulutukselle asettamiin haasteisiin yhteisenä päämääränä alueen elinkeinoelämän menestyminen ja kilpailukyky.

Toimintaympäristön muutostekijät

Säätiön rahoituksesta valtaosa saadaan OKM:n myöntämänä valtionosuutena. Rahoitus perustuu volyymiin, suoritteisiin ja vaikuttavuuteen. Sekä ammatillisen koulutuksen että vapaan sivistystyön rahoitusmalli asettaa koulutuksen järjestäjät keskinäiseen kilpailutilanteeseen, mikä vaikeuttaa oman rahoitusosuuden ennakointia. Koulutuspoliittiset linjaukset ja hallitusohjelma määrittävät koulutuksen toiminta- ja rahoitusmallia sekä rahoituksen tasoa. Heikentyneellä julkisella taloudella saattaa olla jatkossa valtionosuusrahoitusta alentava vaikutus.

Vuodelle 2026 säätiön saamaan ammatilliseen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen tuli merkittävä korotus verrattuna vuoden 2025 rahoitukseen. Tämä rahoituksen lisäys vaikutti merkittävällä tavalla tarjottavan koulutuksen laajuuteen ja suuntautumiseen.

Alueen oppilaitosten ja erityisesti Turun ammatti-instituutin kanssa tehdään jatkuvasti ja käytännönläheisesti yhteistyötä eri koulutusten tarjonnan koordinoinnin, koulutushankintojen ja tilojen yhteiskäytön osalta.

Venäjän jatkunut hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa edelleen säätiön toimintaan välittömästä ja välillisesti. Välittömiä vaikutuksia ovat ukrainalaisten pakolaisten kotouttaminen ja koulutustarpeet kielen ja ammattiopetuksen osalta. Välilliset vaikutukset ovat näkyneet kustannusnousuna ja erityisesti energian hinnan epävarmuutena.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Säätiö pyrkii kehittämään toimintaansa alueen elinkeinoelämän vaatimusten mukaan kuunnellen yrityksiä ja työelämää. Esiin tulleiden tarpeiden sekä tehtyjen koulutustarvekartoitusten pohjalta kehitetään uusia koulutustuotteita yhdessä työelämän kanssa. Kesäyliopiston osalta seurataan koulutustarpeita ja -trendejä sekä eri koulutustuotteiden kysyntää. Tavoitteena on ylläpitää ja lisätä eri ammattialojen osaamispääomaa ja näin varmistaa seutukunnan menestyminen myös tulevaisuudessa. Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammatillisen osaamisen varmistaminen on keskeinen painopiste.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2027 talousarvio perustuu valtaosin vuoden 2024 ja 2025 tietoihin sekä arvioon tulevasta valtionosuusrahoituksen tasosta. OKM antaa seuraavan vuoden rahoituspäätöksen hyvin myöhään eli edeltävän vuoden joulukuun puolivälissä, mikä hankaloittaa talousarvion laadintaa. Valtionosuuden ennakoitu määrä sisältää siten riskin.

Vuosien 2028–2030 taloussuunnitelma on laadittu varovaisuusperiaatetta noudattaen. Kaikki kulubudjetit sisältävät oletuksen inflaatiosta.

Artukaisten kampushanke on valmistunut keväällä 2025 suunnitellusti. Merkittävien investointihankkeiden myötä säätiökonsernin poistopohja on kasvanut, millä on vaikutuksensa tulevien vuosien ennusteisiin.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Opiskelijamäärä, hlö	9 521	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Opiskelijatyytyväisyys, asteikko 0–5	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Muu kuin VOS rahoitus/liikevaihto, 1 000 euroa	2 896	2 906	2 859	2 916	2 975	3 034
Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä), 1 000 euroa	2 162	564	466	466	466	466

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2029 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Sähköä voimansiirtona käyttävien autojen lukumäärä	2	3	4	4	4	4

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Energiatehokkuuden parantaminen	Ylläpidetty edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvottu niiden käyttöä.	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä. IV-koneiden ja lämmön talteenoton uusiminen parantaa energiatehokkuutta.	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä. IV-koneiden ja lämmön talteenoton uusiminen parantaa energiatehokkuutta.	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä. IV-koneiden ja lämmön talteenoton uusiminen parantaa energiatehokkuutta.	Ylläpidetään edellä mainittuja parantamismenetelmiä ja valvotaan niiden käyttöä. IV-koneiden ja lämmön talteenoton uusiminen parantaa energiatehokkuutta.
Aurinkoenergian hyödyntäminen	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Toimitusjohtaja: Vesa Taatila

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toteuttaa ammattikorkeakoulutoimintaa valtioneuvoston sille antaman toimiluvan mukaisesti ammattikorkeakoululain määrittelemällä tavalla. Vuonna 2023 hyväksytyn strategian mukaisesti lisäämme Varsinais-Suomen hyvinvointia ja kilpailukykyä vastuullisesti. Yhtiön ensisijaisena tehtävänä on tuottaa hyvinvoivia osaajia Varsinais-Suomen työelämän kehittämiseen. Kehitämme kumppaneidemme kanssa ratkaisuja, joiden vaikutus heijastuu laajalti myös alueemme ulkopuolelle. Yhtiön onnistuminen mitataan Turun ja koko Varsinais-Suomen hyvinvoinnilla, elämisen laadulla ja menestyksellä kansainvälisessä kilpailussa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Keskeiset muutostekijät ovat 1) Orpon hallituksen ohjelma, joka painottaa vahvasti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) rahoituksen lisäämistä kansallisesti sekä 2) sopimuskaudelle 2025–2028 opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa määritelty tavoitesopimus ja 3) siihen liittyvä rahoitusmalli.

Turun ammattikorkeakoululle pyrkii vahvistamaan pitkävaikutteisesti TKI-salkkuaan. Ammattikorkeakoulu pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan siihen, että merkittävä osuus rahoituksesta kohdentuu vaikuttavien alueellisten TKI-ekosysteemien ja infrastruktuurien vahvistamiseen etenkin kansallisten veturikaupunkien alueella. EU:n rahoitusohjelmien nivelvaihe 2027–2029 tulee vähentämään EU-pohjaista rahoitusta väliaikaisesti.

Sopimuskauden 2025–2028 tavoitesopimus ja nykyinen rahoitusmalli antavat Turun ammattikorkeakoululle mahdollisuuden jatkaa strategiansa toteuttamista. Sopimuskauden tavoitteet ovat haastavat, mutta realistiset ja ne sopivat erinomaisesti alueelta nousseiden tarpeiden vastaamiseen. Vuodelle 2027 tulee merkittävä leikkaus ammattikorkeakoulujen rahoituskehykseen. Turun ammattikorkeakoulu on kuitenkin menestynyt rahoitusmittaritulosten parantamisessa keskimääräistä paremmin, jonka takia valtionosuusrahoitus tulee nousemaan myös näiden leikkausten jälkeen suurin piirtein elinkustannusindeksin nousuvauhtia. Vuosien 2028–2030 osalta mahdolliset leikkaukset voivat aiheuttaa merkittävän epäjatkuvuuskohdan.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Turun ammattikorkeakoulu jatkaa aktiivisesti strategiansa toteuttamista. Keskeiset sisältötavoitteet ovat tuottaa alueelle osaamista seuraavissa aiheitta:

- Vihreä talous
- Hyvä elämä
- Meidän Itämeremme
- Kotona hybridimaailmassa.

Sisäistä toimintaa kehitetään seuraavien kolmen ohjelman kautta:

- Vaalimme yhteisömme hyvinvointia
- Olemme hyvä kumppani
- Opimme muuttuvassa maailmassa

Strategiasta johdetaan pitkän ja lyhyen tähtäimen tavoitteet ja toimenpiteet kullekin sektorille ja osaamisalueelle/yksikölle.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuosien 2027–2030 talousarviot näyttävät tällä hetkellä suhteellisen stabiileilta. Sekä valtion rahoituksen että ulkopuolisen rahoituksen arvioidaan nousevan tasaisesti ammattikorkeakoulujen rahoituskehyksen leikkauksesta huolimatta. Jos seuraavassa hallitusohjelmassa kohdennetaan merkittäviä leikkauksia rahoituskehykseen ja/tai indekseihin, se saattaa aiheuttaa niin suuren muutoksen, että yhtiön on pakko varautua toimintansa tiivistämiseen vuodesta 2028 lähtien.

Turun ammattikorkeakoulun tavoitteena on jatkaa ulkopuolisen rahoituksen määrän ja osuuden aktiivista kasvattamista talousriskien vähentämiseksi. Ulkoisen rahoituksen lisäämisessä pyritään lisäämään etenkin EU:sta ja muualta ulkomailta kotiutettavaa rahoitusmäärää, millä varaudutaan aluekehitysrahoitusten tulevaan laskuun. Myös suoraa työelämärahoitusta pyritään lisäämään aktiivisella yhteistyöllä.

Kokonaisuutena Turun ammattikorkeakoulun toiminnan arvioidaan kasvavan TKI-toiminnan osalta noin 50–70 htv/vuosi. Koulutuksen laajuuden arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiön menestyminen ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliin perustuvassa rahanjaossa

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Valtion rahoitus (sis. OKM rahoittamat lisäaloituspaikat ja strategiarahan), 1 000 euroa	67 798	68 600	70 200	72 900	74 700	76 100
Turun ammattikorkeakoulussa suoritetut AMK-tutkinnot, kpl	2 135	2 153	2 300	2 350	2 380	2 390
Turun ammattikorkeakoulussa suoritetut YAMK-tutkinnot, kpl	532	550	560	590	610	620
TKI-rahoituksen ulkoisen rahoituksen osuus (urah), 1 000 euroa	15 343	17 500	20 000	22 100	24 100	26 100
Opiskelijatyytyväisyys, AMK ja YAMK painotettu ka.	5,45	5,4	5,5	5,6	5,6	5,7

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoitteiden saavuttamisen keskiössä ovat panostukset työelämälähtöiseen TKI-toimintaan, johon haetaan jatkuvasti suurempia yksittäisiä rahoituksia kansallisilta ja kansainvälisiltä rahoittajilta. Tutkintomäärän kasvun takana ovat lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden määrän kasvu sekä tekniikan alan läpimenoprosentin parantaminen.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö osallistuu luontopositiivisuuden edistämiseen yhdessä konsernin kanssa sovituin tavoin

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Hankintojen päästöt tCO2	2 261	1 200	1 000	800	600	500
Hiilijalanjälki ekvivalentti tonneina (*arvio, ei huomioitu kompensaatiota)	3 227,6	2 800	2 500	2250	2 000	2 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhteisöllä on hankintapolitiikka, jota noudattamalla tähdätään hankintojen päästöjen alenemiseen

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Kestävyys- ja vastuullistyön toiminta- ja ohjausmallin avulla varmistetaan, että kestävän kehityksen ohjelman lupaukset täytetään ja sen toimenpiteet toteutetaan. Koulutuksen osalta tavoitteisiin pääsemiseksi huolehditaan, että kaikki koulutukset edistävät kestävää kehitystä. Koulutuksia tuetaan konkreettisin keinoin; mm. kaikille yhteisen kestävän kehityksen perusteet-verkkokurssin sekä opetussuunnitelmatyötä tukevien työkalujen (toteutussuunnitelma, opinnäytetyösopimus) avulla. Johtamisen ja arvioinnin tueksi on otettu käyttöön laadullisia mittareita, kuten opetussuunnitelma-analyysi ja opiskelijakysely. TKI-toiminnan strategisissa ja toiminnallisissa tavoitteissa otetaan huomioon kestävän kehityksen näkökulmat. TKI-hankkeiden hyväksymisen kriteereihin on laadittu hankkeen kestävyysarviointi. Henkilöstön koulutussuunnitelmaan on sisällytetty kestävän kehityksen osaamistavoite ja henkilöstökyselyyn on lisätty vastuullisuuden kokemusta mittaavia kysymyksiä. Koko henkilöstö tulee saamaan kestävyys- ja vastuullisuusperehdytyksen. Hankintojen hiilipäästöjä vähennetään 2023 hyväksyttyä hankintapolitiikkaa noudattamalla. Luonnon monimuotoisuutta suojellaan ja syntyneitä hiilipäästöjä hyvitetään toteuttamalla suojeltavien maa-alueiden hankintoja ja ennallistamisia.

Turun Kaupunkiliikenne Oy

Toimitusjohtaja: Juha Parkkonen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on linja-autoliikenne ja sopimusliikenteen tuottaminen Turun kaupungille. Yhtiö tuottaa Joukkoliikennelautakunnalle joukkoliikennepalvelua yhtiön ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti. Yhtiön tehtävänä on myös olla mukana erilaisissa joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvissä pilotti- ja kehityshankkeissa. Yhtiön tehtävänä on myös osallistua uusien joukkoliikenteen kuljettajien tuottamiseen tarjoamalla työ-, harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja logistiikka-alan opiskelijoille toimimalla yhteistyössä alan oppilaitosten kanssa.

Yhtiö neuvottelee Fölin kanssa parhaillaan uudesta liikennöintisopimuksesta.

Toimintaympäristön muutostekijät

Uuden liikennöintisopimuksen myötä yhtiön toiminta laajenee, mikä edellyttää kalustohankintojen jatkamista sekä panostusta varikkopalvelujen ja henkilöstön käytössä olevien tilojen kehittämiseen. Käyttövoiman osalta kaluston painopiste siirtyy sähköbusseihin. Työvoiman heikko saatavuus aiheuttaa ongelmia myös tulevina vuosina.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö hyödyntää uuden liikennöintisopimuksen tarjoamat mahdollisuudet sekä jatkaa sähköbussiliikenteen osuuden kasvattamista.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 202 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2027 talousarvio perustuu lähtökohtaan, että Fölin kanssa solmittavan uuden liikennöintisopimuksen korvaustaso on realistinen ja riittävä kattamaan liikenteen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Sovittava uusi liikennöintisopimus on todennäköisesti 10 vuoden mittainen. Liikennöintikorvaus sidotaan linja-autoliikenteen kustannusindeksiin, joten se säilyttää reaaliarvonsa myös sopimuksen aikana.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Linja-autoliikenteen tuottaminen sovitussa laajuudessa

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Osuus tuotetuista linjakilometreistä (koko Föli), %	~14	20	20	25	25	25

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Osuuden suuruus riippuu Fölin koko liikenteen muutoksista.

Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevoitto, 1 000 euroa	293	30	100	100	150	150
Antolainojen korko, 1 000 euroa	5	74	100	100	200	200

Tehokkuuden ylläpitäminen, kaluston sähköistäminen, uusi liikennöintisopimus

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Sähköbussiliikenteen osuus tuotetusta liikenteestä, %	11,7	20	38	50	60	70
Uusiutuvan polttoaineen osuus, %	100	100	100	100	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
Sähköbussikaluston määrän lisääminen

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Sähköbussien osuus hankitusta uudesta kalustosta, %	100	100	100	100	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Yhtiö ottaa vuoden 2026 lopussa käyttöön 6 kpl sähkötelibussia ja kaksi käytettyä sähköbussia. Kyseisillä autoilla ajetaan vuodessa noin 800 000 kilometriä, mikä vähentää liikenteen aiheuttamia suoria hiilidioksidipäästöjä noin 700 tonnia.

Turun konservatorio Oy

Rehtori-toimitusjohtaja: Juha Järvinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiöllä on opetus- ja kulttuuriministeriöltä luvat musiikkialan ammatillisten tutkintojen ja koulutusten järjestämiseen sekä taiteen perusopetukseen. Yhtiön toiminta tukee elinikäistä oppimista ja jakaa kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Yhtiö järjestää ammatillista koulutusta opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Taiteen perusopetuksen järjestämiseen yhtiö saa valtionosuusrahoitusta, joka kattaa noin 50 % kustannuksista. Oppilaan kotikunnan sopimukseen perustuvaa rahoitus kattaa noin 30 % ja huoltajan maksama lukukausimaksu noin 20 % kustannuksista. Yhtiö järjestää taiteen perusopetusta Turun kaupungin lisäksi kahdeksalle muulle kaupungille ja kunnalle.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä voi olla koulutustehtäviä tukevaa liiketoimintaa. Yhtiöllä on sopimus Turun kaupungin kanssa Taidekeskus koulussasi -toiminnan järjestämisestä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun kaupungin ja seudun asukasmäärä on kasvanut viime vuosina merkittävästi. Kasvu johtuu maan sisäisestä muuttoliikkeestä ja maahanmuutosta. Yhtiön toimintaympäristön monikulttuurisuus näyttää lisääntyvän, minkä yhtiö huomioi koulutuspalveluiden yhteiskuntavastuullisessa kehittämisessä.

Yhtiön koulutusten vetovoima on hyvä. Yhtiö toivoo, että opetus- ja kulttuuriministeriö huomioisi yhtiön toimialueen asukasmäärän ja siitä seuraavan koulutuskysynnän kasvun yhtiön rahoituspäätöksissä varsinkin taiteen perusopetuksessa, jonka saavutettavuuden parantaminen on tavoitteena Orpon hallitusohjelmassa.

Taiteen perusopetuksen säädösohjaus ja rahoitusjärjestelmä ovat muuttumassa merkittävästi. Eduskunta on saanut säädösmuutokset sisältävän hallituksen esityksen ja päättänee säädösmuutoksista ja niiden voimaantuloajoista syksyllä 2026.

Toimintaympäristön muutokset kansainvälisesti ja kansallisesti ovat johtaneet koetun turvallisuuden heikentymiseen. Yhtiön on keskityttävä turvallisuuskulttuurinsa parantamiseen aikaisempaa enemmän.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö toteuttaa vuoteen 2029 ulottuvaa strategiaansa vuonna 2027 ja koko suunnittelukaudella erityisesti seuraavissa painopistealueissa ja tavoitteissa:

Koulutustehtävien vetovoima, suoritteet ja tulokset

- Yhtiö on molemmissa koulutustehtävissään kolmen suurimman musiikkioppilaitoksen joukossa Suomessa ja saa sen mukaisen valtionrahoituksen.
- Yhtiö jatkaa nopeasti ja pitkälle etenevien oppijoiden opinpolkua taiteen perusopetuksessa yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Toimitilat

- Yhtiö valmistelee strategiansa mukaisesti toimitilojen keskittämistä Linnakaupunkiin osaksi Aurajokivarren Turkua ja luopumista Mestarinkadun toimitiloista.

Ennakointikyvyn parantaminen

- Yhtiö kehittää kykyään turvallisuusriskien tunnistamisessa ja niihin varautumisessa.
- Yhtiön päätöksenteko ja operatiivinen johtaminen tukeutuvat tiedon keräämiseen ja analysointiin hallinto- ja laatujärjestelmissä.

Kansainvälinen toiminta

- Yhtiö jatkaa oppilaitosyhteistyötä ensisijaisesti Tukholmassa, tavoittelee lisää partnereita Pohjoismaista ja Euroopasta ja hakee jatkoa Erasmus+-rahoitukseen.

Koulutusjatkumon kehittäminen

- Yhtiö kehittää musiikkialan koulutusjatkumoa koulutusasteiden yhteistyössä ja yhteyksiä muihin oppilaitoksiin erityisesti Turun AMK Oy:n ja Turun kaupungin kanssa.

Koulutustehtäviä tukevan liiketoiminnan tavoitteet

- Yhtiö kehittää yhdessä päävuokralaisen Turun AMK Oy:n kanssa Sigyn-salin käyttöä yhtiöiden omissa toiminnoissa ja muiden toimijoiden vuokrakäytössä.
- Yhtiö tavoittelee Taidekeskus koulussasi -sopimukselle jatkoa Turun kaupungilta.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2027 tulojen ennakointiin sisältyy useita epävarmuustekijöitä. Valtio uudistaa rahoitusjärjestelmää taiteen perusopetuksessa vuonna 2027. Turun konservatorio Oy valmistelee talousarviota 2027 vailla lopullisia tietoja taiteen perusopetuksen rahoitusjärjestelmämuutoksista.

Taiteen perusopetuksen tuloista noin viidesosa on oppilaiden (huoltajien) maksamia lukukausimaksuja. Perheiden ostovoiman kehittyminen vaikuttaa perheiden kykyyn ja haluun maksaa lasten harrastusmenoja.

Yhtiö järjestää Turun kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti taiteen perusopetusta turkulaisille oppilaille.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Valtion rahoitus taiteen perusopetukseen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Valtion rahoitus taiteen perusopetukseen, 1 000 euroa	3 032	3 138	3 138	3 138	3 138	3 138

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Valtion rahoituksesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Yhtiö huolehtii, että valtionosuusrahoituksen perustana oleva opetustuntimäärä toteutuu. Lisäksi yhtiö huolehtii suunnittelukaudella rahoitusjärjestelmään säädösuudistuksessa lisättävien suoritteiden hyvästä toteutumatasosta.

Tavoite: Kuntien maksut taiteen perusopetukseen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kuntien maksut taiteen perusopetukseen, 1 000 euroa	1 735	1 726	1 776	1 776	1 776	1 776

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Kunnat ostavat yhtiöltä sopimusperusteisesti taiteen perusopetusta musiikissa. Kunnat maksavat oppilasmäärään perustuvaa maksua. Yhtiö huolehtii, että toiminta toteutuu kuntasopimusten mukaisesti. Oppilaspaikan hinta oli 1220 € vuodessa lukuvuonna 2020–2021. Hintaa korotetaan lukuvuosittain Tilastokeskuksen kuluttajahintaindeksin (2015=100) hyödykeryhmän koulutus mukaisesti. Vertailukuukausi on 8/2020. Oppilaspaikan hintaa ei kuitenkaan muuteta, jos indeksi laskee.

Tavoite: Taiteen perusopetuksen oppilasmaksut

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Taiteen perusopetuksen oppilasmaksut, 1 000 euroa	1 015	1 011	1 057	1 057	1 057	1 057

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Oppilaat (huoltajat) maksavat lukukausittain oppilaspaikkamaksuja taiteen perusopetuksessa. Yhtiön hallitus päättää maksuista. Yhtiön strategisena tavoitteena on saada mahdollisimman moni hakija toiminnan piiriin. Valtion ja kuntien päätökset rajaavat yhtiön mahdollisuuksia kasvattaa oppilasmääriä.

Tavoite: Valtion rahoitus ammatilliseen koulutukseen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Valtion rahoitus ammatilliseen koulutukseen, 1 000 euroa	1 469	1 636	1 636	1 636	1 636	1 636

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Valtion rahoituksesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Yhtiö huolehtii, että sen ammatillisen koulutuksen suoritteet toteutuvat ministeriön asettamien tavoitteiden mukaan.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Opetustilojen varausastetta seurataan sen varmistamiseksi, että yhtiön toimitilat ovat aktiivisessa käytössä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Opetustilojen varausaste, %	73,62	70	70	70	70	70

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö seuraa toimitilojen käyttöastetta tilavarausjärjestelmässä ja ohjaa henkilöstöä ja oppijoita tilojen tehokkaaseen käyttöön.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti

Yhtiö ei suunnittele investointeja, jotka toteuttaisivat Vihreää siirtymää EU-taksonomian mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Yhtiö tukeutuu luontotavoitteiden suunnittelussa Turun kaupungin konsernihallinnon asiantuntija-apuun.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Yhtiö ei suunnittele omassa toiminnassaan luonto- ja kiertotaloustavoitteita toteuttavia toimenpiteitä vuodeksi 2026. Yhtiön merkittävimmät mahdollisuudet toimenpiteisiin luonto- ja kiertotaloustavoitteissa ovat Linnankatu 60:n ravintola- ja siivouspalveluissa. Ravintola Sigyniä operoi Unica Oy. Linnankatu 60:ssä siivoaa Alltime Oy. Yhtiö tukeutuu kiertotaloustavoitteiden suunnittelussa Turun kaupungin konsernihallinnon asiantuntija-apuun.

Turun Raitiotie Oy

Toimitusjohtaja: Juha Saarikoski

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Turun kaupunkiseudun alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita tai muuta joukkoliikennehanketta, huolto- ja varikkorakennuksia, ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja. Yhtiö voi omistaa ja hallita yllä mainittuihin toimintoihin liittyviä muita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun Raitiotie Oy:n toimintaa kuvaa voimakkaat toimintaympäristön muutokset sekä kuluvana vuotena, että myös tulevina vuosina. Kuluvan vuoden aikana kaupunginvaltuusto on tehnyt (18.5.) päätöksen raitiotien toteuttamisesta, joka oli yhtiön olemassaolon kannalta ratkaiseva päätös. Päätöksen seurauksena yhtiö siirtyy raitiotiealliansin kanssa hankkeen kehitysvaiheesta toteutusvaiheeseen. Valtuuston päätöksen myöstä yhtiö on muutettu kaupunkikonsernissa myös strategiseksi yhtiöksi. Myös raitiovaunukaluston hankinnan valmistelu on käynnistynyt.

Seuraava merkittävä toimintaympäristön muutos ajoittunee vuosille 2027–2028, jolloin valtionahoituksen jatkon pitäisi varmistua. Tuon päätöksen myötä yhtiö ja raitiotiealliansi siirtyvät toteutusvaiheen osaan 2, joka koskee itse raitiotien rakentamista koko hankealueella, raitiovaunuvarikon rakentamisen käynnistymistä sekä raitiovaunukaluston sitovaa tilausta.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön toimintaa peilataan jatkuvasti hankkeen vaiheeseen ja tuleviin vaiheisiin niin, että yhtiö on riittävästi varautunut edellä kuvattuihin toimintaympäristön muutoksiin. Tämä tarkoittaa yhtiön resurssien ennakoivaa suunnittelua, tarvittavien kumppanuussopimusten laatimista sekä oman toiminnan kehittämistä yhdessä raitiotiealliansin kanssa. Tavoitteena on sujuva kehittyminen raitiotien suunnittelusta rakentamisen kautta toimivan raitiotiejärjestelmän operoinnista ja jatkokehittämisestä vastaavaksi yhtiöksi.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu valtuuston hyväksymän allianssin toteutussuunnitelman sekä raitiovaunukaluston projektisuunnitelman mukaan sisältäen ainoastaan kaupungin kustannusosuuden ilman valtionosuutta. Suurimmat epävarmuudet liittyvät aikataulun taitepisteeseen, eli valtionavun varmistumisen ajankohtaan, jonka jälkeen rakentamisen volyymi kasvaa selvästi. Nyt laaditussa taloussuunnitelmassa tämä hetki on ajoitettu vuosien 2028 ja 2029 taitteeseen.

Infrainvestointi ja arkeologiset tutkimukset perustuvat raitiotiealliansin kanssa yhdessä laadittuihin suunnitelmiin ja kustannuksista valtaosa koostuu raitiotiealliansin kustannuksista.

Kalustoinvestointi on yhtiön omalla valmisteluvastuulla ja sen kustannukset muodostuvat yhtiön omista, kalustohankinnan valmisteluun hankittujen kumppanien kustannuksista sekä myöhemmin valittavan kalustotoimittajan kilpailutetun sopimuksen mukaisista kustannuksista.

Yhtiön merkittävimmät riskit kohdistuvat raitiotiehankkeeseen ja sen seuraaviin osakokonaisuuksiin (ei suuruusjärjestyksessä):

- Yleisten rakennuskustannusten (indeksi) olennainen kohoaminen.
- Hankkeeseen kohdistuvat valitukset ja niistä aiheutuvat aikatauluriskit.
- Arkeologian määräriskit, eli kaivausten ja konservoitavien löytöjen merkittävä lisääntyminen ennakkoselvityksistä poiketen ja odottamattomat, kokonaisaikataulua horjuttavat muutokset.
- Pilaantuneiden maa-ainesten (PIMA) määräriskit.
- Kolmansien osapuolten tai rinnakkaishankkeiden muuttuvat vaatimukset.
- Raitiovaunukalustosta ei saada tarjouksia, tai tarjous ylittää kaluston projektisuunnitelman kustannusarvion.
- Kalustohankinnasta valitetaan.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Joukkoliikennekatuhanke (1.1.2026-30.9.2028).
Toteutuneet hankekulut ovat valtuuston asettamassa budjettiraamissa. Suunnitelmavuosilla huomioitu hankkeen jatkuminen MAL-rahoituspäätöksen jälkeen.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Infrainvestointi (tästä vähennetty valtionapu)	Tulos -480 770	2 425 648	9 973 920	10 910 432	79 100 000	77 000 000
Valtionapu	2 667 000				33 900 000	33 000 000
Valtionapu (kohdistuu hankkeelle, mutta ei yhtiölle)		1 039 563	4 274 537	4 685 900		
Arkeologiset tutkimukset (käyttömeno)	-	-	8 700 000	6 400 000	5 750 000	5 750 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Valtaosasta kustannuksia yhteinen kustannus- ja riskivastuu raitiotiealliansin kanssa, sekä yhteinen kustannus- ja riskienhallinta kokonaisuudesta. Allianssin kustannus- ja riskienhallintaan on varattu riittävät ja kyvykkäät resurssit.

Tavoite, Kalustohankinta: Tavoitteena on hankkia Turun raitiotielle koko elinkaaren ajalta kokonaistaloudellisesti edullisin raitiovaunukalusto ja varmistaa, että toimitusaikataulu on yhteensovitettu infrahankkeen kanssa niin, ettei raitiovaunujen käyttöönotto viivästytä raitioliikenteen käynnistystä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kalustoinvestointi	-	1 290 724	775 608	433 668	3 000 000	2 000 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Kalustohankinnan valmisteluun ja toteutukseen varataan riittävät ja kyvykkäät resurssit, joilla varmistetaan hankinnan toteutus laadukkaasti, aikataulussa ja budjetissa. Kalustohankinnan ja raitiotiehankkeen yhteensovitusta ja riskienhallintaa tehdään koko raitiovaunukaluston hankinnan ja tuotannon ajan.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Rakentamisen päästöjä vähennetään hankkeen kehitysvaiheeseen verrattuna. (Tavoite –30 % rakentamisen ajalta 2027–2033)	Ei vielä rakentamista	Ei vielä rakentamista	Keskimäärin 4 %/vuosi	Keskimäärin 4 %/vuosi	Keskimäärin 4 %/vuosi	Keskimäärin 4 %/vuosi
Työkoneissa käytetään 100 % uusiutuvia polttoaineita	Ei vielä rakentamista	Ei vielä rakentamista	100 %	100 %	100 %	100 %

- Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Työmaa toimii pelkästään uusiutuvalla polttoaineella ja uusiutuvalla sähköllä. Raitiotiealliansilla on päästöjen vähentämisen tavoite (-30 % toteutussuunnitteluvaiheen arviosta. Päästölaskennan dokumentti ja laskentaperusteet verkkosivuilla).

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Hanke on 100 % taksonomian mukainen (infra, arkeologia & kalusto)	Ei vielä rakentamista	Ei vielä rakentamista	100 %	100 %	100 %	100 %

- Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Raitiotie ja raitiovaunut arvioidaan taksonomiaviitekehyksen mukaisesti. Infran rakentamisessa ja kaluston hankinnassa huomioidaan soveltuvat kestävyyskriteerit.
- Vapaaehtoinen (ei lakisääteinen raitiotieyhtiön liikevaihtoon perustuen) raportointi tehdään ensimmäisen kerran 2027 vuodelta.
- Kaupungin ilmastokumppani vuodesta 2025 alkaen.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Turun Satama Oy -konserni

Toimitusjohtaja: Minna Pirkkanen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on sataman ylläpitäminen ja yleisen satamatoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Turun Satama Oy on Turun kaupungin kokonaan omistama konserniyhtiö. Turun Satama konserniin kuuluu emoyhtiö Turun Satama Oy sekä sen tytäryhtiö Turun Vapaavarasto Oy. Sataman toiminta jakaantuu kahteen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat: Matkustajaliikenne sekä rahtiliikenne lisäarvopalveluineen. Vapaavarasto tarjoaa asiakkaille logistiikkapalveluita. Turun Satama konserni työllistää noin 60 henkilöä suoraan pääosin vakinaisilla työsuhteilla, mutta kaiken kaikkiaan sataman alueen toimijoiden työllisyysvaikutus on laajempi. Matkustajamäärältään Turun Satama on Suomen toiseksi suurin satama perustuen 12 edeltäneeseen kuukauteen kesäkuussa 2026.

Toimintaympäristön muutostekijät

Suomessa talouden näkymät ovat vihdoin kääntyneet positiiviseen suuntaan teollisuudessa, joka heijastui jo 2026 alkuvuoden lisääntyneissä matkustaja ja rahtimäärissä vaikka aluskäynnit eivät olekaan vielä lisääntyneet. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kesäkuussa 2026 julkaisemasta merenkulun markkinaseurannan tilastomittaristosta, jonka aineisto kattaa vuodet 2015–2025 käy ilmi, että Venäjä-kaupan päättyminen on muuttanut Suomen ulkomaan tavaraliikennettä. Tuonti kulkee nyt lähes kokonaan meritse isommilla aluksilla, kuljetusmatkat ovat pidentyneet ja satamaliikenne on keskittynyt aiempaa harvempiin satamiin. Satamien välinen kilpailu on kovaa ja menestyäkseen Sataman on nojattava omiin vahvuuksiinsa ja erikoistuttava ollakseen vahva valitsemillaan alueilla.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Turun Sataman arvot ovat luotettava, vastuullinen, asiakaslähtöinen ja innovatiivinen. Turun Satama palvelee luotettavasti ja tehokkaasti rahti- ja matkustusliikennettä Itämeren alueella, sekä säännöllisellä linjaliikenteellä, että projektiliikenteellä. Turun Satama on erikoistunut matkustajaliikenteeseen, teräkseen, korkean jalostusasteen rahtiliikenteeseen ja projektiliikenteeseen. Sataman investoinnit uuteen terminaaliin ja digitalisaatioon varmistavat sataman kilpailukyvyn ja mahdollistavat tulevaisuuden asiakaslähtöisen kasvun. Sataman vastuullisuus ja innovatiivisuus näkyy ennen kaikkia edelläkävijän roolissa merenkulun sähköistymisessä sekä 2030 ympäristöohjelman tavoitteissa.

Mittavan terminaali-investoinnin aiheuttama kustannusten nousu vaatii Satamassa tarkkaa talouden seurantaa tulevina vuosina, nopeaa reagointia nykyasiakkaiden tarpeisiin, ja selvää myyntiaktiviteettien lisäämistä. Turun Sataman visiona on olla elinvoimainen matkustaja- ja tavaraliikenteen keskus keskellä kaupunkia sekä vastuullisen meriliikenteen portti, joka yhdistää modernit ratkaisut, turvallisuuden ja erinomaisen palvelun. Sataman toiminta perustuu sertifioituun ISO 9001 laatujärjestelmä ja jatkuvaan parantamiseen.

Turun Satama jalkauttaa parhaillaan kasvustrategiaa, jonka osana on Turun Sataman 2030 ympäristöohjelma. Ympäristöohjelmassa tavoitteena ovat sekä hiilineutraalit satamaoperaatiot 2029 että terve meriluonto vähentämällä satamatoiminnan vaikutusta vesistöihin. Sertifioidut ISO 14001 ympäristöjohtamisjärjestelmä ja ISO 45001 työterveys- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmä ohjaavat toimintaamme ja sen jatkuvaa parantamista. Turvallisuuden saralla Satama keskittyy lakimuutosten toimeenpanoon ja aluemuutosten vaatimien viranomaispäivityksiin. Satamassa on menossa tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän kehitystyö, joka tähtää ISO 27001 sertifiointiin.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 suunnitelmaan

Vuoden 2027 merkittävin tekijä tulee olemaan uuden terminaalin käyttöönotto sekä koko hankkeen valmistuminen uudistettuine laitureineen vuonna 2028. Samalla kun uuden terminaalin odotetaan kasvattavan matkustajamääriä, on sataman investoinnit tulevina vuosina sopeutettava FTT:n kustannuksiin ja poistoihin. Sataman kilpailukyvyn turvaamiseksi on tärkeä seuraavaksi keskittyä Länsisataman laiturien kunnostukseen ja rahtisataman toiminnan vaatimiin tiloihin. Satama pyrkii aktiivisella myyntiohjelmalla edelleen lisäämään linjalaivojen määrää, mutta samalla keskittyy nykyasiakkaiden erinomaiseen palveluun.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevoitto, 1 000 euroa	5 898	4 474	2 764	1 930	879	1 186

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Mittavan FTT-investoinnin myötä tulevaisuuden tulos- ja investointikyky on rajallinen. Tilannetta seurataan tarkasti ja investointisuunnitelmaa voidaan tarkastella uudestaan 2030 jälkeen, kun haastavin vuosi 2029 on ohi.
- Tuloksellisesti haastavin Satamalle on vuosi 2029, joka on ensimmäinen vuosi, jolloin FTT nousseet kustannukset tulevat täysimääräisenä samalla kun toimintaa ollaan vasta ajamassa ylös.
- Investointien rajallisuuden vuoksi nykyistä pysäköintijärjestelyä jatketaan niin pitkään kuin mahdollista. Pysäköinti halutaan varmistaa matkustajille, minkä vuoksi erilaisia vaihtoehtoja seurataan koko ajan.
- Osakeyhtiölain 18 § mukainen lunastusoikeusmenettely on käynnissä ja Turun Vapaavaraston omistajuuden uskotaan nousevan 100 % vuonna 2027.

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Maanvuokrien tuotto kaupungille, 1 000 euroa	2 475	2 541	2 528	5 326	6 751	6 803
Vaihtovelkakirjalainan (30 milj. euroa, 8 % pa) tuotto kaupungille, 1 000 euroa	2 400	2 400	0	0	0	0
Muiden rahoituserien (antolainojen (ei-VVK-lainan), osinkotulojen tai pää-omanpalautusten) tuotto yhteensä kaupungille, 1 000 euroa	903	830	775	713	660	617

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Turun Sataman kokonaistuloutus kaupungille kasvaa, koska FTT:n valmistuminen nostaa maavuokraa huomattavasti.
- Nousseiden vuokrien ja kasvaneiden poistojen vuoksi VVK lainan tulosehto ei täyty vuosina 2027–2030.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä.

Turun Sataman kasvustrategian osana on 2030 ympäristöohjelma, joka tähtää hiilineutraaliin sataman omaan toimintaan 2029 mennessä.

- Sataman ajoneuvoihin liittyvä Scope 1 päästöjen osalta muutokset sähköajoneuvoihin ja vähäpäästöiseen Neste MY Uusiutuva Diesel™ polttoaineeseen mahdollistavat hiilineutraaliuuden 2026. Neste MY Uusiutuva Diesel™ on 100 % jätteistä ja tähteistä valmistettu uusiutuva dieselpolttoaine.
- Sataman operaatiot olivat jo 2025 hiilineutraalit Scope 2 osalta, eli ostetun energian osalta.
- Scope 3 epäsuoria päästöjä Turun Satama vähentää erityisesti keskittymällä vähähiilisiin ja resurssiviisaisiin hankintapäätöksiin.
- Scope 3 kategoria 2 päästöt liittyen investointeihin kartoitetaan aina projektikohtaisesti.

Suunnitellut toimenpiteet ilmastotavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana

- CO2e päästövähennyksistä Scope 3 osuuteen maanrakennus- ja kunnossapitotöihin soveltuvasta kuorma-autokaluston ja kaivinkoneiden hankintaperiaatteen laatukriteerien täytäntöönpanossa, jossa alihankijalta vaaditaan:
    - Kuorma-auto, 3-akselinen, on oltava kaasu- tai sähkökäyttöinen.
    - Kuorma-auto, 4-5 akselinen, on oltava vähintään Euro 6 päästöluokituksella ja käyttää biopolttoainetta.
    - Hydrauliset pyöräalustaiset kaivinkoneet on oltava vähintään Stage V päästönormin täyttäviä ja käyttää biopolttoainetta.

- Turun Vapaavaraston ilmalämpöpumput vähentävät öljylämmitteisten tilojen öljynkulutuksen kääntäen sen hiilivapaan sähkön kulutukseen.
- Turun Vapaavarasto siirtyy käyttämään Neste MY Uusiutuva Diesel™ polttoainetta.
- Turun Vapaavaraston trukkikalusto päivitetään täysin sähköiseksi uusintaohjelman puitteissa, noin 2 laitetta vuodessa.
- Vihreä merikäytävä ja sataman sähköistäminen edistävät ilmastotavoitteita lisäämällä energiatehokkuutta, mahdollistamalla uusiutuvan energian hyödyntämisen ja vähentämällä energiahukkaa akkuenergiavaraston (BESS) avulla. Projekti on käynnissä 2026 ja arvioidaan valmistuvan 2028.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa hiilineutraaleiksi.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Hiilineutraalin ajoneuvokaluston osuus, %	42	70	70	71	75	77
Vähäpäästöisen polttoaineen osuus, %	100	100	100	100	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Koko Turun Satama -konsernin osalta henkilöajoneuvot ovat täyssähköisiä, kun viimeisen polttomoottorikäyttöisen auton leasingsopimus päättyi 31.8.2026.
- Sataman henkilöautot ovat täyssähköisiä ja muun kaluston osalta käytössä ovat sähköiset ajoneuvot mahdollisilta osin. Sataman omistuksessa on Mitsubishi Fuso - sähköinen avolavakuorma-auto.
- Satamalla on käytössään paljon laitteistoa, jossa on diesel moottori. Laitteilla on pitkät eliniät ja niiden ennenaikainen romuttaminen olisi merkittävä päästö. Niinpä niiden osalta on päädytty käyttämään 100 % uusiutuvaa polttoainetta hiilineutraaliuuden saavuttamiseksi.

Luonto- ja Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luonto- ja kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta sekä toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteita.

Turun Sataman 2030 ympäristöohjelmassa tavoitteena on terve meriluonto vähentämällä satamatoiminnan vaikutusta vesistöihin. Perustoiminnassa valvotut, selkeät ja turvalliset liikenneväylät vähentävät alusten päästöjä. Satama kannustaa hinnoittelullaan varustamoita energiatehokkaisiin aluksiin sekä jätteiden ja jätevesien vastaanottopalvelun käyttämiseen. Vähäpäästöiset alukset saavat alennusta alusmaksuissa ja satamassa on biokaasun bunkraus mahdollisuus. Toisaalta kaikki alukset maksavat jätemaksun, vaikka emme jätettä vastaan ottaisikaan. Näin rohkaisemme aluksia jättämään jätteensä satamaan kierrätettäväksi.

Kiertotalous alkaa käytännön satamatoiminnoista: alusten jätteiden vastaanotosta, tehokkaasta lajittelusta ja ympäristöystävällisemmistä valinnoista yhdessä kumppaneiden kanssa. Satama kierrättää vastaanotetun jätteen ja jätevedet johdetaan suoraan Kakolan jätevedenpuhdistamoon. Yhteistyö John Nurmisen Säätiön kanssa tukee Itämeren suojelua.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana

- Suomen Satamat ry:n järjestämä Ecobion koulutus henkilöstölle satamien luonnon monimuotoisuudesta.
- Ruokajätteen kierrätys matkustaja-aluksista biokaasulaitoksen polttoaineeksi.
- Asfaltti ja bitumimassat käytetään uudelleen bitumituotteiden tuotannossa.
- Käytetty betonijäte murskataan ja käytetään uudelleen rakennustyömaalla.
- Valmistellaan LATE alue seuraavaksi ruoppausmassojen läjitysalueeksi.

Turun seudun puhdistamo Oy

Toimitusjohtaja: Mirva Levomäki

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun seudun puhdistamo Oy:n (Yhtiö) toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen hyödyntäminen. Yhtiö tuottaa jätevedenpuhdistuspalvelun lisäksi lämmöntalteenottopalvelua. Yhtiön tarkoituksena on tuottaa yhteiskunnallisia toiminnallisia palveluita omakustannushintaan omistajille. Turku omistaa Yhtiöstä 62,09 % ja Turku Energia 0,82 %.

Yhtiö tuottaa omistajilleen laadukasta palvelua kustannustehokkaasti. Palvelu on toimintavarmaa ja sitä kehitetään jatkuvasti parantaen. Resurssit optimoidaan tulokset ja varautuminen huomioon ottaen. Henkilöstön hyvinvointi, sitoutuneisuus ja ammattitaito takaavat Yhtiön menestyksellisen toiminnan.

Yhtiö operoi laitosta mahdollisimman tehokkaasti. Puhdistamon ja viemäriverkoston ohitukset minimoidaan. Yhtiön hallinnoimat kilpailutetut ostopalvelut tehostavat toimintaa.

Yhtiö toimii Itämeren hyväksi. Yhtiö toteuttaa vapaaehtoisesti seuraavia sitoumuksia: yhteinen ympäristöohjelma Turun seudun vesihuoltolaitosten kanssa, Itämerihaaste, YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, yhdyskuntajäteveden puhdistamisen Green deal -sopimus sekä Turun ilmastokaupunkisopimus.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiö on huoltovarmuuskriittinen laitos, jonka toiminnan jatkuvuuden varmistaminen on välttämätöntä yhteiskunnalle. Puhdistamon toiminnan jatkuvuus varmistetaan myös poikkeusolosuhteissa. Yhtiö panostaa turvallisuuden hallintaan ja kehittämiseen sekä edellyttää myös palveluntuottajiltaan riittävää turvallisuustasoa. Yhtiö ottaa huomioon digitaalisen toimintaympäristön mahdollisuudet ja riskit.

Yhtiön riskikartoituksissa merkittävimmiksi riskeiksi ovat nousseet sääntelyn muutosten vaikutukset Yhtiön operatiiviseen tai strategiseen toimintaan, laitoksen erityisolosuhteisiin liittyvät tapaturmat, turvallisuustilanteen kiristymisestä johtuva resurssitarve, hulevesien aiheuttamat ylikuormitustilanteet sekä erittäin vakavan laite- tai rakennevaurion aiheuttamat vahingot. Yhtiö kehittää riskienhallintaa jatkuvana prosessina. Riskienarvioinnin tulokset huomioidaan Yhtiön toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Puhdistamokokonaisuus palvelee Turun seudun asukkaita pitkälle tulevaisuuteen. Yhtiö kehittää palvelua jatkuvana prosessina, huomioi toimintojen hiilijalanjäljen ja elinkaaren sekä varautuu ilmastonmuutokseen. Puhdistuskapasiteetti maksimoidaan laitoksen kaikilla osa-alueilla ja toiminnan jatkuvuus varmistetaan ennakoimalla.

Yhtiö varmistaa riittävän henkilöstöresurssin sekä ylläpitää ja kehittää henkilöstön hyvinvointia, motivaatiota, sitoutuneisuutta ja ammattitaitoa. Yhtiön hankkeet selvitetään tarkoituksenmukaisesti ja ennakoiden taloudellisen ja toiminnallisen tehokkuuden varmistamiseksi. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan riittävä kapasiteetti sekä resurssitehokkuus.

Yhtiö vastaanottaa yhdyskuntajätevesiä maksimikapasiteettinsa rajoissa mahdollisimman laajalta toiminta-alueelta. Jätevesien johtaminen keskitettyyn käsittelyyn tukee seudullista puhdistusratkaisua.

Yhtiö kehittää toimintojaan yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa ja edistää osaltaan Turun seudun vesihuollon kehittymistä. Hule- ja teollisuusjätevesien sekä viemäriverkoston hallintaa kehitetään yhteistyössä osakaskuntien kanssa.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Turun seudun puhdistamo Oy on Turun, Kaarinan, Raision, Naantalin, Liedon, Paimion, Maskun, Mynämäen, Auran, Ruskon, Nousiaisten, Pöytyän, Oripään ja Marttilan kuntien (K-sarjan osakkaat) sekä Turku Energian (L-sarjan osakas) omistama seudullinen tukkujätevesiyhtiö. Yhtiö kuuluu Turku-konserniin.

Yhdyskuntajätevesien käsittelyn kokonaisuuden, mukaan lukien lietteen hyötykäyttö biokaasulaitoksella ja

jäteveden hukkalämmön hyödyntäminen lämpöpumppulaitoksella, hiilijalanjälki on negatiivinen eli parempi kuin hiilineutraali. Lisäksi puhdistamokokonaisuus tuottaa energiaa noin kymmenen kertaa enemmän kuin se käyttää energiaa.

Jäteveden kuutiohintaan ja ohivirtauksen määrään vaikuttaa viemäriverkostoon ja puhdistamolle tulevan huleveden määrä. Puhdistamon toiminta-alueen kuntien viemäriverkostosaneeraukset pienentävät huleveden määrää ja samalla laskevat käyttökustannuksia sekä vähentävät ohivirtauksia. Veden määrän ja laadun tavanomainen vuosittainen vaihtelu on huomioitu talousarviossa, mutta poikkeuksellisten tilanteiden aiheuttamat kustannusvaikutukset voivat aiheuttaa poikkeamia talousarvioon.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin jätevedenpuhdistuspalvelumaksusta (K-sarjan osakkaat) ja pieneltä osin lämmöntalteenottopalvelumaksusta (L-sarjan osakas). Palvelumaksut koostuvat käyttökustannuksista ja investoinnin hankintamenosta. Yhtiösopimuksen mukaan sekä K- että L-sarjan osakkaat maksavat investoinnin hankintamenon omistusosuuden mukaisessa suhteessa ja käyttökustannukset palvelun käytön mukaisessa suhteessa. Tilikauden lopussa Yhtiön tulos nollataan Yhtiösopimuksen mukaisesti arviolaskutuksen korjauksella.

Yhtiön kustannukset tulevat vuonna 2027 kasvamaan jonkin verran. Käyttökustannusten osalta kasvu on 2,9 % ja investoinnin hankintamenon osalta 7,3 %. Käyttökustannuksissa nousu johtuu ICT-järjestelmien ja omaisuudenhallinnan kehittämisestä, liete- ja kunnossapitokustannusten noususta sekä arvioidusta varaston arvon muutoksesta. Investoinnin hankintamenon osalta nousu johtuu pääosin arvioidusta korkokustannusten noususta, jos/kun Yhtiö aloittaa ylimääräisessä yhtiökokouksessa syksyllä 2026 päätettäväksi tulevat investoinnit. Myös korkoennusteet ovat nousseet vuoden takaisesta. Palvelumaksun kokonaiskasvu on 4,6 % vuoden 2026 talousarvioon verrattuna.

Yhtiöllä on suunnittelussa useampi riskienarvioinnin kautta esiin noussut laitoksen ikääntymiseen ja rakenteisiin liittyvä hanke, jotka tullaan esittämään päätettäväksi ylimääräisessä yhtiökokouksessa syksyllä 2026: Fleminginpuiston viemäritunnelin ja Merimiehenkadun pumppaamon saneeraus, ilmastuksen ja jälkiselkeytyksen ristiinajomahdollisuus, puhdistamon lietetaskujen saneeraus sekä E18 tien vaikutukset Yhtiön jätevesiverkostoon. Lisäksi vuonna 2027 merkittävänä hankkeena jatkuu välppien saneeraus, joka jatkuu vuosittain vuoteen 2032 saakka. Riskienarvioinnin kautta etenevänä hankkeena suunnitellaan puhdistamon oman varavoiman hankintaa. Yhtiö myös varautuu EU:n jätevesidirektiivin mukaiseen haitta-aineiden poistoon hankkeen suunnittelulla, arvioitu toteutusajankohta on 2030-luvun loppupuolella. Muita toiminnan jatkuvuutta turvaavia ja laitoksen hyvän kunnon varmistavia investointikohteita ovat huoltovarmuuskriittisyyden, siirtoviemäreiden, tietojärjestelmien, laitteiden ja rakenteiden sekä kapasiteetin kehittäminen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelumission suositusten mukaisia. Ympäristömääräykset (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 1.10.2014 nro 167/2014/2)

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Pitoisuus käsitelty vesi BOD7ATU Ympäristölupa ≤ 10 mg/l	1,7 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l	≤3,2 mg/l
Pitoisuus käsitelty vesi CODCr Ympäristölupa ≤ 60 mg/l	23 mg/l	≤31 mg/l	≤30 mg/l	≤30 mg/l	≤30 mg/l	≤30 mg/l
Pitoisuus käsitelty vesi fosfori Ympäristölupa ≤ 0,3 mg/l	0,11 mg/l	≤0,15 mg/l	≤0,14 mg/l	≤0,14 mg/l	≤0,14 mg/l	≤0,14 mg/l
Pitoisuus käsitelty vesi kiintoaine Ympäristölupa ≤ 15 mg/l	1,0 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l	≤2,9 mg/l
Puhdistusteho käsitelty vesi BOD7ATU Ympäristölupa ≥ 95 %	99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %
Puhdistusteho käsitelty vesi CODCr Ympäristölupa ≥ 90 %	97 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %	≥95 %
Puhdistusteho käsitelty vesi fosfori Ympäristölupa ≥ 95 %	99 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %	≥98 %
Puhdistusteho käsitelty vesi typpi Ympäristölupa ≥ 75 %	87 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %	≥86 %

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Puhdistusteho käsitelty vesi kiintoaine Ympäristölupa ≥ 95 %	100 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %	≥99 %
Ylivuotojen osuus puhdistamolle tulevasta jätevesikuormituksesta* EU-direktiivi 2024/3019 yhdyskuntajätevesien käsittelystä, tavoite ≤ 2 %	0,007-0,008%	≤0,2 %	≤0,2 %	≤0,2 %	≤0,2 %	≤0,2 %
Hulevesien osuus kokonaisjätevesimäärästä, %	40,7	39	39	38	38	38
Turun kaupungin toteutunut hulevesien osuus kokonaisjätevesimäärästä, %	41,5	39	39	38	38	38

* Ylivuotojen kuormituslaskenta lasketaan ylivuotojen aiheuttaman kuormituksen suhteena puhdistamolle tulevaan kuormitukseen ja sisältää ympäristöluvassa mainittujen kriteerien (BOD7ATU, CODCr, fosfori, typpi ja kiintoaine) mukaisen tarkastelun.

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö operoi laitosta mahdollisimman tehokkaasti. Puhdistamon ja viemäriverkoston ohitukset minimoidaan. Puhdistamon toiminta-alueella on yli 2 000 km viemäriverkostoa ja noin 600 jätevesipumppaamoa, jotka ovat osakaskuntien hallinnassa. Hule- ja teollisuusjätevesien sekä viemäriverkoston hallintaa kehitetään yhteistyössä osakaskuntien kanssa, mm. yhtiön koordinoiman seudullisen viemäriverkostomallin avulla.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Turun seudun puhdistamo Oy:n ilmastovaikutuksia kuvaava hiilijalanjälki lasketaan vuosittain soveltaen kansainvälistä ohjeistusta (GHG protocol). Laskentaan sisältyy sekä suoria että epäsuoria päästölähteitä. Lisäksi lasketaan puhdistamokokonaisuuden tuottamalla energialla saavutetut vältetyt päästöt eli kuinka paljon kasvihuonekaasupäästöjä säästetään tuottamalla energiaa uusiutuvilla energianlähteillä. Puhdistamokokonaisuuden ilmastovaikutuksessa huomioidaan puhdistamon ja siihen liittyvien toimintojen päästöjen lisäksi niiden ansiosta vältetyt päästöt puhdistamotoiminnassa, lietteenkäsittelyssä Gasum Oy:n biokaasulaitoksella ja lämmöntuotannossa TSE:n lämpöpumppulaitoksella jäteveden hukkalämpöä hyödyntäen. Puhdistamokokonaisuuden hiilijalanjälki on jo negatiivinen, mikä on parempi kuin hiilineutraali.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Puhdistamokokonaisuuden hiilijalanjälki, tonnia CO2e	-59 000	≤ -100 000	≤ -50 000	≤ -50 000	≤ -50 000	≤ -50 000

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Puhdistamoa käytetään energiatehokkaasti ja hankinnoissa huomioidaan ilmastoystävällisyys. Jäteveden hukkalämmön ja yhdyskuntalietteen hyödyntämistä biopohjaisessa energiantuotannossa sidosryhmien kanssa jatketaan, jolloin voidaan välttää vastaavien fossiilisten energialähteiden käyttöä. Lietteenkäsittelyn kilpailutuksessa huomioidaan energiatehokkuus ja hiilijalanjälki.

Energiantuotannon päästöt ovat vähentyneet merkittävästi viime vuosina, minkä vuoksi hiilijalanjäljen laskentamallia päivitettiin vuonna 2026 vältettyjen päästöjen osalta Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) asiantuntijasuosituksen mukaisesti. Aiempi laskenta perustui vuonna 2016 yhteistyössä SYKEn kanssa laadittuun malliin, jossa polttoainetuotannon oletettiin korvaavan dieseliä ja lämmöntuotannon korvaavan myös fossiilisia polttoaineita. Vuonna 2026 päivitetyssä laskentamallissa polttoainetuotannon oletetaan edelleen korvaavan dieseliä, mutta lämmöntuotannon oletetaan korvaavan kaukolämpöä. Energiantuotannon päästökertoimet perustuvat SYKEn ylläpitämään CO2data-tietokantaan. Vuonna 2025 kaukolämmön päästökerroin oli 0.082 kg CO2e/kWh.

Puhdistamokokonaisuuden ilmastovaikutus (hiilijalanjälki ja vältetyt päästöt yhteensä) nykyisen laskentatavan (vuoden 2025 päästökertoimet) mukaisesti laskettuna:
2022: −45 000 tn CO2e
2023: −46 000 tn CO2e

2024: −49 000 tn CO2e
2025: −59 000 tn CO2e

Puhdistamokokonaisuuden ilmastovaikutuksen talousarviotavoite vuodelle 2026 (-100 000 tn CO_2e) on arvioitu aiemman laskentatavan mukaisesti. Vuoden 2027 talousarviotavoite on asetettu päivitetyn laskentatavan perusteella.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Ilmastotavoitteisiin liittyvien investointien määrä, 1 000 euroa	1 939	17 445	14 060	18 135	11 313	10 832
josta EU:n ilmastoasetuksen (2021/2139) taksonomian mukaisia, 1 000 euroa	50	35	0	0	0	500
josta EU:n ympäristöasetuksen (2023/2486) taksonomian mukaisia, 1 000 euroa	1 889	17 410	14 060	18 135	11 313	10 332

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Kaikki Yhtiön investoinnit arvioidaan sekä EU:n ilmastoasetuksen taksonomian että EU:n ympäristöasetuksen taksonomian mukaisesti. Yhtiön toimialan takia lähes kaikki puhdistamon investoinnit kuuluvat jompaan kumpaan ko. taksonomia-arviointiluokkaan.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Turku-konserniin kuuluvilla vesihuoltoyhtiöillä Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp), Turun Seudun Vesi Oy ja Turun Vesihuolto Oy on yhteinen ympäristöohjelma paremman vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Ympäristöohjelma sisältää myös vesihuoltoyhtiöiden Itämerihaasteen kauden 2024–2028 toimenpiteet. Tsp:n osalta ympäristöohjelman luonto- ja kiertotaloustavoitteita ovat mm. • toiminnan kehittäminen kestävän kehityksen periaatteiden sekä Green Deal ja ilmastositoumusten mukaisesti sekä osallistuminen kehityshankkeisiin • määrätietoinen työ verkostoylivuotojen vähentämiseksi • varmistaa, että puhdistamolta vesistöön johdetut kuormitukset ovat huomattavasti ympäristöluvan laskennallisia vähimmäisvaatimuksia pienempiä Yhtiö on omalla ilmastositoumuksellaan mukana Turun kaupungin ilmastokaupunkisopimuksessa. Yhtiön investoinnit arvioidaan ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen (EU:n ilmastoasetus 2021/2139) sekä vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävän käytön ja suojelun, kiertotalouteen siirtymisen, ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelun ja ennallistamisen (EU:n ympäristöasetus 2023/2486) näkökulmasta. Yhtiö edistää luonnon monimuotoisuutta toteuttamalla ja ylläpitämällä pörriäisniittyjä, hyönteishotelleja ja linnunpönttöjä pumppaamoiden viheralueilla.

Turun Seudun Vesi Oy

Toimitusjohtaja: Aki Artimo

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on huolehtia sen osakkaiden vesihuollosta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenhankinta-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa talousveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä maa-alueita.

Turun Seudun Vesi Oy ylläpitää ja luo kilpailukykyä toiminta-alueellaan tuottamalla jatkuvasti korkealaatuista talousvettä mahdollisimman toimintavarmalla tavalla ja edullisesti. Talousvesi tuotetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Korkealaatuinen talousvesi on hyvinvoinnin ja elämänlaadun perusedellytys.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiön toimintakustannuksiin vaikuttavia muutostekijöitä on ilmaantunut nopeasti viime vuosina. Toimintakustannusten rakenne ja siihen vaikuttavat kustannustekijät ovat pitkälti sellaisia, joihin yhtiö ei voi omalla toiminnallaan vaikuttaa nykyisen kaltaisessa globaalin talouden ympäristössä. Tilanne voisi kuitenkin olla vielä merkittävästi huonompi, mikäli yhtiö ei olisi määrätyiltä osin suojannut sähköenergian ostohintojaan ja varmistanut lainanhoitokulujen korkotasoja korkosuojauksien avulla. Määrätyt varautumista koskevat EU-direktiivit sekä niiden soveltaminen kansalliseen lainsäädäntöön ovat lisänneet yhtiön lakisääteisiä velvoitteita muutaman viime vuoden aikana. Näistä on myös syntynyt lisäkustannuksia yhtiölle.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Seudullisen vesihuollon toiminnan varmistaminen kaikkien yhtiön osakkaiden osalta edellyttää uuden **varavesilaitoksen** toteutusta. Tarve varalaitoksen rakennusurakan toteutukselle tuotiin yhtiön osakkaille päätettäväksi huhtikuussa 2023 pidetyssä yhtiökokouksessa sen jälkeen, kun varalaitoksen toteutussuunnittelu valmistui alkuvuonna 2023. Omistajakuntien neuvottelut hankkeen kustannusjaon perusteista saatettiin loppuun, kun yhtiön yhtiöjärjestysmuutos ja osakassopimuksen täydennyssopimus allekirjoitettiin sekä uusi varalaitoksen F-osakesarja perustettiin kesäkuussa 2024. Laitoksen pääurakka kilpailutettiin vuoden 2024 lopussa ja urakkasopimus allekirjoitettiin vuoden 2025 alkupuolella. Muut laitoskokonaisuuteen liittyvät urakat kilpailutettiin vuoden 2026 alussa. Työ on edennyt suunnitellusti ja se tulee valmistumaan vuoden 2028 aikana.

Raision ja Maskun välisen uuden siirtolinjayhteyden toteutukseen liittyvät neuvottelut saatettiin myös loppuun yhtiöjärjestysmuutoksen, osakassopimuksen täydennyssopimuksen ja uusien osakesarjojen G1- ja G2-hyväksymisten jälkeen. Siirtolinjan toteutus- ja rakentamissuunnittelu käynnistyi syksyllä 2024 ja siitä aiheutuvat kustannukset kirjattiin G1-osakesarjalle. G2-osakesarjan osakkeiden merkintälista ja hallinnolliset päätökset tehtiin vuonna 2025. Siirtolinjan toteutuksen pääurakka sekä valvontapalveluiden ja putkimateriaalin kilpailutus SG-valurautaputken osalta tehtiin vuoden 2026 alussa ja urakka käynnistyi toukokuussa 2026. Työ on edennyt suunnitellusti. Hanke valmistuu arviolta vuonna 2028.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Yhtiö on käynnistänyt Halisten varavesilaitoksen sekä Maskun siirtolinjan toteutuksen. Yhtiö tulee hankkimaan näitä investointihankkeita varten ulkopuolista rahoitusta vuosien 2027–2028 aikana, mikä tulee näkymään yhtiön talousluvuissa. Myös edellä mainittujen hankkeiden valmistuminen ja kustannusten aktivointi näkyvät talousluvuissa vuodesta 2028 alkaen. Tosin hankkeiden rahoituskuluja peritään osakkailta jo ennen hankkeiden valmistumista ja kustannusten aktivointia. Yhtiö on suunnitellut myös muita siirtolinja- ja runkovesijohtoinvestointeja, mutta niiden toteutumisaikataulut riippuvat pitkälti kahden ensin mainitun hankkeen toteutusten etenemisistä.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Veden tuotanto/tuotantotavoite, %	100	100	100	100	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet, kpl	0	0	0	0	0	0
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa, kpl	0	0	0	0	0	0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tekopohjaveden tuotanto on kustannustehokas tapa tuottaa juomavettä ja pintavesilaitokseen verrattuna kemikaaleja käytetään vain murto-osa.

Yhtiössä hyödynnetään veden liike-energiaa Saramäen kalliosäiliöön rakennetun turbiinin avulla, joka säätää Virttaankankaan tekopohjavesilaitokselta tulevan veden virtausta ja tuottaa samalla päästötöntä sähköenergiaa. Turbiinin tuottama teho riittää Saramäen kalliosäiliöstä lähtevän veden verkostopumppaukseen, jolla tuotetaan verkostopaine Turun, Naantalin ja Raision alueille.

Turun Seudun Vesi Oy:n esikäsittelylaitokselle Huittisiin on asennettu aurinkosähköjärjestelmä, joka tuottaa osan laitoksen tarvitsemasta sähköstä.

Myös juomaveden lämmöntalteenoton hyödyntämistä on selvitetty. Turku Energian kanssa tehdyn esiselvityksen mukaan lämpöenergian talteenoton edellytykset täyttyvät Halisten uuden varavesilaitoksen toiminnan yhteydessä. Varalaitoksen toteutussuunnittelu on tehty siten, että uusi varalaitos tullaan lämmittämään tekopohjavedestä saatavalla lämpöenergialla.

Mainittujen investointien ja toimenpiteiden lisäksi yhtiö omistaa yli 400 hehtaaria kestävällä tavalla hoidettua metsää, jonka toiminta hiilinieluna optimoidaan metsänhoidollisilla toimenpiteillä. Konsultointiyhtiö Sitowise on tehnyt Turun Seudun Vesi Oy:n metsistä Smartlas-hiilinielulaskelman vuonna 2024, jonka mukaan yhtiön metsät sitovat keskimäärin 1 550 tonnia hiilidioksidia vuodessa.

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Sähköautojen latauspisteiden lukumäärä yhteensä, kpl	9	10	10	12	12	12
Sähköpyörien hankinta liikkumisetuna (1000 euroa)	0	100	7	0	0	0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö rakentaa riittävän määrän latauspisteitä yhtiön eri toimipisteisiin huomioiden sekä yhtiön että työntekijöiden autokannat.
Yhtiö jatkaa käytössä olevaa henkilöstön liikkumisetua työsuhdepolkupyörien muodossa ja kannustaa työntekijöitä sekä työmatkaliikuntaan sekä liikkumiseen myös työajan ulkopuolella hiilineutraalilla tavalla, mikäli mainitun edun käyttöön ei tule merkittäviä verotukseen liittyviä muutoksia. Vuonna 2026 hankittiin uudet työsuhdepolkupyörät uudeksi viisivuotiskaudeksi. Vuonna 2027 varaudutaan 1 - 2 uuden työsuhdepyörän hankintaan.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Vihreän siirtymän investoinnit (1000 euroa)	16	10	100	20	10	20

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Yhtiö toteutti vuonna 2024 yhtiön 50-vuotisjuhlavuoden ympäristötekona n. 40 hehtaarin laajuisen luonnonsuojelualueen Virttaankankaalle. Suojelualue toteutettiin sekä METSO- että Natura-suojeluohjelmien puitteissa. Virttaankankaan luonnonsuojelualueen lisäksi yhtiöllä on vuonna 2023 perustettu 5 hehtaarin luonnonsuojelualue Liedossa. Luonnonsuojelualueiden perustamiset toteuttavat Turun kaupungin esittämiä luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoitteita. Vuonna 2027 yhtiö on suunnitellut teettävänsä LUMO-kartoituksen omistamillaan maa-alueilla. Kartoitustulosten perusteella kohdekohtaisesti arvioidaan, minkälaisia mahdollisuuksia yhtiöllä on edelleen edistää luonnon monimuotoisuustavoitteita. Vuonna 2024 tehdyn hiilinielulaskeman mukaan yhtiön yli 400 hehtaarin metsäomaisuus sitoo keskimäärin 1 550 tonnia hiilidioksidia vuodessa. Metsänhoitoyhdistyksen yhtiölle vuonna 2021 tekemän metsänhoitosuunnitelman mukaan metsänhoidon keskinen tavoite on hiilinielun lisääminen seuraavien vuosikymmenten aikana. Turun Seudun Vesi Oy, Turun seudun puhdistamo Oy ja Turun Vesihuolto Oy määrittelivät ja sopivat yhteisen ympäristöohjelman, jonka mukaisesti kaikki seudun vesihuoltoyhtiöt toteuttavat ilmasto- ja ympäristötavoitteitaan tulevina vuosina.

Turun Taiteen talo Oy

Toimitusjohtaja: Jere Pensikkala

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on edistää ja tukea Turun kaupungissa tapahtuvaa kulttuuritoimintaa, taiteen ja kulttuurin ammattilaisten työllisyyttä ja elinkeinoa sekä kehittää ja organisoida Taiteen talo –konseptia Turussa. Taiteen talo on vetovoimainen eri taiteenlajeja yhdistävä kohtaamispaikka. Yhtiö tekee yhteistyötä kulttuuritoimijoiden, luovan talouden yritysten, kaupallisten yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Yhtiö voi järjestää muutakin kehitystoimintaa ja konsultointia. Yhtiö järjestää toimintaa erityisesti Turussa, mutta myös valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Toimintaympäristön muutostekijät

Toimintavuoden 2027 alkaessa Taiteen talo -konseptissa (kh § 360, 2.10.2023) esitetyt kulttuuritilojen peruskorjaukset ovat valmistuneet ja käynnistämisvaiheesta siirrytään toiminnan vakiinnuttamisvaiheeseen.

Vuoden 2027 alusta alkaen yhtiön käyttöön tulevat Tehdas-rakennuksen 2. kerroksen tilat; Pääsali ja Vierailunäyttämö, joka on Åbo Svenska Teaterin käytössä vuodet 2027–2028. Nunnankadulla sijaitsevien tilojen täyttöaste on korkea ja myös Brinkkalan ja Vanhan Raatihuoneen kiinteistöistä suurin osa on vuokrattuna. Omien tuottojen osuus kasvaa edelleen vuodesta 2026 ollen yhteensä noin 58 %.

Tapahtumamäärä ja kävijämäärä tulevat kasvamaan vuoden 2026 tasosta, millä on positiivinen vaikutus alueen palveluiden käyttöön ja näin ollen myös yhtiön omaan tulonhankintaan. Tapahtumatilojen vuokrausta kehitetään ja niiden tuottovaatimukset kasvavat talousarviovuodelle 2027. Tehdas-rakennuksen 2. kerroksen remontin jälkeistä tapahtumavuokrausta tehdään etupainoisesti jo vuosille 2027 ja 2028, minkä lisäksi Vierailunäyttämön käytön suunnittelussa edetään jo vuodelle 2029. Toimintavuoden aikana arvioidaan muiden lyhyeksi vuokrattavien tapahtumatilojen kuin Pääsalin ja Vierailunäyttämön pysyvää tarvetta ja taloudellista vaikutusta.

Ensimmäisen täyden toimintavuoden kokemukset aiempaa laajemman alueen operoinnista (yhteensä noin 11.000 m2) ovat vahvistaneet käsitystä alueen toimivuudesta ja seuraavista kehitystarpeista. Taiteen talo on vakiinnuttanut viiden toimintavuotensa aikana asemansa yhtenä Turun kulttuurielämän keskuksista ja paikkana, jonne kaupunkilaisten kannattaa omat vieraansa tuoda ja jonne matkailijoiden on helppo piipahtaa.

Yhtiön toiminnan kannalta on tärkeää onnistua pitämään tilojen käyttöaste korkeana ja varmistua siitä, että myös kaupallisten toimijoiden kiinnostus liittyä osaksi Taiteen talon yhteisöä vahvistuu entisestään.

Kulttuurialalle kohdennettavien rahoitusleikkauksien mahdollinen jatkuminen voi vaikuttaa Taiteen talon vuokralaisiin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Isot käynnistämisvaiheen remontit on saatettu valmiiksi ja toimintavuosi 2027 on ensimmäinen, jolloin tilat ovat täysimääräisesti käytettävissä. Kehittämistoimenpiteet ovat jatkossa pienimuotoisempia jatkuvia parannuksia, joiden rahoitusvastuu on pääosin vuokralaisilla.

Vuonna 2023 vahvistettua Taiteen talo –konseptia päivitetään vastaamaan nykytilanteen vaatimuksia. Toimintavuoden aikana yhtiö valmistelee konseptiin perustuen vision, mission ja strategian niin, että se määrittää selkeät painopistealueet toiminnalle vuoden 2029 loppuun asti. Strategiatyössä tullaan kuulemaan omistajaa, vuokralaisia, sidosryhmiä sekä kaupunkilaisia. Samalla linjataan Yhtiön strategiaprosessista, mukaan lukien päivitystiheys.

Strategiaan sidottuna vahvistetaan Yhtiölle myös sen toiminnan keskeiset arvot. Arvokeskustelua käydään yhteistyössä omistajan, vuokralaisten ja sidosryhmien kanssa. Taiteentalolaisten kanssa käytävälle keskustelulle on varattava riittävästi resurssia, jotta arvot läpileikkaavat koko yhteisön.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuoden 2027 talousarvio on valmisteltu nollatuloksella.

Omien tulojen, erityisesti vuokratuottojen arvioidaan edelleen nousevan toimintavuoden 2027 aikana, kun lisää tiloja saadaan käyttöön ja kaupallinen toiminta jatkuu aiempaa laajemmin ympärivuotisena. Myyntituottojen arvioidaan olevan noin 58 % tuotoista eli noin 1.270.000 euroa. Kuluista suurin osuus, noin 73,4 % eli noin 1.604.000 euroa, muodostuu Turun kaupungin Tilapalveluille maksettavista vuokrista.

Yhtiö neuvottelee uuden kolmivuotisen avustussopimuksen Turun kaupungin kanssa, minkä lisäksi se on esittänyt uuden avustussopimuksen solmimista Turku 2029 -säätiölle vuosiksi 2027–2029. Kaupungin avustussopimus huomioi kulttuuritilojen peruskorjausten vaikutuksen vuokratason nousua vastaavasti. Taloussuunnitelmakaudelle 2027–2030 ei kohdistu merkittäviä remontteja ja yhtiön toimintaa voidaan kehittää ilman käyttökatkoja.

Yhtiö pyrkii jatkossakin löytämään hankerahoitusta niin, että sen konseptin mukaista toimintaa voidaan toteuttaa myös hanke- ja projektimuotoisesti. Taiteen talon eri sidosryhmiä palvelevien hankekokonaisuuksien mahdollinen läpivienti perustoimintaa tukien vahvistaa yhtiön toimintaedellytyksiä.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Toiminnan vaikuttavuus

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kävijöiden määrä vuodessa, kpl	105 220	90 000	110 000	110 000	120 000	120 000
Tapahtumien (ml. näyttelyt) määrä vuodessa, kpl (Turun Taiteen talo Oyn tuottamat)	66	30	30	30	40	30
Tapahtumien (ml. näyttelyt) määrä vuodessa, kpl (Turun Taiteen talossa toteutetut)	2 150	1 700	2 100	2100	2 100	2 100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö saa käyttöönsä remonttien jälkeen Tehdas-rakennuksessa sijaitsevat Pääsalin ja Vierailunäyttämön, millä on merkittävä vaikutus Taiteen talon tapahtuma- ja kävijämääriin. Suurta tapahtumamäärien kasvua ei tavoitella, mutta kävijämäärän odotetaan vahvistuvan entisestään.

Yhtiö ei pääsääntöisesti pyri tuottamaan tapahtumia itse, mutta voi toimia vastuullisena tahona esimerkiksi koko alueen yhteisissä hankkeissa.

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevaihto, 1 000 euroa	1 772	1 871	2 186	2 186	2 230	2 275
Omat tuotot (ml. vuokratulot), 1 000 euroa	897	1 006	1 271	1 341	1 385	1 430

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö saa käyttöönsä remonttien jälkeen Tehdas-rakennuksessa sijaitsevat Pääsalin ja Vierailunäyttämön, millä on merkittävä vaikutus yhtiön liikevaihtoon ja omien tuottojen hankintaan.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2029 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Vastuullisuussuunnitelma on laadittu sidottuna Agenda 2030 tavoitteisiin	Kesken, laaditaan 2026 (Kiinteistö Oy)		Suunnitelma päivitetään (Taiteen talo), Suunnitelma laaditaan (Kiinteistö Oy)			Suunnitelma päivitetään (Taiteen talo), Suunnitelma päivitetään (Kiinteistö Oy)
Laaditaan ilmasto- ja ympäristösuunnitelma	Kesken, laaditaan 2026 (Kiinteistö Oy)		Suunnitelma päivitetään (Taiteen talo), Suunnitelma laaditaan (Kiinteistö Oy)			Suunnitelma päivitetään (Taiteen talo), Suunnitelma päivitetään (Kiinteistö Oy)

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Toimintavuoden aikana päivitetään vuonna 2024 hyväksytyt vastuullisuus- sekä ympäristö- ja ilmastosuunnitelmat. Vuoden tavoitteena on parantaa yhteisön sitoutumista kestävän kehityksen tavoitteisiin, mm. tuomalla esimerkkejä toimivista malleista muun muassa Trans Europe Halles -verkoston jäsenorganisaatioista. Lisäksi viestitään aiempaa aktiivisemmin Taiteen talon kestävän kehityksen tavoitteista ja toimenpiteistä. Kilpailutuksissa varmistetaan vastuullisuuteen ja ekologiseen kestävyyteen liittyvien kriteerien olemassaolo. Suurimmissa hankinnoissa Taiteen talo liittyy pääosin konsernitasoisiin kilpailutuksiin, jolloin noudatetaan kaupunkitasoisia tavoitteita.

Turun Teknologiakiinteistöt Oy

Toimitusjohtaja: Mikko Lehtinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Teknologiakiinteistöt Oy on Turun Tiedepuiston alueella toimiva kiinteistösijoitusyhtiö, joka kehittää alueen kiinteistöjä ja palveluita sekä tarjoaa ensiluokkaista toimisto-, tuotanto- ja laboratoriotilaa yrityksille ja yhteisöille. Yhtiön perusliiketoiminta on kiinteistöjen ja huoneistojen omistus, hallinta ja vuokraus sekä enenevässä määrin myös toimitilapalveluiden tuottaminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Liiketilojen vuokraustoiminnan markkina on edelleen varsin haastava. Yhtiön vajaakäyttöaste on säilynyt korkeana johtuen lähinnä julkisen sektorin toimitilakäytön tehostamisesta johtuneista ratkaisuista. Yksityisen sektorin osalta vastaavaa suuntausta ei ole ollut havaittavissa, joskin yleistynyt etä- ja hybridityö näyttää vaikuttaneen pysyvästi toimitilojen käyttötapoihin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön tavoitteena on kehittää Turun Tiedepuiston aluetta yhä vahvemmaksi tieteen ja yrityselämän liittymäksi.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Epävarmat näkymät eivät luo merkittävää riskiä yhtiön talousnäkymiin. Vuokramaturiteetti on pitkä ja vuokrasopimuksissa olevat indeksikorotukset heijastelevat inflaatiota. Sähkön hinta on suurelta osin kiinnitetty tuleville vuosille.

Yhtiön lainoitusaste on tällä hetkellä kohtuullinen eikä mahdollisten markkina-arvojen lasku pitäisi aiheuttaa ongelmaa. Yhtiö ei kuitenkaan oleta kiinteistöjensä markkina-arvojen laskevan.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Sijoitetun pääoman tuotto

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Tuottotavoite kaupungille vuodesta, 1 000 euroa	1 369	1 900	2 100	2 500	2 500	2 500

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Vuoden 2025 osinkoa (maksettu 22.5.2026) korotettiin yhtiön odotettua vahvemman taloudellisen kehityksen perusteella, jolloin Turun kaupungin osuus oli 2 278 t€. Tulevina vuosina noudatetaan syksyllä 2025 sovittua voitonjakopolitiikkaa.

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevaihto, 1 000 euroa	45 027	45 400	48 670	49 500	50 350	51 210
Käyttökate, 1 000 euroa	25 800	24 700	26 290	26 670	27 050	27 450

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Liikevaihdon ja käyttökatteen ennusteet perustuvat voimassa oleviin vuokrasopimuksiin indeksikorotukset huomioiden.

Tavoite: Kiinteistöomaisuuden ja vuokraustoiminnan kasvattaminen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Vuokratut m^2 (taloudellinen)	165 987	157 000	176 000	178 000	180 000	182 000
Kiinteistöomaisuuden markkina-arvo, 1 000 euroa	595 313	557 012	643 264	656 839	670 620	684 611

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Vuokrattujen neliöiden kasvua ei ole huomioitu talousarvion taloudellisissa tunnusluvuissa.
- Kiinteistöomaisuuden markkina-arvot on laskettu arvioitujen nettotuottojen ja tuottovaatimusten perusteella huomioiden käyttöasteiden ja hintatason arvioitu kehitys.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Työmaat hiilineutraaleja		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Uusiutuvan sähkön osuus koko kiinteistökannan kulutuksesta, %	100	100	100	100	100	100
Uusiutuvan lämmön osuus koko kiinteistökannasta, %	100	100	100	100	100	100

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- Yhteisö sitoutuu kehittämään rakennus- ja korjaushankkeidensa toteutusta siten, että työmaiden hiilijalanjälkeä vähennetään systemaattisesti ja työmaiden hiilineutraaliustavoitetta edistetään Turun kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Tavoite on sisällytetty yhtiön vastuullisuusohjelmaan ja sen toteutumista seurataan osana vastuullisuusraportointia. Yhtiö tukee hiilineutraaliustavoitteiden toteutumista koko toimintaketjussaan. Työmaiden hiilineutraaliustavoitteiden lisäksi yhtiö on luopunut omassa ajoneuvokalustossaan fossiilisista polttoaineista, ja yhtiön koko omistama ajoneuvokanta koostuu sähköautoista. Tämä vähentää yhtiön oman toiminnan välittömiä kasvihuonekaasupäästöjä ja tukee Turun kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Uudisinvestointi toteutetaan ja sertifioidaan Leed Platinum -tasoisesti, milj. euroa	7,0	0	0	0	0	0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Luontotavoitteet Rakennamme ja kehitämme kiinteistöjämme ensisijaisesti olemassa oleville asemakaavoitetuille ja rakennetuille alueille, mikä vähentää rakentamisen vaikutuksia luonnonympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen. Uudisrakennushankkeissamme tavoitellaan korkeaa ympäristösuorituskykyä hyödyntämällä energiatehokkaita ratkaisuja, vähähiilisiä materiaaleja sekä kansainvälisesti tunnustettuja ympäristösertifiointeja, kuten LEED Gold- ja LEED Platinum -tasoja. Kehitämme kiinteistökantaamme pitkäjänteisesti tukemaan asiakkaidemme kestävän kasvun ja vastuullisen toiminnan tavoitteita. **Kiertotaloustavoitteet** Edistämme kiertotaloutta koko kiinteistöjemme elinkaaren ajan. Rakennus- ja korjaushankkeissamme huolehdimme materiaalien tehokkaasta hyödyntämisestä ja työmaajätteiden asianmukaisesta lajittelusta sekä kierrätyksestä. Tarjoamme asiakkaillemme monipuolisia yhteiskäyttöisiä kokous-, koulutus- ja tapahtumatiloja, joiden avulla tilankäyttöä voidaan tehostaa ja resurssien kokonaiskulutusta vähentää. Lisäksi hyödynnämme olemassa olevia kalusteita ja materiaaleja tilamuutoksissa aina, kun se on tarkoituksenmukaista, sekä edistämme kalusteiden uudelleenkäyttöä kiinteistöissämme, mikä vähentää uusien hankintojen tarvetta ja pienentää ympäristökuormitusta.

Turun Työllistämispalvelut Oy

Toimitusjohtaja: Katja Piiksi

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on tuottaa työllisyyden hoidon edistämiseen liittyviä palveluita. Yhtiö työllistää henkilöitä, joilla on haasteita työllistymisen kanssa, henkilöstö- ja tuotantopalveluihin. Jokaisen työllistetyn työllistymisjaksoon sisältyy uravalmennus ja opinnollistaminen. Tämän lisäksi yhtiö tarjoaa omistajalleen erilaisia työllisyydenhoidon arviointi- ja valmennuspalveluja.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuosi 2027 on yhtiön ensimmäinen varsinainen toimintavuosi. Toimintaympäristöä leimaa Turun kaupungin Työkeskuksesta toteutetun osittaisen liikkeenluovutuksen jälkeinen toiminnan vakiinnuttaminen. Keskeisiä muutostekijöitä ovat henkilöstön ja toimintojen integrointi, uusien toimintamallien käyttöönotto sekä palvelutuotannon käynnistäminen ja kehittäminen liiketoimintasuunnitelman mukaisesti. Samanaikaisesti yhtiön tulee varmistaa toiminnan taloudellinen kestävyys, palvelujen laatu ja omistajan tavoitteiden toteutuminen.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Tavoitteet: Vakiinnuttaa yhtiön toiminta ja varmistaa liiketoimintasuunnitelman mukaisten palvelujen tehokas, laadukas ja taloudellisesti kestävä toteuttaminen.

Toimenpiteet: yhdistetään liikkeenluovutuksella siirtyneet toiminnot osaksi yhtiön toimintamallia, vakiinnutetaan keskeiset operatiiviset, talous- ja henkilöstöprosessit, kehitetään palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja asiakastyytyväisyyttä, varmistetaan henkilöstön sitoutuminen, osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi, tehostetaan toimintatapoja ja hyödynnetään digitalisaatiota sekä tietojärjestelmiä toiminnan tukena, rakennetaan toimiva seuranta- ja raportointijärjestelmä omistajan tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Vuosi 2027 on Turun Työllistämispalvelut Oy:n ensimmäinen täysi toimintavuosi, jonka aikana luodaan perusta vaikuttavalle, kustannustehokkaalle ja asiakaslähtöiselle työllisyyspalvelutuotannolle. Keskeisenä tavoitteena on liikkeenluovutuksella siirtyneiden toimintojen hallittu integrointi osaksi yhtiön toimintaa sekä palvelujen laadun, jatkuvuuden ja vaikuttavuuden varmistaminen. Samalla yhtiö tukee erityisesti pitkäaikaistyöttömien etenemistä avoimille työmarkkinoille ja koulutukseen sekä tuottaa omistajalleen vaikuttavia palveluja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Vuoden 2027 painopisteenä on toiminnan, johtamisjärjestelmän, talouden seurannan ja henkilöstöprosessien vakiinnuttaminen ja kehittäminen siten, että yhtiö kykenee tuottamaan omistajan edellyttämät palvelut laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja pitkäjänteisesti. Ensimmäisen toimintavuoden aikana rakennetaan toiminnan vaikuttavuuden, tuottavuuden, asiakastulosten ja taloudellisen tehokkuuden systemaattinen seurantamalli. Lisäksi yhtiö luo yhtenäiset mittarit palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja asiakastyytyväisyyden arviointiin sekä vahvistaa tiedolla johtamisen käytäntöjä tulevien vuosien kehittämistyön tueksi.

Suunnitelmakaudella 2028–2030 tavoitteena on toiminnan edelleen kehittäminen, palveluprosessien yhdenmukaistaminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja taloudellisen vakauden ylläpitäminen. Yhtiö parantaa toiminnan tehokkuutta hyödyntämällä digitalisaatiota, tarkoituksenmukaista resurssien käyttöä sekä systemaattista tiedolla johtamista. Tavoitteena on myös vahvistaa palvelujen vaikuttavuutta siten, että yhä useampi asiakas siirtyy avoimille työmarkkinoille, koulutukseen tai muihin työelämävalmiuksia edistäviin palveluihin.

Merkittävimmät riskit suunnittelukaudella liittyvät uuden organisaation käynnistämiseen, henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen, kustannustason yleiseen kehitykseen sekä toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Lisäksi riskitekijöitä ovat tietojärjestelmien toimivuus, lainsäädännön muutokset, julkisen talouden sopeutustoimet sekä omistajan palvelutarpeissa tai palvelutuotannon laajuudessa tapahtuvat muutokset. Riskienhallintaa toteutetaan osana yhtiön johtamisjärjestelmää, ja keskeiset riskit arvioidaan sekä raportoidaan hallitukselle säännöllisesti. Henkilöstöriskejä hallitaan osaamisen kehittämisellä, työhyvinvointia tukevilla toimenpiteillä ja ennakoivalla rekrytointisuunnittelulla. Taloudellisia riskejä seurataan kuukausittaisen talousraportoinnin,

kustannusseurannan ja palvelutuotannon tehokkuusmittareiden avulla.

Yhtiön tavoitteena on koko suunnittelukauden ajan turvata palvelujen korkea laatu, henkilöstön työhyvinvointi ja taloudellisesti kestävä toiminta omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Samalla yhtiö vahvistaa rooliaan Turun työllisyyden edistäjänä tuottamalla vaikuttavia palveluja, jotka tukevat asiakkaiden työllistymistä, osaamisen kehittämistä ja osallisuutta sekä edistävät kaupungin strategisten työllisyystavoitteiden saavuttamista

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Palveluiden läpi virtaavan asiakasmäärän ja asiakastyytyväisyyden kasvattaminen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Asiakasvirta (asiakkaita/vuosi)			378	385	390	400
Työllistetyt+uravalmennus			135	135	135	135
Työkokeiluun liitetty valmennus			193	195	200	205
Työssä tapahtuva työkyvyn arviointi			50	55	55	60
Palvelussa olevien asiakkaiden NPS			40	45	50	55

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Osoitetaan valmennusten vaikuttavuus vaikuttavuusprosenteilla, syvennetään yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa, kehitetään palveluiden laatua, sisältöä ja asiakaskokemusta vastaamaan työllisyyspalveluiden ja asiakkaiden tarpeita, varmistetaan riittävä kapasiteetti asiakkaiden vastaanottamiseen, lisätään palveluiden tunnettuutta tilaajien keskuudessa, tunnistetaan muiden työllisyysalueen kuntien kiinnostusta palveluiden hankkimiseen.

Tavoite: Palveluiden vaikuttavuus

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Työllistymiseen, koulutukseen tai seuraavaan palveluun edenneiden %-osuus palvelun päättäneistä			50%	55%	55%	55%

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tarjotaan asiakkaille yksilöllisiä työ-, valmennus- ja koulutuspolkuja, jotka tukevat siirtymistä avoimille työmarkkinoille. Vahvistetaan työnantajayhteistyötä ja kasvatetaan yritysverkostoja, jotta asiakkaiden työllistymismahdollisuudet paranevat ja työvoiman kysyntä ja tarjonta kohtaavat nykyistä tehokkaammin. Tuetaan asiakkaiden osaamisen kehittämistä yhteistyössä oppilaitosten kanssa sekä mahdollistetaan tutkinnon osien suorittaminen ja työpaikalla tapahtuva oppiminen. Seurataan palvelujen vaikuttavuutta, työllistymistuloksia ja asiakaspolkujen etenemistä sekä kehitetään toimintaa tiedolla johtamisen periaatteiden mukaisesti.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisunsa ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Fossiilisen polttoaineen kulutuksen vähentyminen (%). Vuoden 2027 osalta: lähtötason määrittely.			x	-10%	-20%	-30%

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vuonna 2027 määritellään fossiilisten polttoaineiden kulutuksen lähtötaso sekä arvioidaan kulutuksen aiheuttamat ilmastovaikutukset osana yhtiön ympäristövastuun kehittämistä. Seuraavina vuosina luodaan kulutuksen seuranta- ja raportointikäytännöt ja tunnistetaan suurimmat polttoainekulutusta aiheuttavat tekijät.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Ei investointeja						

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
• Hankinnoissa suositaan käytettyjä ja kunnostettuja kalusteita sekä koneita ja laitteita aina kun se on tarkoituksenmukaista. • Rekennetaan kierrätysjärjestelmä toimitilojen yhteyteen • Hyödynnetään toiminnasta syntyvä ns. hukkapuu • Selvitetään mahdollisuudet hyödyntää työllistymistä edistävissä palveluissa korjaus-, uudelleenkäyttö- ja kiertotalousteemoja. • Käynnistetään Ekokompassi-ympäristösertifikaatin hankintaprosessi

Turun Vesihuolto Oy

Toimitusjohtaja: Petri Jokela

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on vesihuollon ylläpitäminen ja vesihuoltoliiketoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia, arvopapereita ja muuta omaisuutta. Yhtiö voi lisäksi ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä ja osakkeita sekä vuokrata kiinteistöjä ja huonetiloja.

Pääasiallinen tehtävä on hyvälaatuisen talousveden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden jätevesien kerääminen ja toimittaminen puhdistettavaksi.

Yhtiön toiminta-ajatus on taata kustannustehokkaat vesihuoltopalvelut ja puhdas vesiympäristö turkulaisille vedenkäyttäjille kestävän kehityksen periaatteella. Paikallisuuden lisäksi yhtiö on kansainvälisesti arvostettu vesihuoltotoimija. Yhtiö huolehtii toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisten palvelujen tuottamisesta arvojensa mukaisesti turvallisesti, luotettavasti ja uudistuen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Lainsäädäntö luo raamit toiminnalle. Alan keskeisin laki, vesihuoltolaki, on uudistunut ja tullut voimaan vuoden 2026 alussa. Toimintaan vaikuttavat myös NIS2- ja CER sekä yhdyskuntajätevesidirektiivi, vaikka jälkimmäisen painopiste on jätevedenpuhdistamojen toiminnan ohjaaminen ja sääntely. Kestävyysdirektiivi vaikuttaa asiakkaiden tarpeiden kautta.

Vesihuollolle yleisesti asetetuissa odotuksissa näkyvät globaali vastuu ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Toimintaa ohjaa Turun kaupungin tavoitteet.

Digitalisaation kehittyminen asettaa tietosuojan ja tietoturvallisuuden entistä keskeisempään asemaan. Tekninen kehitys lisää asiakkaiden palveluodotuksia, mutta luo myös mahdollisuuksia kehittää ja tehostaa toimintaa.

Ilmastonmuutos luo haasteita erityisesti sateisuuden, sateen intensiteetin sekä meriveden pinnan nousun kautta. Nämä vaikuttavat viemäriverkkoon johdettuun tai suotautuvaan hulevesimäärään, jota yhtiön saneeraustoimenpiteillä pystytään pitämään nykytasolla, mutta ei enää vähentämään. Keskeisenä tehostustoimenpiteenä onkin varmistaa, että asiakkaiden tonttijätevesiviemärien ja tonttihulevesiviemärien kytkennät toteuttavat tavoitetta jätevesiviemäriin johdettavan huleveden määrän vähentämiseksi.

Kustannuksia nostavat erityisesti tukkuvesiyhtiöiden kulut, joista Vesihuolto maksaa osakassopimusten mukaisen osuuden. Rakentamisen heikolla suhdanteella on vaikutusta erityisesti yhtiön liittymismaksutuloihin.

Huoltovarmuus korostuu yhdyskunnan välttämättömissä palveluissa, kuten vesihuollossa. Muuttunut lainsäädännöllinen ja kansainvälinen turvallisuustilanne on lisännyt varautumisen tarvetta sekä riskienhallinnan uudelleen arviointia.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön palvelutarjonnalle on keskeistä toiminnan häiriöttömyys ja laatu, sekä asiakastyytyväisyys. Häiriöttömyys perustuu omaisuudenhallintaan sekä hyvään operointikykyyn. Omaisuudenhallinnan tasoa parannetaan analysoimalla dataa monipuolisesti sekä kehittämishankkeilla, joiden tarkoituksena on lisätä reaaliaikaista luotettavaa tietoa. Talousarviovuonna laaditaan vesihuoltolain mukainen omaisuudenhallintasuunnitelma. Laatu turvataan dokumentoinnilla, tehokkaalla omavalvonnalla ja riskienhallinnalla, erillisen laadunhallintajärjestelmän tarve selvitetään.

Asiakastyytyväisyys perustuu selkeisiin pelisääntöihin, läpinäkyvyyteen ja tiedottamiseen.

Yhtiön maksut pidetään tasolla, joka takaa häiriöttömän ja laadukkaan toiminnan, mutta ovat kustannustehokkaita.

Toimintaa ohjaa Turun tavoite olla hiilineutraali vuoteen 2029 mennessä.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Yhtiön tulot perustuvat nykyisen suuruiseen myydyn veden määrään, matalasuhdanteen mukaiseen odotukseen vuoden 2027 liittymismaksutuloissa ja talousarviovuoden jälkeen maltillisiin liittymismaksutuloihin.

Tukkuyhtiöiden kustannukset muodostavat Turun Vesihuolto Oy:n merkittävimmän kuluerän. Näiden osuus kaikista kuluista oli yhteensä yli 50 % viimeisimmässä tilinpäätöksessä. Turun Seudun Vesi Oy:n varalaitos valmistuu suunnitelmavuosien aikana ja lisää merkittävästi kustannuksia, kun valmistumisen myötä tukkuyhtiön laskutettavien pääomakulujen määrä kasvaa. Asiakasmaksuja on kohotettava sellaiselle tasolle, että pystytään ylläpitämään kohtuullista investointitasoa myös saneerauksissa.

Turun Vesihuolto Oy:n omat pääomakustannukset koostuvat suunnitelman mukaisista poistoista ja omistajalainan koroista. Yhtiön uudeksi lainantarpeeksi on arvioitu 7 miljoonaan euroa, ja lainan korkokulut on lisätty vuodesta 2027 lähtien. Suunnitelmavuosina 2028–2030 kustannusten on arvioitu nousevan keskimäärin laskennallisen inflaatiotason (2 %) verran lukuun ottamatta pääomakustannuksia ja tukkuyhtiöiden maksuja.

Laskelmat sisältävät talousarviovuodelle 2027 sekä käyttömaksujen että perusmaksujen korotuksen. Korotuksia on tehtävä vuosittain koko taloussuunnitelmakaudella kaikkiin maksuihin. Korotuksissa painotetaan taksarakenteen muuttamista enemmän perusmaksujen suuntaan, mikä vastaa paremmin myös yhtiön omaan kustannusrakenteeseen. Yhtiön taksat ovat korotusten jälkeenkin kilpailukykyiset sekä seudullisesti että valtakunnallisesti. Todellinen maksujen korotustarve arvioidaan vuosittain vastaamaan tarkentuneita kustannuksia. Taloussuunnitelmakauden kustannuksiin voi tulla vielä merkittäviä muutoksia, kun tukkuyhtiöiden todelliset kulut tasataan Mankala-periaatteiden mukaisesti. Asiakasmaksujen korotuksista huolimatta liiketoiminnan ja investointien nettokassavirta jää negatiiviseksi ennen vuotta 2029, jolloin kassavirta muuttuu suunnitelman mukaisesti positiiviseksi.

Yhtiö on tehnyt esiselvityksiä, joiden perusteella voidaan arvioida tarvetta alueellisten perus- ja liittymismaksujen käyttöön erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Alueelliset maksut ovat välttämättömiä, mikäli verkostoa joudutaan laajentamaan kaava-alueen ulkopuolisille alueille.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat jo nyt haasteellisella tasolla eikä niihin ole esitetty tiukennuksia. Laskuttamattoman veden ja jäteveden osalta tavoitteet ovat tiukat. Näiden tavoitteiden täyttymiseen tähdätään sekä investointien kohdentamisella että sekaviemäröintimaksun käyttöönotolla.

Toiminnallisten mittareiden hyvää kehitystä edistetään tutkimisella, mittauksilla ja tiedon analysoinnilla sekä tietojen perusteella oikein kohdennetuilla ja oikea-aikaisilla saneerauksilla. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä viemäriverkoston laskuttamattoman jäteveden eli sinne tahallisesti tai tahattomasti johdetun hulevesimäärän vähentämiseen. Kiinteistöille, jotka johtavat hulevesiä jätevesiviemäriin, tullaan ottamaan käyttöön korotettu maksu erillisviemäröinnin vauhdittamiseksi. Tämä käytäntö on jo useassa muussa kaupungissa. Maksu ei merkittävästi lisää yhtiön tuloja, mutta ohjaa toimintaa energiatehokkaammaksi ja vaikuttaa ympäristön kuormitukseen. Sekaviemäröintimaksun ensisijaisena tavoitteena on vähentää hulevesien määrää viemäriverkostossa, näiden toimenpiteiden tekemistä tuetaan kahden vuoden siirtymäajalla ennen maksun käyttöönottoa.

Investoinnit perustuvat yhteishankkeiden osalta kaupungilta saatuun tietoon hankkeiden aikatauluista. Uudisrakentamisen ja joidenkin yhteisten saneeraushankkeiden lisäksi yhtiöllä on omia saneerauskohteita. Tulorahoitus eivätkä kassavarat riitä talousarvio- ja suunnitelmakaudella investointien rahoittamiseen, vaan investointeja on osittain rahoitettava ottamalla lainaa. Suunnitelmavuosien investointitasot ovat tässä vaiheessa alustavia. Talousarviossa ei ole otettu huomioon elinvoimakeskuksen vaatimusta vesihuollon toiminta-alueen laajentamisesta kaava-alueen ulkopuolelle ja siitä mahdollisesti aiheutuvia lisäkustannuksia. Talousarviovuoden aikana yhtiö osallistuu toimintaa ohjaavan kaupungin vesihuoltosuunnitelman laatimiseen.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä asiakkailleen luotettavasti ja kustannustehokkaasti

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Ennakoimattoman jakelukatkoksen pituus, min/asukas/vuosi (keskimääräinen)	3,5	< 5	<5	<5	<5	<5

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Hyvällä omaisuuden hallinnalla, ennakoivalla kunnossapidolla sekä riittävällä, oikein ja oikea-aikaisesti kohdennetulla saneerauksella. Hyvän vesihuollon kriteereissä < 15 min/asukas/vuosi on erinomainen taso.

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatuvaatimuksista, kpl	0	0	0	0	0	0
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatusuosituksista, kpl	0	0	0	0	0	0
Putkirikkojen määrä, kpl/100 vesijohtokilometriä	2,3	< 4	<4	<4	<4	<4

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Hyvällä omaisuuden hallinnalla, tehostetulla reaaliaikaisella seurannalla ja ennakoivalla kunnossapidolla

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Hiilijalanjäljen pienentäminen	Toteutunut pääosin	Kohdennetut tavoitteet päivitysten perusteella	Kohdennetut tavoitteet päivitysten perusteella	Kompensaatiotarpeen arviointi	Hyvien käytäntöjen jatkaminen	Hyvien käytäntöjen jatkaminen
Toimitilojen energiatehokkuus (lämmitysenergia MWh)	1 271	< 1 000	<500	< 500	< 500	< 500
Työmaiden hiilineutraalius Liikkumisratkaisujen hiilineutraalius	Toteutunut	Oman kaluston uusiminen, urakkakilpailut ja kuljetukset green deal-periaatteiden mukaisesti	Oman kaluston uusiminen, urakkakilpailut ja kuljetukset green deal-periaatteiden mukaisesti	Hyvien käytäntöjen jatkaminen	Hyvien käytäntöjen jatkaminen	Hyvien käytäntöjen jatkaminen

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Yhtiö toteutti vuonna 2025 yhdessä tukkuyhtiöiden kanssa vesihuollon hiilijalanjäljen laskennan kasvihuonekaasuprotokollan mukaisesti scope 3 tasolle. Laskentamallia päivitettiin vuonna 2026 vältettyjen päästöjen päästökertoimien osalta. Laskenta toteutetaan vuosittaisena rutiinina. Edistettävät toimenpiteet valitaan laskennan perusteella.

Yhtiö muutti keväällä 2025 uusiin LEED-Platina ympäristösertifioituihin tiloihin Itäharjulle. Lämmitysenergian tavoitteita on tarkennettu toteutuman perusteella. Tavoitteena on aleneva ja hiilineutraalisti tuotettu lämmitysenergia.

Työmaiden hiilineutraaliutta kehitetään Green Deal - periaatteiden mukaisesti samaa tahtia kaupungin kanssa. Omien liikkumisratkaisujen hiilineutraaliutta edistetään vaihtamalla nykyistä polttomoottorikalustoa päästöttömäksi ja siirtymällä biodieselin käyttöön niiltä osin kuin se on mahdollista. Yhtiöllä on käytössä työsuhdematkalippu, tavoitteena on edistää kestävää liikkumista.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Vesijohtoverkoston saneeraus, milj. euroa	4,5	3,9	4,2	5,1	3,2	3,2
Viemäriverkoston saneeraus, milj. euroa	2,5	3,5	5,1	4,4	4,4	4,4

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Investoinnit ovat osa normaalia toimintaa ja valtaosa investointikohteista on selvästi alle 1 miljoonaa euroa. Taksonomialuokitusta pyritään hyödyntämään myös pienemmissä kohteissa.

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö sitoutuu yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, LUMO-ohjelmaa, metsäsuunnitelmaa, Itämerihaastetta ja kiertotalouden tiekarttaa sekä hankintastrategiaa. Yhteisö sitoutuu Turun luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen sekä resurssiviisaaseen kiertotalouteen siirtymiseen tavoitevuoteen 2029 mennessä Turun kiertotalouden tiekartan mukaisesti.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Turku-konserniin kuuluvilla vesihuoltoyhtiöillä Turun Vesihuolto Oy, Turun seudun puhdistamo Oy (Tsp) ja Turun Seudun Vesi Oy on yhteinen ympäristöohjelma paremman vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Ympäristöohjelma sisältää myös vesihuoltoyhtiöiden Itämerihaasteen uuden kauden 2024–2028 toimenpiteet. Yhtiöt raportoivat ympäristöohjelman toteutumisesta yhteisellä raportilla. Turun Vesihuollon osalta ympäristöohjelman luonto- ja kiertotaloustavoitteita ovat mm. - toiminnan kehittäminen kestävän kehityksen periaatteiden ja ilmastositoumusten mukaisesti sekä osallistuminen kehityshankkeisiin - määrätietoinen työ verkostoylivuotojen vähentämiseksi - vesiyhtiöiden yhteinen hiilijalanjälki laskenta vaikuttavien toimenpiteiden kohdentamiseksi - viestiminen veden käyttäjille ilmaston ja ympäristön kannalta vastuullisesta veden käytöstä Yhtiö on omalla ilmastositoumuksellaan mukana Turun kaupungin ilmastokaupunkisopimuksessa. Yhtiö kehittää investointien arviointia EU-taksonomian mukaisesti. Vuodesta 2025 lähtien Yhtiön investoinnit arvioidaan vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävän käytön ja suojelun mukaisesti (EU:n ympäristöasetus 2023/2486). Tavoitteena on lisäksi edistää luonnon monimuotoisuutta parantamalla hyönteisten elinolosuhteita pumppaamoiden ja ylävesisäiliöiden läheisyydessä.

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Toimitusjohtaja: Risto Siilos

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Säätiön tehtävänä on huolehtia Turun seudulla peruskoulun jälkeisissä oppilaitoksissa opiskelevien ja opintojaan jatkavien vuokra-asuntojen saamisesta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö rakentaa ja ylläpitää opiskelija-asuntoja sekä huolehtii maa-alueiden varaamisesta toiminnan kohderyhmän tulevaa tarvetta varten.

Toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristön muutostekijöissä on edelleen akuutein rahoituksen saatavuus uudisrakennushankkeisiin ja peruskorjauksiin sekä niihin aiemmin saatavissa olleen valtion investointiavustuksen poistuminen. Valtion tukeman asuntotuotannon korkotukilainavaltuus laskee historiallisen alas vuodelle 2027 ja aiheuttaa kiihtyneen kilpailun rahoituksesta ja merkittävän pullonkaulan. Korkotukilainavaltuuden leikkauksen taustalla on valtiontalouden heikon tilanteen lisäksi vuonna 2022 toteutettu tilastointitavan muutos, jossa korkotukilainat alettiin lukea osaksi valtionvelkaa, vaikka ne eivät ole valtion ottamaa velkaa vaan toimijoiden rahoittajilta ottamia kiinteistövakuudellisia lainoja, joissa on valtion korkotuki ja täytetakaus.

TYS:n uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet on rahoitettu Ara- ja kulloinkin voimassa olleiden muiden vastaavien järjestelmien avulla. Järjestelmä edellyttää, että valtion tukemien hankkeiden asukkailta perittävät vuokrat määräytyvät omakustannusperiaatteella, kohdekiinteistöihin asetetaan velanoton ja vakuudenasettamisen yhteydessä pitkät, vapaan vaihdannan estävät rajoitukset ja että omakustannusvuokraus pidetään kuluineen ja tuottoineen kirjanpidollisesti erillään toimijalla mahdollisesti olevasta muusta vuokraustoiminnasta, eikä omakustannusvuokratuottoja saa käyttää muuhun toimintaan, esim. muun vuokraustoiminnan uudisrakennus- tai korjaushankkeisiin.

On oletettavaa, että myöntövaltuudet valtion tukemalle asuntotuotannolle eivät tule vuoden 2027 jälkeen merkittävästi lisääntymään mm. valtiontalouden tila ja puolueiden sopima velkajarru huomioon ottaen. Tämä luo haastetta TYS:lle, jolla on historiallisista syistä kokoonsa nähden vähän muuta vuokraustoimintaa ja sen kasvattamismahdollisuudet rajalliset.

Opiskelija-asuntojen uudisrakentamisen ja perusparantamisen rahoittaminen, joille molemmille on TYS:llä iso tarve, on valtion erityistoimin vaikeutunut ja toisaalta TYS:n opiskelija-asuntoihin kohdistuu myös tulevina vuosina paljon kysyntää.

Aiemmin tunnistetut muutkin tekijät ovat edelleen ajankohtaisia (yleiset talouden epävarmuustekijät - kustannusten nousu, korkojen nousu, inflaatio, taloussuhdanne -, opiskelutapojen muutokset (etä-/läsnäopiskelu), ilmastonmuutos, Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristön muutokset).

Opiskelijoiden taloutta ja maksukykyä on kiristänyt mm. vuoden 2025 elokuun alusta alkaen voimaan tullut opiskelijoiden siirtäminen asumistuesta opintotuen asumislisään sekä heikentynyt työllisyystilanne.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

TYS:n tavoitteena on edelleen, että sen asuntojen vuokrataso on 15–20 % alle markkinavuokrien ottaen huomioon, että vertailussa on mukana myös sähkö, vesi ja internetyhteys. Ulkopuolisen tahon ja säätiön itse tekemän vuokravertailun perusteella tähän tavoitteeseen on edelleen päästy, mutta kilpailu vuokra-asuntomarkkinoilla on kasvanut ja tavoitteeseen pääseminen on yhä haastavampaa. Kustannusten nousu aiheuttaa omakustannusperiaatteella toimivassa säätiössä vuokrien nousupaineen ilman merkittäviä mahdollisuuksia säädellä vuokratasoa, toisin kuin saattaa olla mahdollista vapaarahoitteisten asuntojen vuokramarkkinassa.

Säätiön ilmastotiekartan mukaisesti TYS pyrkii vähähiilisyyteen ja tavoittelee vähintään 70 prosentin päästövähennystä vuoteen 2029 mennessä (verrattuna vuoteen 2020). TYS pyrkii entistä laajempaan vaikuttavuuteen kehittämällä ilmastotoimia yhteistyössä arvoketjun toimijoiden kanssa. Päästöjen vähentämisen lisäksi TYS pyrkii positiivisten ilmastovaikutusten lisäämiseen.

Ylioppilaskylän itäpuolen kaavahanke on Turun kaupungin kaavoitusohjelmassa. Ratkaistavaksi tulee mm. purkavan uudisrakentamisen laajuus, jossa säätiön

taloudellisten mahdollisuuksien ja ilmastotavoitteiden yhteensovittaminen on keskeistä.

Säätiön toiminnassa on edelleen neljä olennaista vastuullisuusteemaa: läpinäkyvä ja kannattava toiminta, hyvinvoiva työyhteisö, tyytyväiset asiakkaat sekä kestävä asuminen. Vastuullisuusteemat kattavat taloudellisen vastuun ja hyvän hallinnon, sosiaalisen vastuun sekä ympäristövastuun näkökulmat. Jokaiselle vastuullisuusteemalle on määritelty mittarit ja tavoitteet, joiden toteutumista raportoidaan vastuullisuusraportissa vuosittain.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Yleisten talouden epävarmuustekijöiden vaikutus sekä erityisesti rahoituksen saatavuus uudisrakentamiseen ja peruskorjauksiin luo edelleen normaalia enemmän epävarmuutta talousarvioon ja taloussuunnitelmaan, etenkin uudisrakentamis- ja perusparannushankkeiden toteuttamiseen.

Säätiön toimintasuunnitelma ja budjetti tulee vuosikellon mukaisesti vahvistettavaksi lokakuussa säätiön hallituksessa.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Korkea käyttöaste

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Käyttöaste, %*	97,8	97,0	97,5	97,5	97,5	97,5

*Toiminnallinen käyttöaste

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Kohtuuhintaiset asunnot. Tarjotaan asukkaiden tarpeisiin sopivia asuntoja. Asuntojen perusparantaminen.

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellulle tasolle

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevaihto, 1 000 euroa	30 927	30 525	30 817	32 350	34 620	35 900
Liikevoitto, 1 000 euroa	3 253	1 699	1 329	2 020	2 480	2 880

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Asuntokannan kasvu.

Tavoite: Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Asukaspaikkojen määrä, kpl	7 025	6 952	6 788*	7 298*	7 100*	7 150*
Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään, %	18	20	20	20	20	20

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:
*Asuntopaikkamäärissä ei ole huomioitu perusparannuksessa olevia asuntoja.

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
	Kyllä	Kyllä*	Kyllä*	Kyllä*	Kyllä*	Kyllä*

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

*Asukkailla on käytössään yhteiskäyttöautoja. Ylioppilaskylän alueella on Föllériasema. Henkilöstöllä on käytössään yhteiskäyttöauto ja -polkupyöriä työasioiden hoitamiseen. Sähkön suosiminen käyttövoimana autohankinnoissa.

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Kiinteistöjen korjaukset parantavat pääosin kiinteistöjen energiatehokkuutta	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Hiilijalanjälki, t CO2-ekv	2 604	1 800	1 700	1 600	1 500	1 400

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Jätteiden kierrätyksen parantaminen

Ilmastotavoitteiden lisäksi yhteisö pyrkii yhteistyössä Turun kaupungin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kehittämään mahdollisuuksiensa mukaan ja toimialan luonne huomioiden toimenpiteitä, jotka tukevat Turun ilmastosuunnitelmaa, luontotavoitteita ja kiertotaloustavoitteita.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Säätiö muuttaa mahdollisuuksien mukaan lisää asuntokohteidensa yhteydessä olevia nurmialueita niityiksi. Tarkoituksena on tukea luonnon monimuotoisuutta ja tarjota elinympäristöjä pölyttäjille. Autolatauspaikkojen lisääminen tarvittaessa, sähkön suosiminen käyttövoimana autohankinnoissa, pyöräilyn edistäminen, Ylioppilaskylän itäpuolen kaavakehitystyö ja länsipuolen taloteknisen peruskorjauksen suunnittelu ja toteutus, joissa otetaan huomioon luonto- ja kiertotaloustavoitteita.

TVT Asunnot Oy -konserni

Toimitusjohtaja: Teppo Forss

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö tarjoaa vastuullisena vuokranantajana asukkailleen kohtuuhintaista turvallista asumista ja monipuolisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja. Se on kilpailukykyinen ja laadukas asiakaslähtöinen yritys.

Yhtiö toteuttaa toimialueellaan valtakunnallista ja alueellista asuntopolitiikkaa omistamalla, hallinnoimalla ja kehittämällä asuntokantaansa huolehtien erityisesti kohtuuhintaisesta elinkeinopoliittisesta vuokra-asuntotarjonnasta ja sosiaalisesta asumisesta. Se noudattaa toiminnassaan voimassa olevaa osakeyhtiölakia, arava- ja korkotukilainsäädäntöä sekä muuta toimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yhtiö omistaa ja hallinnoi yli 13 000 erilaista asuntoa ympäri Turkua sekä Kaarinassa ja Raisiossa. Tämä vastaa noin 10 prosenttia kaikista asunnoista ja noin 20 prosenttia vuokra-asunnoista, mikä on tyypillinen keskuskaupunkien asuntorakenne. Yhtiöllä on yli 20 000 asukasta. Yhtiö muodostaa konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöineen. Merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy ja Turun Päiväkodit Oy.

Yhtiö noudattaa lakien ja ohjeiden mukaan omakustannusperiaatetta sekä hallitsee toimintaan liittyviä riskejä. Asuinhuoneistojen vuokrat määräytyvät asuinhuoneistokohtaisesti, asunnon sijainnin, kunnon ja varustetason mukaan ja muodostuvat kiinteistön hoitokuluista sekä koko yhtiön asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen ottamien lainojen koroista ja lyhennyksistä.

Omalle pääomalle omistaja on edellyttänyt muiden yleishyödyllisten asuntotoimijoiden tuottotavoitteisiin rinnastettavaa kohtuullista tuottoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuokra-asumiseen vaikuttavat tulot, varallisuus, tarpeet, suhdanteet, väestörakenne ja niiden kehitys. Merkittävimmät toimintaympäristön muutoksiin liittyvät riskit ovat vaihtelut asuntojen kysynnässä ja sitä kautta käyttöasteessa sekä vaihtelut rahoituksen ja hoitokulujen hinnassa.

Suuri osa yhtiön rakennetusta asuntokannasta tulee peruskorjausikään lähivuosina. Yhtiöllä on edessä suurten peruskorjausten aika mm. 1970-luvulla ja 1990-luvulla rakennetussa kannassa.

Asukkaiden toiveet ja vaatimukset palvelullisesti ja laadullisesti jatkavat kasvuaan, mikä heijastuu toimintoihin ja kustannuksiin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

TVT Asunnot harjoittaa konsernina asuntoliiketoimintaa ensisijaisesti Turun kaupungin alueella, mutta myös Turun seudulla tytäryhtiöidensä lukuun siten, että se tehdään yhteistyössä kohteen sijaintikunnan kanssa. Tytäryhtiöissä voi olla myös toiminta-alueen muiden kuntien omistusta.

Yhtiön asuntojen kokonaismäärää kasvatetaan hallitusti siten, että yhtiön omistaman asuntokannan suhteellinen osuus koko Turun asuntokannasta ei merkittävästi muutu. Yhtiön omistamien asuntojen määrä voi vaihdella 5 %-yksikön verran suhteessa yhtiön nykyiseen osuuteen Turun kokonaisasuntokannasta.

Yhtiön erääntyvät pitkäaikaiset lainat jälleenrahoitetaan ensisijaisesti konsernin sisäisellä lainalla yhteistyössä kaupungin kanssa. Kaupungin edullista varainhankintaa kanavoidaan TVT-konsernille hillitsemään yleistä asumiskustannusten nousua ja mahdollistamaan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen uudisinvestointien rahoitusjärjestelyt kohdekohtaisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

TVT Asunnot Oy:n osuus Turun koko asuntokannasta on edelleen alle valtuuston asettaman sitovan tavoitetason. Käynnissä olevan uudistuotannon myötä valtuuston asettama asuntojen suhteellinen osuus oltaisiin saavuttamassa. Uudistuotantoa ei ole pystytty toteuttamaan täysin tavoitteiden mukaisesti, koska uusia asuntokohteita varten ei ole ollut riittävissä määrin rakennuskelpoisia tontteja. Tilanne on kehittynyt ja uusia rakennuspaikkoja on saatu ja niiden myötä rakentamista

käyntiin. Kehittämistyötä pitää jatkaa määrätietoisesti, jotta tontteja on käytössä koko suunnittelukauden ajan. Jatkossa merkittävimmäksi kehittämiskohteeksi muodostuu rakennuspaikkojen taloudellinen rakentamiskelpoisuus.

Menneinä vuosina kysyntä on ollut suurta ja uudistuotanto siihen nähden vähäistä, joten yhtiö ei ole pystynyt luopumaan asunnoista, jotka sopivat huonosti kohtuuhintaiseen vuokrakäyttöön tai joiden ylläpito- ja korjauskustannukset ovat korkeita. Yhtiöllä on kaupungin asumistavoitteisiin liittyviä ja teknistaloudelliset tarpeita luopua suuremmasta määrästä asuntoja.

Yhtiön vastaanottamien asuntohakemusten määrä on pysynyt korkealla tasolla, mikä osoittaa, että TVT:n tarjoamalle vuokra-asumiselle on kysyntää. Vuokralaisten vaihtuvuus on aikaisempaa korkeammalla tasolla ja se on osaltaan heikentänyt asuntojen taloudellista käyttöastetta. Vaihtuvuutta on kasvattanut muun muassa yleisesti lisääntynyt vuokra-asuntotarjonta ja muutokset sosiaaliturvaan. Vaihtuvuuden ennakoidaan jatkuvan aikaisempaa suurempana ja yhdessä runsaan tarjonnan kanssa käyttöaste asettunee alemmalle tasolle. Kun vuokra-asuntoja tarvitsevalle on tällä hetkellä tarjolla varsin paljon vaihtoehtoja, asunnon valinnassa painotetaan aikaisempaa enemmän vuokrahintaa ja vuokraan kuuluvia laatutekijöitä. Kaikkien meneillään olevien muutoksien vaikutusta käyttöasteeseen on luonnollisesti vaikea ennustaa.

Kaupunginvaltuuston asettama sitova tavoite on, että TVT:n suhteellinen osuus Turun koko asuntokannasta on 10,5 % (vaihteluvälillä 10,25–10,75 %). TVT:n hallinnassa vuoden 2025 lopussa ollut asuntokanta Turussa oli 10,0 % Turun koko asuntokannasta.

TVT:n asuntotuotantotavoite on noussut vaiheittain sadasta neljäänsataan asuntoon vuodessa. Tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan riittävästi rakennuspaikkoja ja rakennusoikeutta. Rakennusoikeuden luovutuksesta menee 2–3 vuotta asuntojen valmistumiseen. Jos samalta alueelta luovutetaan suurempi määrä kerralla, asuntojen tuottaminen tapahtuu useamman vuoden aikana.

Uudet asunnot tuotetaan lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti kaupungin tuottamalle ja TVT:lle luovutetulle maalle sekä TVT:n kanssa yhdessä kehitettäville paikoille. Tätä täydennetään TVT:n maan- ja rakennuspaikkojen hankinnalla markkinoilta. 400 asunnon vuosituotanto edellyttää noin 30 000 k-m2 rakennusoikeutta vuosittain.

Uudisrakentaminen sisältää tuotannon, jolla ylläpidetään TVT:n suhteellista osuutta Turun kasvavasta asuntokannasta. Uudistuotannolla katetaan myös luopuminen kuten purettavan vanhan kannan korvaus. Asunnot, jotka eivät sovellu TVT:n tarkoitukseen kohtuuhintaisesta asumisesta, myydään ja korvataan. Lisäksi uudella tuotannolla on kiritty umpeen kaupunginvaltuuston tavoitteesta jäätyä määrää.

Rakennustyön hinnalla on suuri vaikutus asukkaille muodostuvan vuokratason kohtuuhintaisuuteen. Rakentamisen nykyinen suhdanne on hyvä valtion tukemalle asuntotuotannolle. Hankkeiden käynnistämistä vaikeuttaa se, että vuodelle 2027 kaavailtu korkotukilainavaltuus putoaa noin neljäsosaan aiemmasta. Toteutuessaan se vähentää dramaattisesti uudisasuntotuotantomahdollisuudet. Siltä osin, kun korkotukilainat eivät riitä tavoitteen mukaiseen asuntotuotantoon ja tarvittaviin korjauksiin, tarvitaan investointeihin jatkossakin kaupungin lainoitusta sekä yhtiön omia rahoitusjärjestelyjä.

Erityisryhmien investointiavustusvaltuutusta on leikattu ja avustuksissa painotetaan vammaisten henkilöiden ja pitkäaikaisasunnottomien kohteita. Tämä hankaloittaa tai jopa estää yhtiön mahdollisuuden tuottaa ikääntyvälle väestölle välimuotoista asumista.

Rakennuskannan iän vuoksi TVT Asunnot tekee vuosittain peruskorjauksia, jotka osaltaan edellyttävät myös rahoitusta. Asuntojen tyhjentäminen peruskorjaukseen lisää vaihtuvuutta ja laskee taloudellista käyttöastetta.

Kiinteistökannan kehittäminen tavoiteltavissa määrin tarkoittaa liikevaihdon nousua 2-3 Meur vuodessa.

Asumisen kustannusten odotetaan nousevan ihmisten maksukykyä enemmän. Maksukykyyn vaikuttaa sosiaaliturvaan tehdyt muutokset. Tämä aiheuttaa osalla yhtiön asukkaista paineita vaihtaa asuntoa alhaisemman vuokran asuntoon. Tilanne voi aiheuttaa myös maksuvaikeuksia, maksuhäiriöitä ja jopa lisää asunnottomuutta.

Hoitokustannuksiin ja erityisesti energian hinnan kehittymiseen liittyy epävarmuutta suunnittelukaudella.

Korot ovat nousseet eikä tilanteeseen odoteta nopeasti suuria muutoksia. Yhtiö pyrkii pitkäjänteisesti suojautumaan korkeilta koroilta. Yhtiön käyttämiin korkotukilainoihin sisältyy rakenteellinen suoja merkittävää korkojen nousua vastaan.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Turun kaupungille lainoista maksettava korko, 1 000 euroa	5 647	5 236	5 045	4 685	4 122	3 940

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja käyttökatteen kasvattaminen tavoitellulle tasolle

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevaihto, 1 000 euroa	113 268	113 000	121 000	123 000	125 000	127 000
Käyttökate %	38,5	>35	>35	>35	>35	>35
Käyttökate % (emoyhtiö)	35,5	>35	>35	>35	>35	>35

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Käyttöaste, % (emoyhtiö)	97	98	96	97	97	97

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täyttyminen

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä/asuntojen määrä kaupungissa, % (emoyhtiö)	10,0	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Uudistuotanto, kpl	475	400	77	>100	>100	>100
Luopuminen, kpl	0	50	100	100	100	100
Erityisryhmien asuntosopimukset / yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta, % (emo-yhtiö)	4,1	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Vuokrat keskimäärin alle markkinavuok-ran, %	16,6	>15	>15	>15	>15	>15

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tiedossa olevilla rahoitusmalleilla pystytään toteuttamaan noin 100 asunnon uudistuotanto vuodessa.

Tavoite: Yhteisö edistää toiminnallaan segregaation purkua

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiölle rakennettavaksi luovutettavien tonttien rakennusoikeudesta vähintään puolet (kem2) sijaitsee sellaisissa	0	>50 %	>50 %	>50 %	>50 %	>50 %

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
kaupunginosissa, joissa yhtiön osuus olemassa olevista asunnoista on korkeintaan 10 %						

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhteiskäyttöautoja pilotointihankkeissa	2	3	3	3	3	3

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Normeerattu lämmönkulutus, % (muutos vuoteen 2015 verrattuna)	-24,1	-18,0	-18,5	-19,0	-19,5	-20,0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uudistuotannon ja korjausten energiatehokkuus sekä lämpöenergian käytön kehittäminen.

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Yhtiön hankintoja tehdessä pyritään huomioimaan luontovaikutukset. Hankintoja pyritään tekemään resurssiviisaasti. Uudisrakentamisessa ja korjausrakentamisessa kiinnitetään huomiota uusien rakennusten energiatehokkuuteen. Asukkaille järjestetään säästökampanjoita, joiden avulla pyritään vähentämään mm. energian tai veden kulutusta.

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Toimitusjohtaja: Anton Meriluoto

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Asumisoikeusasuntojen omistaminen, ylläpito ja tuottaminen sekä asumisoikeuksien luovuttaminen asukkaille Turussa ja lähikunnissa. Yhtiö on yleishyödyllinen eikä tavoittele liiketaloudellista voittoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Asumisoikeusasuntojen ja vuokra-asuntojen tarjonta on viime vuosina ollut tavanomaista korkeammalla tasolla. Asumisoikeusasuntojen uudistuotannon tuen lopettamisen takia uusia asumisoikeusasuntoja ei alkuvuoden 2027 jälkeen kuitenkaan toistaiseksi enää valmistu. Korkotukilainavaltuuksien leikkaamisen myötä myös valtion tukemien vuokra-asuntojen tuotanto vähenee merkittävästi tulevina vuosina. Koska lisäksi vapaarahoitteinen asuntotuotanto on ennätyksellisen matalalla tasolla, ennakoidaan asuntomarkkinan kiristyvän tulevina vuosina kasvukeskuksissa.

Turun seudun väkiluku on kasvanut nopeasti, ja väestön ikääntyminen sekä muuttoliike palveluiden läheisyyteen tukee kohtuuhintaisten asumisoikeusasuntojen kysyntää. Parhaillaan vireillä on asumisoikeuslain uudistus, jolla asumisoikeusjärjestelmää kehitetään vastaamaan paremmin asuntomarkkinan muutoksiin muun muassa joustavoittamalla kohteiden vapauttamista käyttö- ja luovutusrajoituksista. Asumisoikeusasuntojen uudistuotannon tuen jatko riippuu tulevan hallituksen linjauksista.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Vaso toteuttaa vuosille 2024–2028 laadittua strategiaa. Tulevaisuuden suunnitelmamme sisältävät jatkuvan investoinnin asumisen innovaatioihin ja asumisen tuotekehitykseen, asiakaskokemuksen parantamiseen sekä kestävään ja vastuulliseen liiketoimintaan. Strategian 2024–2028 myötä olemme sitoutuneet olemaan entistä vastuullisempi yritys, ja pyrimme vähentämään ympäristövaikutuksiamme ja edistämään sosiaalista ja taloudellista vastuullisuuttamme kaikilla liiketoiminta-alueillamme.

Vaso jatkaa kiinteistöjen suunnitelmallista korjaustoimintaa tiukentuneessa rahoitusympäristössä. Leikattujen korkotukilainavaltuuksien myötä aiempaa suurempi osa korjauksista joudutaan rahoittamaan vastikkeissa ennakkoon kerättävällä korjausvarauksella ja vuosikorjausvaroilla korkotukilainojen sijaan. Leikatut korkotukilainvaltuudet voivat johtaa siihen, että kaikkia suunniteltuja perusparannushankkeita ei voida toteuttaa tai niiden toteutus viivästyy. Perusparannusten lisäksi investoimme vuosittain noin kuusi miljoonaa euroa kiinteistökannan vuosi- ja huoneistokorjauksiin.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Kuluvana vuonna inflaatio on noussut pitkän aikavälin tarkastelussa tavanomaiselle tasolle. Tilastokeskuksen viimeisimpien tietojen mukaan asuinkerrostalojen ylläpitokustannusindeksin vuosimuutos on ollut 2,5 prosenttia ja kuluttajahintojen vuosimuutos 2,1 prosenttia. Nousua on nähty erityisesti sähkön ja öljyn hinnassa. Vuoden 2027 talousarviossa kiinteistöjen ylläpitokustannusten ennakoidaan jatkavan tasaista kasvua.

Korkotukilainavaltuuksien supistumisen myötä aiempaa suurempi osa korjauksista rahoitetaan korjausvarauksella ja vuosikorjausvaroilla korkotukilainojen sijaan. Tästä syystä talousarviossa korjauskulujen ennakoidaan kasvavan. Vastikkeissa kerättävää korjausvarausta korotetaan hieman.

Vuoden 2026 talousarviossa varauduttiin uusien asuntojen suuresta määrästä aiheutuneeseen tilapäiseen tyhjäkäytön kasvuun. Vason tyhjäkäyttö on vähentynyt syksyä kohden, ja vuoden 2027 talousarviossa paraneva käyttöaste pienentää vastikkeiden korotustarvetta. Kuluvan vuoden tapaan vuoden 2027 talousarviossa hyödynnetään aiempina vuosina kertyneitä ylijäämiä, mikä osaltaan tasaa vastikkeiden nousua.

Valmistuneiden uudiskohteiden myötä Vason lainamäärä ja korkokulut kasvavat vuonna 2027. Samanaikaisesti kuitenkin vastiketta tuottavien asuinneliöiden määrä on kasvanut. Vason lainojen korkotaso on noussut kuluvan vuoden aikana, mutta erityisesti

uudiskohteiden lainoissa valtion korkotuki tasaa korkojen nousun vaikutusta vastikkeisiin.

Tämänhetkisten laskelmien mukaan Vason ensi vuoden keskimääräinen vastikkeen korotus on 0,6 %.

Vuosien 2027-2029 taloussuunnitelma on laadittu sillä oletuksella, että nyt rakenteilla olevien kohteiden lisäksi ei tämän hallituskauden aikana käynnistetä uusien kohteiden rakentamista. Mikäli aso-uudistuotannon rahoittamista jatketaan seuraavalla hallituskaudella, ajoittuvat seuraavat hankkeiden käynnistykset aikaisintaan vuodelle 2028, ja valmistuminen aikaisintaan vuodelle 2029. Taloussuunnitelmaan 2027-2029 ei ole aso-uudistuotannon jatkoon liittyvän epävarmuuden takia sisällytetty uudisrakennusinvestointeja. Taloussuunnitelman lukuja päivitetään, mikäli uudisrakentamista voidaan jatkaa.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Korkea käyttöaste

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Käyttöaste kpl, %	99	97	98	98	98	98

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellulle tasolle

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Liikevaihto, 1 000 euroa	29 566	31 601	33 738	34 413	35 102	35 804
Liikevoitto, 1 000 euroa	3 812	4 938	5 841	6 013	6 194	6 516

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Asumisoikeusasuntojen riittävyys

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä, kpl	3 089	3 389	3 467	3 467	3 467	3 467
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään, %	61	61,0	60,0	60,0	60,0	60,0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Ilmastotavoitteet

Yhteisö toteuttaa Turun Ilmastosuunnitelmaa tavoitellen myös oman toimintansa kehittämistä hiilineutraaliksi vuoteen 2029 mennessä

Tavoite: Yhteisö kehittää liikkumisratkaisuja ja/tai työmaansa hiilineutraaleiksi jo vuoteen 2025 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Sähkö- ja hybridiautojen latauspisteet, kpl	1 170	1 360	1 655	1 827	1 972	2 133

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Tavoite: Yhteisö osallistuu investoinneillaan konsernin yhteiseen ilmastobudjetoinnin kehitystyöhön toteuttaen Vihreää siirtymää ilmastosuunnitelman ja EU-taksonomian mukaisesti.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Öljylämmityskohteiden lukumäärä	0	0	0	0	0	0

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Luontotavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan luontotavoitteet, joiden avulla sen toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamat välittömät negatiiviset luontovaikutukset voidaan välttää tai niitä voidaan lieventää; ja/tai joiden avulla voidaan vahvistaa ja turvata erityisesti paikallista luonnon monimuotoisuutta.

Jos toiminnan, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamaa merkittävää negatiivista luontovaikutusta ei ole mahdollista välttää, Yhteisö suunnittelee toimenpiteitä aiheutetun haitan hyvittämiseksi ekologisen kompensaation periaatteiden mukaisesti.

Kiertotaloustavoitteet

Yhteisö sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy rakennuttaa uudet kiinteistöt A-energialuokkaan ja hankkii sähkönsä ja kaukolämpönsä hiilineutraalina. Vaso on liittynyt kiinteistöalan energiatehokkuussopimukseen 2026-2035. Energiatehokkuussopimuksessa on asetettu 6 % energiansäästötavoite vuoteen 2030 mennessä ja 10 % energiansäästötavoite vuoteen 2035 mennessä verrattuna vuoden 2024 tasoon. Energiatehokkuustoimenpiteitä toteutetaan erityisesti perusparannusten yhteydessä. Perusparannushankkeissa on lisäksi asennettu aurinkosähköjärjestelmiä ja sähköautojen latauspisteitä. Vuonna 2027 Vasolla on suunnitteilla perusparannus seitsemään kohteeseen. Vaso on mukana Hiilineutraali Turku 2029 hankkeessa. Vaso on vuonna 2025 valmistuneen ilmastotiekartan mukaisesti asettanut tavoitteekseen nettonollapäästöisyyden oman toiminnan oman toiminnan ja kiinteistökannan energiankäytön suhteen 2029, sekä uusien ja perusparannettujen rakennusten elinkaaren alkuvaiheen päästöintensiteetin vähentämisen. Hiilijalanjälki huomioimista hankinnoissa edistetään. Vaso on mukana myös Varsinais-Suomen ilmastovastuujaostossa.

Visit Turku Archipelago Oy

Toimitusjohtaja: Kristiina Kukkohovi

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on laaja-alaisesti johtaa ”DMO/Destination Marketing/Management Organisation”-mallilla alueellista matkailun kehittämistä. Yhtiö luo alueen matkailustrategian, toimintasuunnitelman ja tavoitteet sekä organisoi yhtiön toiminnat tehokkaasti ja läpinäkyvästi – strategian mukaisesti. Yhtiön omistajina ovat Turun lisäksi Naantalin ja Paraisten kaupungit.

Yhtiö johtaa alueellista Saaristo-brändiä kansainväliselle markkinalle, kehittää Turun matkailubrändiä sekä kongressi & Business Events -myyntiä “Meet Turku”-konseptin mukaisesti. Yhtiö koordinoi ja johtaa alueellisia strategian mukaisia kehityshankkeita ja projekteja, johtaa matkailun digitaalisia kanavia (myynti/markkinointi) sekä kehittää yhdessä verkoston kanssa alueen tunnettuutta, digitaalista löydettävyyttä sekä ostettavuutta. Yhtiö tukee yrityksiä heidän kansainvälistymisessään sekä tuotekehityksessään.

Yhtiö johtaa kansainvälistä matkailumarkkinointia ja myyntiä koko alueen (Turku, Naantali, Parainen/saaristo) puolesta sekä vastaa alueellisen verkostomallin rakentamisesta ja johtamisesta. Yhtiö tukee pitkällä aikavälillä matkailuinvestointien saamista alueelle sekä toteuttaa lentoliikennestrategiaa matkustajaliikenteen näkökulmasta. Yhtiö johtaa ja fasilitoi matkailun kehittymistä alueelle/alueella – mutta ei ”omista” lentoliikenteen matkustajamääriä, yöpymisiä, matkailutuloa tai muita laajoja mittareita – näistä päätökset tapahtuvat alueen matkailuyritysten sekä muiden organisaatioiden toimesta. Yhtiö vaikuttaa siis verkostojohtamisen kautta välillisesti matkailun kehittymiseen alueella ja näin alueen matkailutuloon Incoming-matkailun/turismin näkökulmasta. Verkostotyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti ja NPS-luvut ovat olleet erinomaisia. Tämä on lähtökohta tulevaisuudelle.

Visit Turku Archipelago Oy toteutti vuonna 2025 Turun, Naantalin ja Paraisten alueen matkailun laajan nykytila- ja skenaariotyön, jossa tunnistettiin alueen matkailun kasvumahdollisuuksia, keskeisiä kehityspolkuja sekä kasvun edellyttämiä investointeja ja toimenpiteitä vuosille 2026–2035.

Skenaariotyö muodostaa tietopohjan VTA:n ja omistajakaupunkien pitkän aikavälin matkailun kehittämiselle. Vuodesta 2026 alkaen painopiste on siirtynyt analyysista toimeenpanoon. Keskeisiä tavoitteita ovat yhteisen matkailun kasvuvision konkretisoiminen, matkailuinvestointien edellytysten vahvistaminen, kansainvälisen kysynnän kasvattaminen sekä yhteistyön tiivistäminen entisestään.

Vuosina 2027–2030 VTA edistää skenaariotyön pohjalta erityisesti:

- alueen yhteistä pitkän aikavälin matkailun kasvu- ja investointipolkua;
- kansainvälisen matkailun ja matkailuviennin kasvua;
- ympärivuotisen kysynnän vahvistamista;
- matkailua tukevien yksityisten ja julkisten investointien edistämistä;
- kansainvälisen saavutettavuuden kehittämistä;
- digitaalista löydettävyyttä ja ostettavuutta;
- Turun, Naantalin ja Paraisten yhteistä matkailun kehittämistä ja verkostojohtamista.

Toimintaympäristön muutostekijät

Matkailun toimintaympäristö on edelleen voimakkaassa muutoksessa. Geopoliittinen epävarmuus, talouden kehitys, kuluttajien ostovoima, ilmastonmuutos, saavutettavuus sekä teknologian nopea kehitys vaikuttavat matkailukysyntään ja matkakohteiden kilpailukykyyn. Samanaikaisesti kansainvälisen matkailun pitkän aikavälin kasvunäkymät ovat vahvat.

Alueen keskeinen rakenteellinen haaste on edelleen suuri riippuvuus kotimaisesta kysynnästä. Kansainvälisen matkailun osuuden kasvattaminen on siten keskeinen keino vahvistaa matkailun kasvua, vientituloja, ympärivuotisuutta ja elinkeinon resilienssiä.

Turun välitön matkailutulo oli vuonna 2025 noin 324,5 miljoonaa euroa ja matkailun kokonaisvaikutus aluetalouteen noin 478,2 miljoonaa euroa. Välitön matkailutulo laski 4,1 prosenttia edellisvuodesta ja kokonaisvaikutus 4,2 prosenttia. Matkailun välitön työllisyysvaikutus oli noin 1 515 henkilötyövuotta ja kokonaisvaikutus noin 1 818 henkilötyövuotta.

Vuoden 2025 kehitys osoittaa, että pelkkä matkailijamäärien kasvu ei riitä, vaan kehittämisessä on vahvistettava erityisesti matkailijoiden alueelle jättämää arvoa, ympärivuotista kysyntää, korkeamman arvon palveluita sekä kansainvälistä matkailua.

Kotimaan matkailu säilyy alueelle tärkeänä peruskysyntänä, mutta sen kasvunäkymiin liittyy edelleen epävarmuutta kuluttajien ostovoiman ja yleisen talouskehityksen vuoksi. VTA:n pitkän aikavälin kasvustrategiassa painotetaan tämän vuoksi voimakkaasti kansainvälisen kysynnän kasvattamista ja lähtömarkkinoiden monipuolistamista.

Kansainvälinen matkailu muodostaa alueelle merkittävän kasvumahdollisuuden. Globaalin matkailun ennakoidaan kasvavan maailmantaloutta nopeammin, ja kansainvälisen matkailun osuuden arvioidaan kasvavan kotimaan matkailua nopeammin. Tämä tukee VTA:n strategista suuntaa, jossa kansainvälinen myynti, tunnettuus, saavutettavuus ja matkailuvienti muodostavat keskeisen osan toiminnasta.

Vuoden 2027 toimintaa suunnataan erityisesti niille kansainvälisille markkinoille ja asiakassegmenteille, joissa Turun ja saariston yhdistelmä, puhdas luonto, kulttuuri, paikallisuus, hyvinvointi, rauha sekä Pohjois-Euroopan viileämpi ilmasto muodostavat kilpailuetua.

Ympärivuotisen matkailun vahvistaminen sekä viipymän pidentäminen ovat VTA:n keskeisiä strategisia tavoitteita. Alueen matkailukysyntä painottuu edelleen voimakkaasti kesäkauteen, minkä vuoksi kasvua haetaan erityisesti kevään, syksyn ja talvikauden kysynnästä.

Business Events- ja kongressitoiminta muodostavat tässä tärkeän kokonaisuuden. VTA kehittää Meet Turku -toimintaa pitkäjänteisesti sekä kansallisen että kansainvälisen kokous- ja kongressikysynnän kasvattamiseksi. Kansainvälisten kongressien myyntisyklit ovat pitkiä, ja vuoden 2027 aikana tehtävä myyntityö vaikuttaa osaltaan vasta vuosien 2029–2035 tapahtumakantaan.

Turun vahvuuksia ovat korkeakoulut, tutkimus, osaamisalat sekä kompakti kaupunkiympäristö. Suurten kansainvälisten kongressien kasvua rajoittaa edelleen riittävän suuren kokous- ja tapahtumakapasiteetin puute, saavutettavuus sekä mm. Kansainvälisten hotellibrändien puute alueella. Matkailun kasvun näkökulmasta tapahtuma- ja kongressikapasiteetin kehittäminen on siten myös investointi- ja kaupunkikehityskysymys.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

VTA:n toiminta on siirtynyt yhtiön perustamis- ja rakentamisvaiheesta strategisen toimeenpanon vaiheeseen. Kutsummekin vuoden 2026 alusta alkanutta strategiaamme “Ruthless Execution” -strategiaksi. Vuonna 2027 toiminnan keskeinen tavoite on kasvattaa alueen matkailun kansainvälistä kilpailukykyä ja taloudellista vaikuttavuutta sekä vahvistaa kasvun rakenteellisia edellytyksiä.

Vuoden 2027 keskeiset strategiset painopisteet ovat:

- kansainvälisen matkailun ja matkailuviennin kasvattaminen;
- Turun ja saariston matkailubrändien tunnettuuden pitkäjänteinen vahvistaminen;
- kansainvälisen myynnin, Business Events -myynnin ja kongressimyynnin kehittäminen
- ympärivuotisen matkailun kasvattaminen sekä viipymän pidentäminen;
- matkailun digitaalisen löydettävyyden, ostettavuuden, datan hyödyntämisen ja tekoälyvalmiuksien kehittäminen;
- lentoliikenteen ja muun kansainvälisen saavutettavuuden vahvistaminen;
- matkailuinvestointien edistäminen yhteistyössä omistajakaupunkien, elinkeinoelämän ja muiden aluekehitystoimijoiden kanssa;
- matkailuyritysten kansainvälistymisen, tuotekehityksen ja vastuullisuuden tukeminen;
- matkailuekosysteemin ja omistajakaupunkien yhteisen kehittämisen vahvistaminen;
- kansallinen ja kansainvälinen vaikuttamistyö.

VTA:n toiminnan tavoitteet tukevat myös Suomen kansallisen matkailustrategian tavoitetta vahvistaa matkailuvientiä sekä sen neljää keskeistä painopistettä: saavutettavuutta, kestävyyttä, digitaaliseen muutokseen vastaamista ja kilpailukykyisen toimintaympäristön kehittämistä.

Saavutettavuus

Kansainvälinen saavutettavuus on yksi alueen matkailun kasvun kriittisistä edellytyksistä. Turun lentoliikenteen kehittämistä ohjaa päivitetty matkustajalentoliikenteen strategia vuosille 2027–2029.

Turun lentoaseman matkustajamäärä kasvoi vuonna 2025 noin 9 prosenttia, mikä ylitti Suomen lentoasemien keskimääräisen kasvun. Tammi–toukokuussa 2026

Turun matkustajamäärä kasvoi noin 53 prosenttia edellisvuodesta kolmen uuden lentoreitin tukemana.

VTA:n tavoitteena on vahvistaa Turun asemaa Varsinais-Suomeen saapuvien ja alueelta lähtevien kansainvälisten matkustajien ensisijaisena lentoasemana. Lentoliikenteen kehittämisessä painotetaan ympärivuotisia yhteyksiä ja lentoyhtiöiden kanssa tehtävää pitkäjänteistä yhteistyötä. Turun lentoasemalle pyritään avaamaan reittejä, jotka palvelevat sekä alueelle saapuvaa että alueelta lähtevää työ- ja vapaa-ajan matkustusta, ja jotka tukevat alueen elinkeinoelämää.

VTA:n roolina on erityisesti lentoyhtiöneuvottelut nykyisistä ja uusista reiteistä yhteistyössä Finavian kanssa, matkailu- ja kysyntädatan tuottaminen, uusien reittien business case -koostaminen, uusien reittien markkinoinnin tukeminen sekä alueellisen yhteistyön koordinointi.

Digitaalisuus

Matkailun aluesivustojen - ns. visit-sivustot - merkitys matkailijoille on jo pitkään ollut varsinvähäinen kun tarkastellaan globaalin matkailun digitaalista asiakaskäyttäytymistä. Noin 80 % matkavarauksista tehdään kansainvälisissä online-myyntikanavissa (ns. OTA-kanavat, esim. Booking.com tai Get Your Guide) ja matkan suunnitteluun vaikuttavat vertaiskokemukset esimerkiksi somekanavien tai arvostelujen kautta paljon ”viraallisen” visit-sivuston näkemystä tehokkaammin. Nyt tekoälytyökalujen vakiintuminen vauhdilla myös matkasuunnittelukäytössä on viimeistelemässä tämän kehityksen.

Komean brändivetoisen aluesivuston tarve alkaa siis olla jo hyvin vähäinen, mutta samaan aikaan tekoälytyökaluille on pystyttävä tarjoamaan matkailualueesta laadukasta, houkuttelevaa, ajantasaista ja koneluettavaa informaatiota. Vanhanaikainen sisältösivusto voi olla väistymässä, mutta sisältö itsessään nousee arvossa.

Siksi vuodesta 2027 alkaen VTA panostaa siihen, että alueestamme tarjottava informaatio ja inspiraatio toimivat mahdollisimman hyvin tekoälyavusteisen matkansuunnittelun polttoaineena. Tämä tarkoittaa paitsi sivustokehityksen uudelleenajattelua, myös VTA:n sisäisen tekoäly-ymmärryksen ja -kyvykkyyden merkittävää tasonnostoa.

Samalla VTA jatkaa panostuksia alueen digitaalisen myynnin kehittämiseen. Vuonna 2026 otettu harppaus kansainvälisissä OTA-kanavissa myyvien yritysten ja tuotteiden määrässä saa jatkoa mm. koulutusten avulla. Alueen elämystarjonnan tuotteiden kattava löydettävyys OTA-kanavissa on kansainvälistä kasvua havittelevan alueen elinehto. Se vaikuttaa pelkän myyntipotentiaalin lisäksi myös näkyvyyteen, sillä massiiviset kanavat toimivat markkinointikanavina paitsi yksittäisille yrityksille, myös koko alueelle.

Brändit ja markkinointi

Vuonna 2027 painopiste on Turun matkailubrändin ja kansainvälisille markkinoille suunnatun Saaristo-brändin pitkäjänteisessä jalkauttamisessa ja vaikuttavuuden kasvattamisessa.

Saaristo-brändi on saavuttanut lanseerauksensa jälkeen merkittävää kansainvälistä mediahuomiota sekä tunnustusta matkailu- ja markkinointialan kilpailuissa. Tätä tunnettuuspohjaa hyödynnetään kansainvälisen kysynnän ja matkailuviennin kasvattamisessa. VTA tarttuu kansainvälisen tunnettuustyön haasteeseen rohkealla ja innovatiivisella markkinoinnilla ja PR-työllä. Tämä mahdollistaa alueen erottautumisen kansainvälisen matkailumarkkinoinnin varsin konservatiivisella kentällä kustannustehokkaasti.

Turun matkailumarkkinoinnissa painotetaan ympärivuotista kaupunkikohdetta, kulttuuria, ruokaa, tapahtumia sekä Turun asemaa porttina saaristoon. Turun ja saariston toisiaan täydentäviä vahvuuksia hyödynnetään niin, että alue muodostaa asiakkaalle kansainvälisesti kiinnostavan ja helposti hahmotettavan kokonaisuuden.

Markkinoinnin vaikuttavuutta seurataan tunnettuuden ja mielikuvan lisäksi kansainvälisen kysynnän, mediavaikuttavuuden, digitaalisen kysynnän sekä kaupallisten tulosten kautta.

Toimitusjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2028–2030 taloussuunnitelmaan

Visit Turku Archipelago Oy tuottaa matkailun kehittämisen, markkinoinnin ja myynnin palveluja omistajakaupungeilleen Turulle, Naantalille ja Paraisille. Yhtiön perusrahoitus muodostuu omistajakaupunkien kanssa palvelusopimuksissa määritellyistä palveluista ja niiden maksuosuuksista. Yhtiö ei tavoittele toiminnallaan voittoa, vaan toiminnan lähtökohtana on mahdollisimman tehokas omistajakaupungeille tuotettava vaikuttavuus ja taloudellisesti tasapainoinen, lähellä nollatulosta oleva tilikauden tulos.

Vuosien 2027–2030 aikana erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että yhtiön resurssit vastaavat sille

asetettuja strategisia tavoitteita. Kansainvälisen myynnin, markkinoinnin, saavutettavuuden, digitaalisen kehittämisen ja investointien edistämisen kasvavat tehtävät edellyttävät resurssien jatkuvaa priorisointia koskien myös yhtiön organisaatiota ja henkilöresursseja.

Yhtiön omistuspohjan ja alueellisen yhteistyömallin kehittämistä arvioidaan omistajakaupunkien strategisten tavoitteiden sekä mahdollisten uusien kumppanuuksien pohjalta. VTA:n tavoitteena on vahvistaa matkailualueen yhteistä kilpailukykyä tavalla, joka tukee nykyisten omistajakaupunkien tavoitteita ja vahvistaa samalla laajempaa matkailuekosysteemiä. Syksyn 2026 aikana omistajat sopinevat siitä, miten yhtiö valmistautuu hankintalain muutoksiin siirtymäkautena. Kevään 2027 yhtiökokouksessa tulee käsiteltäväksi yhtiöjärjestystä ja osakassopimuksia koskevat muutokset.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Matkailun pitkäaikaiset, välilliset vaikutukset alueella

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Matkailutulo ja kokonaistyöllisyys (välitön/kokonaisvaikutus miljoonaa sekä henkilötyövuodet)	324,5/478,1 HTV 1818	336/499 HTV 1870	342/508 HTV 1890	348/518 HTV 1890	TBD	TBD
Lentoliikenteen matkustajamäärät	279 000	350 000	300 000	450 000	500 000	TBD
Yksityiset matkailuinvestoinnit alueella	1 miljardi (Investointien arvo)	900 miljoonaa	900 miljoonaa	980 miljoonaa	TBD	TBD
Liikevaihdon määrä, 1 000 euroa	3 126	3 010	3 057	3 060	3 060	3 060

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Matkailuinvestointien edistäminen on tunnistettu yhdeksi alueen matkailun pitkän aikavälin kasvun keskeisistä edellytyksistä. VTA kehittää yhdessä omistajakaupunkien, Varsinais-Suomen liiton, elinkeinoelämän ja muiden aluekehitystoimijoiden kanssa toimintamallia, jolla matkailuun liittyviä investointitarpeita ja -mahdollisuuksia tunnistetaan, priorisoidaan ja edistetään systemaattisesti. Strategisen edunvalvonnan roolia vahvistetaan sekä yhtiön sisällä että keskeisten kumppaneiden kanssa.

Investointityössä painottuvat erityisesti majoitus- ja tapahtumakapasiteetti, saariston palveluinfrastruktuuri, ympärivuotiset vetovoimakohteet sekä saavutettavuutta ja matkailupalvelujen laatua parantavat investoinnit.

Vuoden 2027 tavoitteena on vahvistaa alueen yhteistä investointiputkea sekä selkeyttää julkisten toimijoiden ja VTA:n rooleja investointien tunnistamisessa, invest-in-toiminnassa ja sijoittajayhteistyössä.

Investointikannan seurantaa kehitetään siten, että se tuottaa päätöksenteon tueksi ajantasaista tietoa suunnitteilla, päätettynä ja toteutuksessa olevien matkailuinvestointien määrästä ja arvosta.

Ilmastotavoitteet

Tavoite: VTA toteuttaa omalta osaltaan Turun kaupungin vuonna 2026 päivitettyä ilmastosuunnitelmaa ja tukee Turun tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2029 mennessä.

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027	2028	2029	2030
Oman toiminnan periaatteiden määritys	Toteutunut	Kiertotalous tavoitteet lanseerattu	Oman toiminnan hiilijalanjäljen mittaaminen	TBD	TBD	TBD
Yritysverkostoon vaikuttaminen (STF sertifikaatti/määrät alueella/Prosessia läpikäyvät yritykset)	23/31 prosessissa	30/10 prosessissa	40/10 prosessissa	45/10 prosessissa	TBD	TBD

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

VTA:n ilmasto- ja vastuullisuustyö jakautuu kolmeen kokonaisuuteen:

- oman toiminnan ympäristövaikutusten vähentäminen;
- matkailuyritysten ja alueellisen matkailuekosysteemin vastuullisuuden kehittäminen;
- matkailijoiden ohjaaminen kestävämpiin valintoihin viestinnän ja palvelukehityksen avulla.

Vuonna 2027 VTA jatkaa oman toimintansa ympäristövaikutusten järjestelmällistä vähentämistä Ekokompassi-järjestelmän mukaisesti sekä kehittää liikkumisen, hankintojen, tapahtumien, materiaalien käytön ja muun toiminnan resurssiviisasta käyttöä. Pyrimme myös ottamaan käyttöön laskentamallin oman toimintamme hiilijalanjäljen mittaamiseen.

Toimenpiteiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

VTA saavutti Sustainable Travel Finland -destinaatiomerkin vuoden 2024 lopussa. Vuodesta 2027 alkaen painopiste on merkin ylläpitämisessä sekä koko alueen yritysverkoston vastuullisuusosaamisen ja sertifiointiasteen kasvattamisessa. VTA tukee matkailuyrityksiä STF-polulla etenemisessä ja kannustaa yrityksiä kansainvälisesti tunnistettujen vastuullisuussertifikaattien käyttöönottoon. Vastuullisuus on myös osa VTA kansainvälistymiseen tähtäävän yritysyhteistyön laatukriteeristöä.

Seurannassa painotetaan jatkossa erityisesti:

- STF-merkin tai hyväksytyn vastuullisuussertifikaatin saavuttaneiden ja uusivien yritysten määrää;
- STF-polulla aktiivisesti etenevien yritysten määrää;
- yrityksille tarjottujen koulutusten ja kehittämistoimien vaikuttavuutta;
- vastuullisten palvelujen näkyvyyttä ja ostettavuutta matkailijalle.

Visit Turku Archipelago on allekirjoittanut vuonna 2026 Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism -julistuksen ja sitoutuu sen mukaisesti edistämään matkailun ilmastotyötä tavoitteellisesti, mitattavasti ja yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Sitoumuksen pohjalta laaditaan VTA:n ilmastosuunnitelma vuodesta 2027 alkaen, jossa määritellään keskeiset toimenpiteet, tavoitteet ja mittarit ilmastotoimille.

Luontotavoitteet

Luontotyössä painotetaan erityisesti Saaristomeren ja saaristoluonnon hyvinvointia, matkailun aiheuttamien haitallisten vaikutusten vähentämistä sekä yritysten ja matkailijoiden tietoisuuden lisäämistä luonnon monimuotoisuudesta.

VTA jatkaa yhteistyötä Itämeren ja saaristoluonnon tilaa edistävien toimijoiden kanssa ja toteuttaa vuosittain henkilöstöä ja mahdollisuuksien mukaan yritysverkostoa osallistavan konkreettisen luonto- tai Itämeriteon.

Kiertotaloustavoitteet

VTA sitoutuu suunnittelemaan ja raportoimaan kiertotaloustavoitteet, joiden avulla sen toiminnassa, tuotteissa ja palveluissa resurssiviisauden periaatteet toteutuvat.

Toimenpiteet raportoidaan osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Vastuullisuusviestintä osana vastuullisuustyötä

VTA toteuttaa vuonna 2025 valmistuneen vastuullisuusviestinnän strategian mukaista toimintaa. Tavoitteena on tehdä alueen vastuullisuustyöstä konkreettista, ymmärrettävää ja todennettavaa sekä auttaa matkailuyrityksiä vastaamaan vastuullisuusviestintää koskeviin kasvaviin kuluttajaodotuksiin ja sääntelyvaatimuksiin.

Viestinnässä vältetään yleisiä ja todentamattomia vastuullisuusväittämiä ja painotetaan konkreettisia tekoja, mitattavia tuloksia ja läpinäkyvyyttä. VTA kehittää yrityksille yhteisiä työkaluja ja toimintamalleja vastuullisuusviestintään sekä vahvistaa vastuullisuuden näkyvyyttä matkailijan koko asiakaspolulla.

Alueen kansainvälistä vastuullisuusprofiilia vahvistetaan yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten kumppanien kanssa.

Suunnitellut toimenpiteet luonto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta vuoden 2027 aikana

VTA:n rooli ilmastotavoitteiden osalta jakautuu kolmen osa-alueeseen:

- Yhtiön oma toiminta
- Yhtiö suoritti omaa toimintaansa ohjaamaan Ekokompassi-sertifikaatin 2024 vuoden lopussa, merkki uusitaan vuoden 2027 lopussa ja samalla päivitetään järjestelmän ympäristösuunnitelma.
- Yhtiöllä on STF-ohjelman aluemerkki, joka uusitaan vuoden 2026 lopussa.
- Yhtiö allekirjoitti Glasgow Declaration -julistuksen jossa sitoudutaan tekemään alueelle ilmastosuunnitelma matkailun kehittämisen näkökulmasta, suunnitelma otetaan käytäntöön vuoden 2027 aikana.
- Yhtiö ottaa käyttöön oman toiminnan hiilijalanjäljen mittaamisen vuoden 2027 aikana.
- Järjestämme vuosittain yhteistyössä Saaristo Siistiksi ry:n tai vastaavan toimijan kanssa siivouspäivä/luontopäivän. Koko henkilöstömme osallistuu tempaukseen.

- Yhtiön edistämä koko matkailutoimialan kestävyystyö Visit Finland Sustainable Travel Finland -ohjelman kautta
    - VTA on sitoutunut vahvasti STF-ohjelman jalkauttamiseen VTA:n toiminta-alueella, mutta vastaa vuodesta 2026 alkaen Turun alueen yritysten tukemisesta. Paraisten ja Naantalin matkailutiimit ottivat oman alueensa yritysten ohjauksen omalle vastuulleen. Ohjelman kautta viemme laajasti koko matkailutoimialan kestävyysosaamista, ajattelua ja toimenpiteitä eteenpäin.
- VTA asetti tavoitteekseen ns. destinaatio STF-merkin saavuttamisen 2026 mennessä. Yhtiö sai kohdetason destinaatiomerkin jo vuoden 2024 lopussa, ja se uusitaan vuoden 2026 lopussa.
- Vuonna 2025 VTA lanseerasi yritysten kumppanuusohjelman, joka tähtää kansainvälistymiseen. Verkostoon liittymisen vaatimuksena on laatukriteeristö, johon kuuluu jonkin virallisen ympäristösertifikaatin sekä lisäksi STF-ohjelmaan mukaan lähteminen.

- Vastuullisuuden edistäminen viestinnän kautta
- VTA tulee tuomaan viestinnässään esille kestävän matkailun teemoja ja vastuullisia toimintatapoja niin alueen yrityksille, matkailijoille kuin muille sidosryhmille.
- Markkinointiviestinnällä pyritään ohjaamaan matkailijavirtoja myös hiljaisempiin ajankohtiin, jolla edistetään sesonkien pidentymistä ja ruuhkia kiireisimmän sesongin aikana.
- Viestimme matkailun positiivisista vaikutuksista alueen toimijoille ja asukkaille, jotta ymmärrys matkailun hyödyistä kasvaa ja taataan matkailulle sosiaalinen toimilupa.

